

บทที่ 4

แนวคิดและมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากการใช้ภาพถ่ายในต่างประเทศ

ผู้เขียนได้ทำการศึกษาแนวคิดและมาตรการทางกฎหมายในต่างประเทศเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่าย ซึ่งแบ่งพิจารณาทั้งหมดเป็น 3 ประเทศ และ 1 มลรัฐ คือการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศฝรั่งเศส มลรัฐแคลิฟอร์เนียของประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงคำวินิจฉัยของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายและแนวคำวินิจฉัยของศาลอันเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและการให้การคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงออกของช่างภาพหรือปาปาราซี โดยมีมาตรการทางกฎหมายที่น่าศึกษา อันมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักกฎหมายในการคุ้มครองผู้เสียหายจากการใช้ภาพถ่ายในประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่าย โดยผู้เขียนได้แบ่งเป็นกรณีศึกษาเป็น 2 กรณีคือ

1.1 มาตรการคุ้มครองผู้เสียหายในการถ่ายภาพและเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอม

1.2 แนวคำวินิจฉัยของศาลในประเทศสหรัฐอเมริกา

1.1 มาตรการคุ้มครองผู้เสียหายในการถ่ายภาพและเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอม

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้ถูกถ่ายภาพและเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอมในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีบทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายคือการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา(The First Amendment) โดยการคุ้มครองตามบทบัญญัตินี้ได้มีการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ถูกถ่ายภาพรวมถึงเสรีภาพในการแสดงออกของช่างภาพด้วย ในส่วนการเยียวยาความเสียหายทางแพ่งคือได้มีบทบัญญัติที่ช่วยความรับผิดชอบตามกฎหมายแพ่ง (Restatement (Second) of Torts) อันเป็นบทบัญญัติที่มีวิวัฒนาการมาจากบทความของท่านศาสตราจารย์ William L. Prosser ซึ่งเป็นนักวิชาการชาวสหรัฐอเมริกาได้ให้การรับรองคุ้มครองไว้ โดยมีรายละเอียดอันควรศึกษาดังต่อไปนี้

1.1.1 รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา(The First Amendment)

รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาได้รับรองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนในฐานะเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐานตามรัฐธรรมนูญ โดยถือว่าเป็นหลักการให้หลักประกันแก่ประชาชนในการพูด การเขียน การพิมพ์และการโฆษณา ดังนี้

ห้ามรัฐสภามีให้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการสถาปนาศาสนา หรือห้ามการปฏิบัติตามพิธีกรรมศาสนาโดยเสรี หรือที่เป็นการจำกัดตัดทอนเสรีภาพในการพูดหรือการพิมพ์โฆษณาหรือสิทธิของประชาชนที่จะร่วมชุมนุมกันโดยสงบและที่จะยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อรัฐบาล

ในสหรัฐอเมริกา รัฐธรรมนูญไม่เพียงเป็นแม่บทในการปกครองประเทศและจัดองค์กรทางการเมืองเท่านั้น ยังเป็นแม่บทของการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอีกด้วย ซึ่งเนื่องจากข้อความในบทรัฐธรรมนูญฉบับที่ 1 (First Amendment) ใช้คำว่า “ห้ามรัฐสภามีให้ตรากฎหมาย...” ก่อให้เกิดปัญหาว่า รวมถึงการห้ามรัฐสภาของมลรัฐตรากฎหมายที่เป็นการตัดทอนเสรีภาพในการพูดหรือการพิมพ์โฆษณาด้วยหรือไม่ ระยะเวลาเริ่มแรกเห็นว่าบทรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 นี้ใช้บังคับ ไปถึงมลรัฐด้วย แต่ต่อมาปี ค.ศ. 1925 ในคดี *Gillow V. New York* ศาลสูงสุดสหรัฐอเมริกาได้ตีความขยายบทรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 บังคับไปถึงมลรัฐด้วย โดยอาศัยบทรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 (Fourteenth Amendment)¹ ซึ่งนับเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการคุ้มครองเสรีภาพในการพิมพ์

เสรีภาพของประชาชนและสื่อมวลชนที่ได้รับความคุ้มครองจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ (First Amendment) นี้ ก็มีใช้จำกัดเฉพาะเฉพาะการพูด หรือการพิมพ์โฆษณาแต่ยังหมายรวมถึงวิธีการสื่อสารทั้งหมดก็ย่อมได้รับความคุ้มครองด้วย ดังนั้น คำว่า “การพิมพ์” (The press) จึงหมายถึงสื่อหรือวิธีการสื่อสารทั้งหมดในกระบวนการสื่อสารมวลชน ไม่เฉพาะหนังสือพิมพ์เท่านั้น (held to mean all media of mass communication ,and not just newspaper) เช่น

¹บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 บัญญัติว่า “ข้อ 1...มลรัฐใดจะออกกฎหมายหรือบังคับใช้กฎหมายที่เป็นการตัดทอนเอกสิทธิ์หรือความคุ้มครองที่พลเมืองของรัฐจะพึงรับไว้ไม่ได้ หรือมลรัฐใดจะลิดรอนสิทธิในชีวิต เสรีภาพ หรือทรัพย์สินของบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกระบวนการแห่งกฎหมาย หรือจะปฏิเสธไม่ให้บุคคลใดที่อยู่ในขอบเขตอำนาจได้รับความคุ้มครองแห่งกฎหมาย โดยเท่าเทียมกันไม่ได้...” ดู วิษณุ เครืองาม, กฎหมายแองโกล-อเมริกัน (กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530), น.170-171.

วิทยุ(radio)โทรทัศน์(television)ภาพยนตร์(movies)สื่อสิ่งพิมพ์และใบปลิว(pamphlets)หรือแม้แต่ภาพแสดงการเคลื่อนไหว(motion pictures)ก็ได้รับความคุ้มครองด้วย

เหตุผลสำคัญที่คนอเมริกันเทิดทูนการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีของประชาชนนั้นสืบเนื่องมาจากความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม ซึ่งถือว่ามหาชนจะต้องมีอำนาจเหนือรัฐบาลและองค์กรทุกหน่วยของการปกครอง การเปิดโอกาสให้มหาชนติชมกลไกของรัฐบาลอย่างเสรีจึงเป็นวิธีการควบคุมให้การดำเนินนโยบายไปในทางสนองความต้องการของประชาชนที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง ในทัศนะของคนอเมริกันจึงถือว่ากลไกทั้งหมดของรัฐบาลจะอยู่เหนือคำวิพากษ์วิจารณ์ของสาธารณชนมิได้ เพราะมิฉะนั้นแล้วก็จะเป็นการเปิดทางให้กับการมีอำนาจอย่างเด็ดขาดของกลุ่มบุคคลใดกลุ่มหนึ่งหรือคนใดคนหนึ่ง ลักษณะของการปกครองดังกล่าวเป็นสิ่งที่คนอเมริกันถือว่าเป็นความชั่วร้ายที่ไม่สามารถทนทาน นอกจากนี้การแสดงออกซึ่งความคิดเห็นใดๆ โดยเสรีปราศจากอุปสรรคกีดขวางก็ถือว่าเป็นหนทางที่ดีที่สุดที่ทำให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลและความสว่างไสวของปัญญา

ปัญหาที่ถกเถียงกันมาตลอดคือ สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนในการเสนอข่าววิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวใดๆ จะมีอยู่โดยเด็ดขาดเสมอไปหรือไม่ ในปัญหานี้ แบล็กสโตน(Blackstone) นักกฎหมายชาวอังกฤษ ได้กล่าวแสดงความเห็นไว้เมื่อศตวรรษที่ 18 ว่าจริงอยู่ถึงแม้เสรีภาพของสื่อมวลชนเป็นสัญลักษณ์สำคัญของรัฐที่มีเสรีภาพก็ตาม แต่หลักการดังกล่าวเพียงกำหนดมิให้มีการหวงห้ามก่อนการตีพิมพ์ เผยแพร่ แต่มิได้กำหนดว่าจะพ้นจากความรับผิดชอบทางอาญาในเมื่อได้ตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว เสรีชนทุกคนย่อมมีสิทธิอย่างแน่นอนที่จะแสดงความรู้สึกของตนให้ปรากฏแก่สาธารณชน การกีดกันสิทธิดังกล่าวย่อมเป็นการทำลายความรู้สึกของตนให้ปรากฏแก่สาธารณชนและเป็นการทำลายเสรีภาพของสื่อมวลชน แต่ถ้าเขาตีพิมพ์เผยแพร่สิ่งที่ไม่ควรบังควรโดยมีเจตนาร้ายหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย บุคคลนั้นย่อมต้องรับผิดชอบในผลต่างๆ ในความบาปของตน ฉะนั้นเจตนารมณ์ของบุคคลยังเป็นเสรีแต่การใช้เจตนารมณ์นั้นเป็นเสรีไปในทางที่ผิดเท่านั้นที่จะต้องรับผิดชอบต่อตามกฎหมาย ไม่มีข้อกำหนดหวงห้ามเสรีภาพในทางความคิดหวงห้ามเสรีภาพในทางความคิดและการใฝ่รู้เสรีภาพของความรู้สึกส่วนตนยังดำรงอยู่ แต่การนำความคิดเห็นที่ชั่วร้ายเป็นภัยต่อจุดหมายต่างๆ ของสังคมออกเผยแพร่หรือทำให้ประจักษ์แก่สายตาสาธารณชนเป็นอาชญากรรมซึ่งสังคมย่อมต้องขจัดปิดเป่า

เมื่อพิจารณาจากข้อความในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 และฉบับที่ 14 (First Amendment and Fourteenth Amendment) อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเสรีภาพในการแสดงออกโดยเสรีเป็นสิทธิขั้นเด็ดขาดไม่มีอะไรมาจำกัด แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่การ

แสดงออกโดยเสรี ไม่ใช่สิทธิเด็ดขาดเต็มที่ปราศจากควบคุมทางหนึ่งทางใด² ตัวอย่างที่ยกกันเสมอๆ ในคดี *Gompers v. Bucks Stove Range Co.* ศาลได้กล่าวว่า ถึงแม้จะมีการคุ้มครองเสรีภาพในการพูดอย่างมากที่สุดแล้ว ก็ไม่อาจคุ้มครองผู้ใดในการแก่งปลิวร้องอันอาจก่อให้เกิดความตื่นตกใจได้ฉะนั้น แม้สื่อมวลชนจะมีสิทธิเสรีภาพอย่างกว้างขวางในการเสนอข่าววิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นตามที่ตนเห็นควรก็ตาม แต่การใช้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวบางครั้งก็อาจก่อให้เกิดผลร้ายดังนั้น ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร จึงถือเป็นข้อยกเว้นให้มีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนในการเสนอข่าวได้ เช่น การเสนอข่าวแสดงสิ่งลามกอนาจาร (obscenity) การพุดคุยให้มีการต่อสู้กัน (fighting words) การกล่าวถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือหมิ่นประมาท ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองจากบทรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1

ในส่วนที่เกี่ยวกับทฤษฎีรับรองสิทธิในชีวิตส่วนบุคคล ของประเทศสหรัฐอเมริกา มีปัญหาอันเกิดขึ้นจากความแตกต่างกันหลายประการด้วยกัน กล่าวคือ ในบางมลรัฐศาลเห็นว่า สิทธินี้ได้รับการรองรับโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้ความคุ้มครองต่อชีวิตอิสระที่จะเลือกและการแสวงหาความสุขโดยเห็นว่าสิทธิในชีวิตนั้นรวมถึงสิทธิในชีวิตส่วนบุคคล อิสระที่จะเลือกระหว่างทำงานเอกชนและรัฐบาล สิทธิในการแสวงหาความรู้รวมถึงการที่จะไม่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชนโดยปราศจากเหตุอันสมควร³ โดยนัยนี้รัฐธรรมนูญจึงได้คุ้มครองถึงสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่อย่างสันโดษหรือที่จะมีชีวิตอยู่โดยไม่ถูกสาธารณชนเฝ้าดู อย่างไรก็ตามทัศนคติข้างต้นเป็น

² กมล ทองธรรมชาติ และสมบุรณ์ สุขสำราญ ผู้แปล, เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการปกครองและรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา (พระนคร: โรงพิมพ์สมาคมนักคิดศาสตร์, 2513), น. 75.

³ ในคดี *Pavesich V. New England Mut, L. Ins. Co.*, 122 Ga. 190, 50 S.E. 68 (1905). ศาลได้กล่าว : “เมื่อกฎหมายได้รับรองสิทธิของบุคคลหนึ่งๆ ที่จะใช้ชีวิตของตนกฎหมายได้ให้ บางสิ่งบางอย่างแก่เขาเกินไปกว่าสิทธิที่จะได้หายใจ... เสรีภาพที่เขาจะได้รับจากกฎหมายต้องถึงได้ให้การรับรองมากไปกว่าอิสระจากการถูกบังคับทางร่างกาย... เสรีภาพรวมถึงสิทธิในการดำเนินชีวิตโดยลำพังตราบเท่าที่ไม่แทรกแซงสิทธิของผู้อื่น... บุคคลไม่อาจถูกนำออกแสดงในเวลาที่เขาไม่ยินยอมเป็นสิทธิของบุคคลหนึ่งๆ ที่จะแสดงตนต่อสาธารณะในเวลาสถานที่และลักษณะอันสมควร ซึ่งได้รับการรับรองอยู่ภายใต้เสรีภาพของบุคคล สิทธิที่จะไม่ถูกสาธารณชนเฝ้าดูในเวลาที่เขาเห็นสมควร หากไม่ถูกกำหนดไว้โดยกฎหมายก็ได้รับการรับรองอยู่ภายใต้เสรีภาพของบุคคลเช่นกัน การที่จะได้รับการเผยแพร่ในเรื่องหนึ่งและได้รับความสันโดษในเรื่องอื่นๆ ได้รับการรับรองไว้เช่นกัน

เพียงทัศนะของนักนิติศาสตร์บางส่วนแต่อีกบางส่วนยังคงมีความเห็นแย้ง โดยเห็นว่าสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลมิได้รวมอยู่ในสิทธิในชีวิตอิสระที่จะเลือกและสิทธิในการแสวงหาความสุขแต่อย่างใด

ในบางคดีได้มีการนำเอากฎหมายธรรมชาติ(Natural Law)มารับรองถึงสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลอีกด้วยและในบางคดีบ่อยครั้งที่ศาลได้ให้การเยียวยาการกระทำละเมิดต่อสิทธิซึ่งโดยเนื้อแท้แล้วเท่ากับเป็นสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลนั่นเอง กล่าวคือศาลได้เยียวยาในรูปของสิทธิบางอย่างเช่นสิทธิในทรัพย์สิน สิทธิตามสัญญา เป็นต้น มีเพียงบางศาลเท่านั้นที่ยอมรับโดยชัดแจ้งว่ามาจากสิทธิในชีวิตส่วนบุคคล

ในปัจจุบันนี้ รัฐธรรมนูญในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับรองสิทธิส่วนบุคคลไว้ใน The First Amendment โดยทุกๆ มลรัฐได้มีการรับรองสิทธิส่วนบุคคลไว้ในแต่ละมลรัฐ และการพิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีของศาลก็ได้มีพยายามในการขึงน้ำหนักระหว่างสิทธิของปัจเจกชน ในชีวิตส่วนตัวกับประโยชน์สาธารณะจนอยู่เสมอ โดยประเทศสหรัฐอเมริกาใช้กฎหมายคอมมอนลอว์ในความรับผิดชอบทางละเมิด เพื่อให้คุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและมีลักษณะพิเศษคือประเทศสหรัฐอเมริกาให้การยอมรับสิทธิส่วนบุคคลที่มีพื้นฐานมาจาก“สิทธิในความเป็นตัวตน”(Right of personality) ซึ่งเป็นหลักที่มีอยู่ในระบบcivil law ทั้งได้มีการให้คำจำกัดความตลอดจนกล่าวถึงลักษณะทั่วไปและมีทฤษฎีรองรับสิทธิดังกล่าวโดยศาลของสหรัฐอเมริกาได้ยอมรับกันโดยทั่วไป

และประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการยอมรับโดยทั่วไปถึงคำจำกัดความสิทธิส่วนบุคคลว่าคือ “สิทธิที่จะปลอดจากการเข้าถือเอาหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในเรื่องส่วนตัวของผู้หนึ่งผู้ใดปลอดจากการเผยแพร่ถึงกิจกรรมส่วนตัวของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งสาธารณชนไม่มีความเกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวหรือปลอดจากการล่วงละเมิดอันมิชอบต่อกิจกรรมส่วนตัวของบุคคล ซึ่งเป็นการทำลายหรือเป็นมูลเหตุให้ได้รับความอับอายตามความรู้สึกของบุคคลทั่วไป”นอกจากนี้ ยังได้รับการจำกัดความว่า หมายความว่าถึง“สิทธิที่จะอยู่โดยลำพัง”(right to be let alone)⁴

⁴สิทธิในชีวิตส่วนบุคคล ได้รับการจำกัดความว่า เป็นสิทธิที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างสันโดษของบุคคลๆ หนึ่ง โดยปราศจากการเปิดเผยหรือเผยแพร่โดยไม่ชอบและไม่เป็นที่ปรารถนาของบุคคลนั้นกล่าวโดยย่อคือ“สิทธิที่จะอยู่โดยลำพัง”คดี *Timperley v. Chase Collection Civ. No.32997. 272 Cal. App.2d 702 May 9, 1969.*

การล่วงละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลบ่อยครั้งได้รับการนำมาฟ้องร้องเช่นเดียวกันกับความผิดฐานหมิ่นประมาท⁵ การฟ้องคดีในเรื่องการล่วงละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลแตกต่างกับการหมิ่นประมาทดังนี้

- การพิสูจน์ว่าเรื่องที่กล่าวเป็นความจริงอันอาจยกเป็นข้อต่อสู้ในคดีหมิ่นประมาทได้นั้น ไม่อาจยกเป็นข้อต่อสู้ในคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลได้และไม่จำเป็นต้องกล่าวไว้ในฟ้องรวมทั้งไม่ต้องพิสูจน์ถึงความเสียหาย

- การหมิ่นประมาทเป็นการทำร้ายต่อชื่อเสียงของบุคคล โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะได้รับจากการพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่าย ต่อฐานละเมิดชื่อเสียงของบุคคลนั้นๆ ในชุมชน แม้ว่าการทำลายชื่อเสียงอาจเป็นส่วนประกอบที่สนับสนุนความเสียหายในคดีเกี่ยวกับสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลก็ตาม แต่ความเสียหายขั้นต้นในคดีสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลเป็นความทุกข์ทรมานทางจิตใจ ทั้งเรื่องการพิมพ์เผยแพร่ไม่จำเป็นต้องเป็นกรณีจะต้องเป็นการหมิ่นประมาท แม้เป็นการยกย่องสรรเสริญในคดีเกี่ยวกับสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลก็ยังคงจะต้องชดเชยค่าเสียหายตามสมควร

1.1.2 ความรับผิดทางแพ่งในกรณีละเมิดสิทธิส่วนบุคคลด้วยภาพถ่ายในประเทศสหรัฐอเมริกา Restatement (Second) of Torts⁶

สิทธิส่วนบุคคลสามารถถูกละเมิดโดยช่างภาพและสื่อมวลชนได้มีกฎหมายในแต่ละมลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการให้การรับรองและคุ้มครอง โดยใน Section 652 ได้มีการแบ่งกระทำที่ถูกละเมิดการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลไว้ดังนี้ คือ

ผู้ใดรุกรานสิทธิในชีวิตส่วนตัว จะต้องมีความรับผิดในผลจากความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลนั้นเกิดจาก⁷

⁵ในคดีเกี่ยวกับสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลนั้น ในหลายกรณีด้วยกันได้รับการวินิจฉัยว่าสามารถจะนำมาฟ้องร้องแบบเดียวกับคดีหมิ่นประมาทได้ และในหลายคดีด้วยกันสามารถนำมาฟ้องร้องให้รับผิดได้ทั้งสองฐาน

⁶รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ก.

⁷Samuel D. Warren & Louis D. Brandeis ,The right to Privacy,4 Harv.L.Rev.193,196 (1890),อ้างใน “Privacy Photography and The Press”,Harvard Law Review,p.1086.

1) การรุกราน การอยู่อย่างสันโดษของผู้อื่น ตามมาตรา 652B ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้คุ้มครองเกี่ยวกับเรื่องการถ่ายภาพโดยมิได้รับความยินยอม โดยในส่วนของกรณีเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอมได้มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองอยู่ 3 มาตราดังนี้

2) การใช้ชื่อหรือภาพถ่ายของบุคคลเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าตามมาตรา 652C

3) การเผยแพร่ข้อเท็จจริงส่วนตัวโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 652D

4) การเปิดเผยเรื่องราวอันเป็นเท็จสู่สายตาสาธารณชนตามมาตรา 652E

โดยหลักการคุ้มครองทั้ง 4 ประการนี้ ได้มีรากฐานมาจากแนวความคิดของท่านศาสตราจารย์ William L. Prosser และเป็นหลักการพื้นฐานและมีผลบังคับโดยทั่วไปในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถแยกพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับภาพถ่ายได้ดังนี้

1) การกระทำที่เป็นการละเมิดทางกายภาพต่อสิทธิส่วนบุคคล (Intrusion)

โดยในมาตรา 652B ได้ให้ความหมายของการละเมิดว่า “บุคคลที่ตั้งใจจะละเมิดโดยทางร่างกายหรือทางอื่นๆ เข้าไปในความสันโดษของอีกบุคคลหนึ่ง หรือเรื่องส่วนตัวของอีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายเนื่องจากการละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคลนั้น ถ้าการละเมิดนั้นเป็นที่น่ารังเกียจต่อผู้อื่น” อันเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการถ่ายภาพโดยมิได้รับความยินยอม ซึ่งมีประเด็นที่ต้องศึกษาดังนี้

การแทรกแซงในกิจกรรมส่วนตัว หรือก้าวล่วงต่อสิทธิส่วนตัวที่จะอยู่อย่างสันโดษในสถานที่ของเอกชนผู้นั้น ซึ่งเป็นการกระทำที่น่ารังเกียจ โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งมีความมุ่งหมายแต่เดิมเพื่อปกป้องการบุกรุก และการลักขโมยทรัพย์สิน แต่สามารถปรับใช้กับการสื่อสารปัจจุบันได้ เช่นการที่ปาปาราสซีได้ก้าวล่วงไปถ่ายภาพบุคคลสาธารณะ ในบริเวณบ้านของบุคคลนั้น โดยเป็นการบุกรุกเข้าไปในบ้านพัก การกระทำลักษณะดังกล่าวที่ต้องรับผิดชอบตามมาตรานี้จะต้องเป็นการกระทำทางกายภาพ นอกจากนี้การบุกรุกยังขยายรวมถึงการดักฟังบทสนทนาส่วนตัวของผู้อื่นทั้ง โดยวิธีลอบต่อสายโทรศัพท์เพื่อดักฟังการสนทนา การใช้ไมโครโฟนขยายเสียงและรวมถึงการลอบมองผ่านเข้าไปในหน้าต่างบ้านของผู้อื่น การโทรศัพท์ก่อกวน โดยการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินส่วนบุคคลดังนั้นจึงไม่มีสิทธิร้องเรียนเมื่อการให้ปากคำนั้นถูกบันทึกหรือเมื่อตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการบันทึกภาพถ่าย พิมพ์ลายนิ้วมือ หรือกระทำการอื่นใดโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งก็รวมถึงการกระทำการใดๆ ดังกล่าวข้างต้น ในที่สาธารณะก็ไม่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

การถ่ายรูปที่ไม่ได้รับอนุญาตของบุคคลหนึ่งภายในบ้านของเขานั้น จะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ต้องเป็นกรณีที่มีการรู้ล้าเป็นสาเหตุทำให้บุคคลนั้นเกิดความทุกข์ทางใจ แต่หากมีการถ่ายรูปตามถนนหนทางที่เป็นถนนสาธารณะ หรือในสถานที่สาธารณะอื่น ผู้ที่ถ่ายภาพไม่มีสิทธิในความเป็นอยู่อย่างสันโดษ และกรณีดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการรู้ล้าสิทธิส่วนบุคคล เพราะถือว่าการกระทำนั้นน่าจะเทียบเคียงได้กับการจับบันทึกและไม่แตกต่างไปจากการเขียนรายละเอียดหรือข้อมูลลงในกระดาษของสิ่งที่เห็นในที่สาธารณะ ซึ่งเป็นกรณีที่ทุกคนที่อยู่ในที่สาธารณะนั้นย่อมมีอิสระที่จะมองเห็นได้โดยทั่วไป⁸

จะเห็นได้ว่า กฎหมายละเมิดฉบับดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า บุคคลผู้ซึ่งออกจากสถานที่ส่วนตัวแล้วย่อมไม่ได้รับการคุ้มครอง ดังนั้น เมื่อออกมายังสถานที่สาธารณะแล้วย่อมถือได้ว่าบุคคลนั้นได้ยินยอมโดยปริยายให้ถูกถ่ายรูป แม้ว่าบุคคลดังกล่าวนี้ ได้มีเหตุผลอันสมควรและมีความคาดหมายว่าตนควรจะได้รับ การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในที่สาธารณะก็ตาม โดยรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาบทแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่1(The First Amendment)ได้วางข้อจำกัดแห่งสิทธิไว้ เพื่อจำกัดการใช้กฎหมายละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในด้านพื้นที่ของสถานที่ที่ถูกถ่ายภาพ⁹ แต่มีบางกรณีที่แม้โจทก์จะอยู่ในที่สาธารณะแต่เมื่อมีการบุกรุกซึ่งสิทธิส่วนบุคคลของโจทก์ก็ถือเป็นความผิดฐานละเมิดได้ ตัวอย่างเช่น กรณีที่หญิงถูกบันทึกภาพขณะที่กระโปรงของเธอถูกลมพัดขึ้นและได้มีช่างภาพนิตยสารฉบับหนึ่งได้ทำการเก็บภาพเธอไว้ได้ เธอได้ทำการฟ้องนิตยสารฉบับนั้น มิให้พิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายของเธอ คดีนี้ศาลได้ตัดสินว่า ช่างภาพไม่มีสิทธิตีพิมพ์ภาพถ่ายของหญิงคนนั้น เพราะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล¹⁰

แม้กฎหมายละเมิด ช่างภาพจะไม่มี ความผิดในการถ่ายภาพในที่สาธารณะ แต่ก็ยังมีกฎหมายอื่นๆ ในหลายๆ รัฐ ที่ได้ป้องกันการคุกคามจากช่างภาพ โดยในกรณีที่ได้รับความเสียหายจากการถูกคุกคามโดยบุคคลที่ได้รับความเสียหาย สามารถได้รับค่าสินไหมทดแทนจากการถูกคุกคามโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงสถานที่ที่ถูกกระทำละเมิดว่าเป็นสถานที่สาธารณะหรือสถานที่ส่วนบุคคล¹¹ ยกตัวอย่างเช่น แจ็คโคลิน เคนเนดี โอนาซิส(Jacqueline Kennedy Onasis)ซึ่งเป็น

⁸Dean Prosser,อ้างใน "Note Privacy Photography and The press",supra note 7, p.1086.

⁹McClurg Bringing,Privacy Law Out of the Closet: A Tort Theory of Liability for Intrusions in Public Places,pp.1098-1103.

¹⁰Daily Times Democrat v. Graham 1964., 162 So.2d 474 (Ala. 1964).

¹¹ดู,e.g.,Cal.,CIV,Proc.code&527.6;N.Y.Penal law &240.26.

สตรีหมายเลขหนึ่งของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองความเป็นส่วนตัวจากช่างภาพอิสระหรือปาปาราซซี ที่ชื่อ โดนัลด์ แกลเลล่า (Donald Galella) โดยได้มีการยื่นฟ้องว่า Donald Galella ได้ทำการคุกคาม Onassis และครอบครัวของเธอโดยมีหลักฐานว่า ช่างภาพมีเจตนาที่จะแตะต้องตัวเธอทำให้เกิดอาการหวาดกลัวในขณะที่ครอบครัวของเธอถูกช่างภาพติดตามถ่ายภาพ โดยมีการเข้าใกล้ยานพาหนะของพวกเขาจนเกินไป และทำให้ลูกๆ เกิดอันตรายในขณะที่ว่ายน้ำและเล่นกีฬาขี่ม้า ศาลได้ยอมรับว่าในการพิจารณาคดีของศาลไม่ได้มีการพิจารณาในประเด็นที่ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นได้เกิดขึ้นที่พื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ส่วนตัวและศาลก็ไม่ได้มีการวินิจฉัยในเรื่องของการละเมิดดังกล่าวว่ามีเหตุผลอันสมควรหรือไม่ แต่ศาลเห็นว่าการกระทำของช่างภาพนั้นเป็นการกระทำที่มีการคุกคามอย่างต่อเนื่องอันเป็นการรบกวนก่อนความรำคาญ โดยกรณีดังกล่าวจึงไม่มีการวินิจฉัยในประเด็นเรื่องการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคล¹² จะเห็นได้ว่ากรณีนี้แสดงให้เห็นถึง ทฤษฎีเรื่องความรบกวนก่อนความรบกวนรำคาญ (Theories of Harassment) ที่ทำให้บุคคลสามารถที่จะได้รับความคุ้มครองโดยทางอ้อมจากการคาดหวังในการมีความเป็นส่วนตัวในพื้นที่สาธารณะได้

นอกเหนือจากบทบัญญัติในเรื่องความรบกวนจากการถูกคุกคามในกฎหมายละเมิดยังมีกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับที่คุ้มครองช่างภาพที่ก้าวร้าวและมีพฤติกรรมที่กระทำเกินขอบเขตยกตัวอย่างเช่น ช่างภาพไม่สามารถรุกล้ำพื้นที่ส่วนบุคคล¹³ ความรบกวนทำร้ายร่างกายโดยห้ามช่างภาพแตะตัวบุคคลที่เขาต้องการที่จะถ่ายภาพนั้น¹⁴ นอกจากนี้ ช่างภาพที่ใช้รถจักรยานยนต์ขี่เพื่อไล่ล่าถ่ายภาพนั้นจะเสี่ยงที่ต้องรับผิดในความผิดฐานก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นโดยมิได้มีเจตนา¹⁵ โดยกฎหมายดังที่ได้กล่าวมานั้นจะคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนทุกคนในสังคม ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลทั่วไป หรือบุคคลสาธารณะก็ตาม อีกทั้งบุคคลเหล่านี้ย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิโดยไม่เป็นการขัดต่อหลักเสรีภาพในการแสดงออกที่ได้มีการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา บทแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 (The First Amendment) เนื่องจากบทบัญญัติใน

¹² *Galella v. Onassis*, 487 F.2d 986, 993 (2d Cir. 1973).

¹³ ดู e.g. CAL. Code & 602.5 (West Supp. 1998); N.Y. Penal law && 140.05, 140.10, 140.15 (McKinney Supp. 1998).

¹⁴ ดู e.g. Cal., Cal., CIV, Proc. Code & 240, 242; N.Y. Penal law && 120.05, 120.10.

¹⁵ ดู e.g., N.Y. Penal law && 120.20, 120.25.

รัฐธรรมนูญไม่ได้ให้ความคุ้มครองสื่อมวลชนหรือในเรื่องเสรีภาพของคำพูดและการกระทำทางกายภาพที่สื่อมวลชนได้ทำให้เกิดความเสียหายจากการเสาะแสวงหาข่าว¹⁶

จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติในเรื่องของการรูดลัก การอยู่อย่างสันโดษของผู้อื่น ตามมาตรา 652B เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองการถ่ายภาพโดยมิได้รับความยินยอม แต่ในส่วนของการเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ได้รับความเสียหายนั้น มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2) การกระทำที่เป็นการเบียดบังทรัพย์สิน (appropriation) โดยในมาตรา 652C ได้ให้สาเหตุของการเบียดบังทรัพย์สินนั้นเกิดจาก “ผู้ใดใช้ชื่อหรือภาพถ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า จะต้องรับผิดชอบในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล”

โดยเป็นการกระทำโดยการนำชื่อหรือภาพถ่ายของบุคคลอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าและนำออกเผยแพร่โดยปราศจากความยินยอม ซึ่งถือว่าเป็นการเบียดบังทรัพย์สินของผู้เสียหาย (Appropriation) ซึ่งกฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนจากการที่ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าหรือหากำไร โดยมีตัวอย่างข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์อันเกี่ยวกับการใช้ชื่อเสียงของบุคคลอันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกิดขึ้นเสมอในปัจจุบัน ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับวงการสื่อมวลชน และงานบันเทิงในสาขาต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 บริษัทโฆษณาแห่งหนึ่ง ได้นำภาพถ่ายของ “มาดอนน่า” นักร้องยอดนิยมมาใช้ประกอบในภาพยนตร์โฆษณาผลิตภัณฑ์เครื่องเล่นดีวีดียี่ห้อหนึ่ง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักร้องผู้นี้เลย

ตัวอย่างที่ 2 สำนักพิมพ์เจ้าของนิตยสารบันเทิงเล่มหนึ่ง ได้นำภาพถ่ายของ “เดวิด เบ็คแฮม” นักฟุตบอลชื่อดัง มาใช้เป็นชื่อของผลิตภัณฑ์รองเท้าฟุตบอลที่บริษัทได้ผลิตและนำจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักฟุตบอลผู้นั้นเลย

ตัวอย่างที่ 3 สำนักพิมพ์เจ้าของนิตยสารบันเทิงเล่มหนึ่ง ได้นำภาพถ่ายของ “เควิน คอสเนอร์” นักแสดงภาพยนตร์ ที่ปรากฏตัวในงานฉลองวันครบรอบห้าสิบปี ของสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง มาใช้เป็นภาพปกนิตยสารบันเทิงเล่มนั้น โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักแสดงผู้นั้น

ตัวอย่างที่ 4 สถานเสริมความงามแห่งหนึ่ง ได้นำเอาชื่อและรูปภาพของ “นิโคล คิดแมน” นักแสดงผู้โด่งดังมาใช้เป็นชื่อและติดไว้ที่ป้ายของสถานเสริมความงามแห่งนั้น โดยได้ใช้ชื่อและ

¹⁶First Amendment Theory Applied to Libel and Misapplied to Privacy, 56 Cal. L. Rev. 935, 957 (1968).

ติดไว้ที่ป้ายของสถานเสริมความงามแห่งนั้น เพื่อหวังจะให้ชื่อเสียงของนักแสดงผู้นั้นในการช่วย
ส่งเสริมและดึงดูดผู้มาใช้บริการต่างๆ ที่กิจการดังกล่าว ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับนักแสดงผู้นั้นเลย

ตัวอย่างที่ 5 ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าได้นำเอาชื่อและรูปใบหน้าของสมาชิกวงดนตรี
“บอง โจวี” มาติดไว้ที่เสื้อเชิร์ตและผลิตภัณฑ์จำหน่ายโดยไม่ได้ขออนุญาตจากตัวแทนของวงดนตรีวงนี้

ตัวอย่างที่ 6 บริษัทผู้ผลิตของที่ระลึกได้นำเอาชื่อและรูปภาพของ “ลูเลีย โรเบิร์ต”
นักแสดงยอดนิยมมาติดไว้บนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกต่างๆ เช่น แก้วน้ำ จานรองแก้ว ที่เขียนบุหรี และ
เข็มกลัด เป็นต้น เพื่อนำออกจำหน่ายตามร้านขายของที่ระลึก

กรณีดังกล่าวนี้ ศาลในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้นำหลักกฎหมายเรื่องละเมิด
สิทธิส่วนบุคคล มาปรับใช้ในกรณีมีการนำชื่อหรือภาพถ่ายของผู้อื่นนำมาใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์
ในทางพาณิชย์ โดยถือว่าเป็นหลักละเมิดโดยทั่วไปอันคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของสมาชิกแต่ละคน
อยู่แล้วและในบางคดี ศาลในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการวางแนวความคิดทางกฎหมายด้วยว่า
กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องสิทธิในชื่อเสียง(The right of Publicity)ที่ว่าแต่ละบุคคลสมควรมีสิทธิ
ในการปกป้องไม่ให้บุคคลอื่นใช้เอกลักษณ์(Identity)ของตน เพื่อวัตถุประสงค์ในทางพาณิชย์
อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลผู้เป็นเจ้าของเอกลักษณ์นั้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการยอมรับ
ในทำนองให้เกิดรูปแบบหนึ่งของสิทธิทางทรัพย์สินของปัจเจกชนในชื่อ ภาพถ่ายบุคคลลักษณะ
และเอกลักษณ์ต่างๆ(Barrett 1991 : 237)อันทำให้เกิดแนวทางดำเนินคดีเกี่ยวกับการ
ยักยอกทรัพย์สิน(misappropriation claims)ซึ่งอ้างว่าเป็นการกระทำในลักษณะแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม
(unfair competition)ด้วยการชุกมือเปีย โดยการหาประโยชน์จากชื่อเสียงของบุคคลที่ได้ชื่อเสียงมา
จากความสามารถ ทักษะ และความอุทิศสละรวมทั้งการฝึกฝนในสาขาของงานที่ตนได้รับยกย่อง
จากสาธารณชน ส่วนในกรณีว่าด้วยระยะเวลาในการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวนี้ ศาลในแต่ละมลรัฐ
ของประเทศสหรัฐอเมริกายังมีความเห็นแตกต่างกัน ศาลมลรัฐนิวยอร์กเห็นว่าสิทธิในชื่อเสียงยังคง
มีอยู่ต่อไป แม้ว่าบุคคลนั้นจะถึงแก่กรรมไปแล้วสิทธิดังกล่าวยังเป็นมรดกสามารถตกทอดไปยัง
ทายาทได้¹⁷ แต่ The Sixth Circuit Court of Appeals กลับเห็นว่าสิทธิในชื่อเสียงของบุคคล
หมดสิ้นลง เมื่อบุคคลผู้มีชื่อเสียงถึงแก่กรรมไปแล้ว¹⁸

¹⁷ *Factors Etc., Inc. v. Pro Arts Inc.*, 579 F. 2d 215.

¹⁸ *Memphis Development Foundation v. Factors Inc.* 626 F2d 986.

3) การเผยแพร่ข้อเท็จจริงส่วนตัว (Publication of private facts) โดยในมาตรา 652D โดยได้วางหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้“ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงส่วนตัวของบุคคลอื่น ต่อสาธารณชนเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ถ้าเป็นกรณีดังต่อไปนี้

(ก) การกระทำนั้น ทำให้เกิดความรำคาญเป็นอย่างมากต่อผู้อื่น

(ข) เป็นการกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมายอันเปิดเผยต่อสาธารณชน”

เป็นการเผยแพร่และเปิดเผยความจริงในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของบุคคลอื่นเป็นการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลเว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะในบางรัฐ ศาลได้มีบรรทัดฐานในการวัดว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่ จะต้องพิจารณาประกอบกับหลักเกณฑ์ของคุณค่าของความเป็นข่าว(Newsworthiness)ประกอบกรณีวินิจฉัยด้วยเสมอ และในความเห็นของWarrenและBrandiesนั้นเห็นว่าการเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นต่อประชาชนทั่วไปนั้น ควรต้องเป็นการเผยแพร่ด้วยวิธีการเขียนหรือการพิมพ์หรือโดยวิธีการอื่นใดที่จะก่อให้เกิดความเสียหายเป็นพิเศษเกิดขึ้น ดังนั้นทั้งสองจึงเห็นว่าการเผยแพร่ข้อเท็จจริงของผู้อื่นด้วยวาจาอย่างเดียวนั้นไม่ถือเป็นการกระทำตามฐานนี้ แต่ปัจจุบันด้วยการเติบโตขึ้นของสื่อทางด้านวิทยุซึ่งก็เพียงพอที่จะก่อให้เกิดความเสียหายได้ จากการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยการพูด นอกจากนี้ข้อเท็จจริงที่นำมาเปิดเผยต้องเป็นข้อเท็จจริงที่มีลักษณะเป็นส่วนบุคคลเท่านั้น ข้อเท็จจริงที่สาธารณชนรู้อยู่แล้ว การที่ผู้ใดถ่ายภาพถ่ายที่สามารถสื่อความหมายดังกล่าวมาตีพิมพ์เผยแพร่ไม่ถือเป็นการกระทำโดยละเมิดในฐานความผิดนี้ แต่ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลสาธารณะนั้นถูกบันทึกขณะที่เขาอยู่ในสถานที่ส่วนบุคคลของเขาเองโดยปราศจากความยินยอมของเขาหรือข้อมูลหรือภาพนั้นถูกขโมยไปหรือถูกนำไปโดยวิธีการใดๆ ก็ตามเช่นนั้น แม้จะได้กระทำต่อบุคคลที่อยู่ในสถานะที่เป็นบุคคลสาธารณะ แต่ภาพถ่ายหรือข้อมูลดังกล่าวก็ยังคงถือว่าเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคล หากมีการเผยแพร่ข้อมูลหรือภาพถ่ายนั้นโดยมิได้รับความยินยอม ผู้นำออกเผยแพร่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของผู้อื่นย่อมมีความผิดฐานละเมิดในฐานเปิดเผยเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นได้ นอกจากนี้การพิมพ์เผยแพร่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของบุคคลอื่นโดยไม่มีอำนาจกระทำแม้จะเป็นความจริงแต่ก็ทำให้ได้รับความอับอายศาลมักต้องมีข้อยุ่งยากเกี่ยวกับการชั่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวในการเก็บเอาไว้เป็นความลับของเขากับประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับทราบเรื่องนั้นๆ

4) การเปิดเผยเรื่องราวอันเป็นเท็จ(False light)โดยในมาตรา 652E ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้“เมื่อบุคคลใดเปิดเผยข้อเท็จจริงอันเป็นเรื่องราวของบุคคลอื่นสู่สายตาสาธารณชนอันเป็นเท็จ จะต้องรับผิดชอบเพื่อการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ถ้า

(ก) การเปิดเผยดังกล่าวนั้น เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้อื่น
 (ข) เรื่องราวที่เปิดเผยนั้นมีความสำคัญสูงและเป็นการล่วงละเมิดเกินควร
 การกระทำดังกล่าวนี้ผู้กระทำได้มีเจตนา หรือได้กระทำโดยประมาท ไม่เอาใจใส่ใน
 การที่ความเท็จนั้น ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนและเป็นความเท็จ”

โดยการไขข่าวให้แพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริง อันเป็นการละเมิดสิทธิ
 ส่วนบุคคล ซึ่งอาจเป็นการกล่าวถึงสถานะของบุคคลอันเป็นความเท็จการกระทำดังกล่าวนี้อาจเกิด
 จากการบิดเบือนเสริมแต่งการสร้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องราวอันเป็นเท็จ โดยการที่เผยแพร่
 ต่อสาธารณชนนั้น โจทก์ไม่ถึงกับต้องเสียชื่อเสียงอย่างความผิดฐานหมิ่นประมาท และ
 ในการเผยแพร่ซึ่งเรื่องราวดังกล่าวยอมทำให้ผู้อื่นไม่สมควรมีสิทธิเป็นพิเศษที่จะรายงานให้
 สาธารณะทราบกล่าวคือเรื่องราวอันเป็นเท็จไม่ใช่เรื่องราวที่เป็นผลประโยชน์ต่อสาธารณะนั่นเอง
 เช่น มีการใช้ชื่อโจทก์หรือภาพแสดงถึงโจทก์ในเรื่องที่โจทก์ก็ไม่ได้เกี่ยวข้องด้วย โดยมีการรวมเอา
 ชื่อโจทก์รูปภาพและลายนิ้วมือของโจทก์เอาไว้ในร่องภาพคนร้ายในพินิจภัณฑ์ที่ถูกตัดสินว่ากระทำ
 ความผิดอาญาทั้งที่ไม่มีข้อเท็จจริงว่าโจทก์เคยถูกตัดสินว่ากระทำความผิดอาญา เป็นต้น
 ซึ่งการกระทำละเมิดในฐานนี้ไม่จำเป็นต้องผิดฐานหมิ่นประมาทควบคู่เสมอไป

1.2 แนวคำวินิจฉัยของศาลในประเทศสหรัฐอเมริกา

การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในประเทศสหรัฐอเมริกา ถือได้ว่าเป็นการละเมิดต่อบุคคล
 อันเป็นความรับผิดชอบทางแพ่ง ตามกฎหมาย Restatement Second of Torts โดยได้มุ่งเน้นที่จะ
 ค้ำครองความรู้สึกทางอารมณ์ และจิตใจของปัจเจกชน มากกว่าที่จะค้ำครองป้องกัน ทรัพย์สิน
 ธุรกิจหรือประโยชน์ในทางการเงินอื่นใด ดังนั้นศาลจึงไม่ให้ความคุ้มครองแก่นิติบุคคลสถาบันหรือ
 ห้างหุ้นส่วนใดๆ และบุคคลเหล่านี้ย่อมไม่สามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในการล่วงละเมิด
 ต่อสิทธิส่วนบุคคลได้¹⁹ แต่ได้มีอยู่บางคดีที่ได้มีการฟ้องร้องเรียกให้ชดเชยความเสียหายในการ

¹⁹*Reid v. Pierce County, 961.P.2d.333.(wash 1998)*. สิทธิส่วนบุคคลในการใช้ภาพถ่าย
 นั้น นับเป็นสิทธิเฉพาะตัวเมื่อบุคคลนั้นถึงแก่ความตายก็ไม่ตกทอดไปยังทายาท เช่นการขาย
 ประวัติและภาพถ่ายของบุคคลที่มีชื่อเสียง รัฐบุรุษ ศิลปิน นักประดิษฐ์ ฯลฯ ซึ่งเสียชีวิตไปแล้ว
 ทายาทไม่สามารถห้ามได้เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่ร้องขอหรือต้องการการยอมรับจาก
 สาธารณชนจึงควรยกสิทธินี้คืนแก่สาธารณชน

ละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลของบุคคลที่มีชีวิตอยู่โดยบุคคลที่สาม ซึ่งโดยปกติศาลมักจะปฏิเสธ แต่มีเพียงบางกรณีเท่านั้นที่ศาลจะสั่งให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ เช่นคดี *Clayman v. Bernstein* คดีนี้ศาลได้ยอมรับสิทธิของสามีและภรรยาที่จะร่วมกันฟ้องแพทย์ซึ่งทำยาปลอมภรรยา ในขณะที่อยู่ในระหว่างการผ่าตัดโดยไม่ได้รับความยินยอม ซึ่งศาลกล่าวว่าเมื่อสามีภรรยาอยู่ร่วมกันการกระทำเช่นนี้เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะก่อให้เกิดผลร้ายต่อคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง โดยก่อให้เกิดความไม่สบายใจความอับอายและความทุกข์ทางใจ²⁰

1) คดีที่วินิจฉัยว่าเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดทางกายภาพต่อสิทธิส่วนบุคคล (Intrusion)

ในคดี *Rubino v. Slaughter* คำฟ้องกล่าวว่าสหภาพผู้เป็นจำเลยได้ทำใบปลิวหรือแผ่นโปสเตอร์มีรูปของโจทก์ เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณชนว่าเป็นคนหนึ่งของผู้ถูกขับไล่ออกจากสมาชิกสหภาพดังนี้ถือว่าการก่อให้เกิดมูลเหตุในการฟ้องร้องตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเป็นการเผยแพร่ข้อเท็จจริงส่วนตัวของโจทก์อันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยถือว่าการเผยแพร่ข้อเท็จจริงส่วนตัว (Publication of private facts)²¹

คดี *Melvin v. Reid* ในปี ค.ศ. 1931 กรณีนี้จำเลยได้แสดงภาพการพิจารณาคดีในอดีตและเปิดเผยใบหน้าของโสเภณีทั้ง 8 คนที่ตกเป็นผู้ต้องสงสัยในคดีฆ่าคนตายเมื่อ 7 ปี ก่อน ดังนั้นโดยองค์ประกอบของความผิดนั้นการเปิดเผยข้อเท็จจริงส่วนตัวของผู้อื่นจะถือเป็นการกระทำละเมิดต่อเจ้าของเรื่อง เมื่อการเปิดเผยข้อเท็จจริงนั้นต้องเป็นการเปิดเผยไปสู่สาธารณะไม่ใช่เป็นการเล่าสู่กันฟังส่วนบุคคล หรือเปิดเผยให้รู้กันเฉพาะกลุ่มเล็ก²²

และในคดี *Burnham v. Lanni* การพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลในประเทศสหรัฐอเมริกา เห็นว่า การตีพิมพ์การจัดจำหน่ายและการนำเสนอภาพถ่ายออกสู่สายตาสาธารณชน ศาลได้วินิจฉัยว่า การแสดงรูปภาพโดยนักศึกษามหาวิทยาลัยถือว่าการคุ้มครองในเรื่องการสื่อสารโดยแม้ลักษณะของภาพถ่ายนั้นไม่ใช่คำพูด แต่ก็ถือได้ว่าเป็นคำพูดและถือได้ว่าเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง ถ้าการกระทำนั้นมีจุดประสงค์เพื่อถ่ายทอดข้อความบางอย่างและมีแนวโน้มอย่างเห็นได้ชัดว่าบุคคลที่เห็นภาพถ่ายดังกล่าวนั้นเข้าใจว่าข้อความนั้นว่าสื่อความหมายอย่างไร โดยศาลไม่เคยถือว่าการถ่ายภาพในตัวเองนั้นจะเป็นกิจกรรมด้านการแสดงออก เนื่องจาก

²⁰ *Clayman V. Bernstein* ,38 Pa D & C 543 (1940).

²¹ *Rubino V. Slaughter (Sup)* 136 NYS 2d 873(Nov.1962).

²² *Melvin v. Reid*, 297 P. 91(Cal. App. 1931).

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาบทแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่1(The First Amendment)ไม่ได้คุ้มครองในเรื่องการถ่ายภาพจะเป็นมีสิทธิและเสรีภาพ ในการแสดงออกเช่นเดียวกับการแสดงออกในรูปแบบของการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่าย การถ่ายภาพจึงขาดความคุ้มครองจากบทบัญญัติของกฎหมายและศาลจะไม่มีพิจารณาหาสมดุลในเรื่องเสรีภาพในการแสดงออกกับสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องของการถ่ายภาพรวมถึงข้อจำกัดของเวลา สถานที่ และวิธีหระยะความปลอดภัย เพื่อให้รอดพ้นจากการถูกถ่ายภาพและการคุ้มครองจากเลนส์ที่มีประสิทธิภาพสูง²³

แต่ในคดี *In United State v. Gueal* ศาลชั้นต้นของรัฐบาลกลางได้กล่าวว่า การใช้กล้องถ่ายรูปถ่ายภาพเป็นการกระทำที่บุคคลในรัฐมีสิทธิกระทำได้ตามกฎหมายและย่อมมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญของรัฐบาลกลาง อย่างไรก็ตามศาลก็ยังได้ระบุว่าสิทธิดังกล่าวนั้นหากได้กระทำบางอย่างที่เป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นย่อมเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายตามที่กฎหมายนั้นๆ ได้บัญญัติไว้²⁴

ในเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชน ศาลได้ยอมรับว่าอิสระของสื่อมีความสำคัญมากในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับเสรีภาพของสื่อมวลชน ยกตัวอย่างเช่น

ในคดี *New York Time V. Sullivan* ศาลได้ถือว่างบัจจัยที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติคือการที่สื่อมวลชนได้มีโอกาสนำเสนอเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นข่าวอยู่ในสังคมและเสรีภาพดังกล่าวนั้นไม่ควรถูกจำกัด แต่ควรจะไปตรงมา และเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับรู้ ดังนั้นความรับผิดชอบทางละเมิดของสื่อมวลชนย่อมอยู่ในเงื่อนไขที่ถูกจำกัดได้ หากไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของสาธารณชน²⁵ โดยศาลได้ยอมรับในคดีนี้ว่าถ้ารัฐธรรมนูญคุ้มครองแก่การกระจายข่าวและไม่คุ้มครองการหาข้อมูลของสื่อ การหาข่าวเพื่อตรวจสอบการทำงานฝ่ายบริหารของรัฐหรือเพื่อการสืบสวนจะถูกปิดกั้น โดยหากมิได้มีการคุ้มครองนี้ แนวโน้มที่สื่อมวลชนจะต้องรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญาในขณะที่มีการดำเนินการรวบรวมข่าวสารเพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน โดยการคุ้มครอง

²³*Spence v. Washington*, 418 U.S.405,410-411 (1974).

²⁴*In United State v. Gueal* 110,F.Sunn 807,E.D.Kv 1054).

²⁵Paul A.Lebel,The Constitutional Interest in Getting the News: Toward a First Amendment Protection from Tort Liability for Surreptitious Newsgathering,4 WM.&4 WN.& Mary bill of RST.J.1145,1152,อ้างใน“Privacy Photography and The press”,*supra* note 9,p.1100.

ดังกล่าวนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า จะต้องมีความสมเหตุสมผลของการกระทำนั้น และเป็นหน้าที่กระทำไปโดยมีวัตถุประสงค์ในเรื่องของประโยชน์ของสาธารณชน²⁶

แต่จากคำพิพากษาข้างต้นสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนสามารถมีข้อจำกัดได้เพราะรัฐธรรมนูญไม่ได้ให้ความคุ้มครองไปถึงกระบวนการหาข่าวของสื่อมวลชน เช่น

ในคดี *Cohen v. Cowles Media* ศาลสูงได้พิจารณาว่า รัฐธรรมนูญ บทแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 (The First Amendment) แม้จะมีการให้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนเป็นอย่างมาก แต่ก็ไม่ใช่ใบอนุญาตเพื่อให้สื่อมวลชนกระทำการอย่างใด ที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นจนเกินขอบเขตอันให้ได้มาเพื่อผลประโยชน์อย่างอื่น ๆ ของตน และได้ปฏิเสธคำโต้แย้งที่ว่า รัฐธรรมนูญ บทแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 (The First Amendment) คุ้มครองสื่อมวลชนจากการรับผิดทางแพ่งและทางอาญา²⁷ เช่นเดียวกับศาลชั้นต้นแห่งรัฐบาลกลาง²⁸ ไม่ได้รับฟังคู่ความที่ได้นำสืบในประเด็นเรื่องเสรีภาพในการแสดงออกของสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนที่ได้กระทำละเมิดหลุดพ้นจากการกระทำผิดที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยถือว่า รัฐธรรมนูญ บทแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 (The First Amendment) ไม่ใช่ “ใบอนุญาตที่สามารถทำให้สื่อต่างๆ ทำเกินขอบเขตมนุษยธรรม และทำการบุกรุกความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น” และ

ในคดี *Dietemann v. Time, Inc.* ศาลพิจารณาว่าที่ว่า รัฐธรรมนูญ บทแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 (The First Amendment) ไม่ได้คุ้มครองเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้สื่อข่าวจากกฎหมายละเมิดหรือการกระทำผิดทางอาญาในการรวบรวมข่าว²⁹

นอกจากนี้ แม้ว่าศาลจะวิเคราะห์กฎหมายที่ใช้ตราบังคับกับบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับคำพูดหรือการสื่อสาร ศาลก็ยังไม่มีการวิเคราะห์ว่าการใช้บทบัญญัติดังกล่าวจะไม่มี ความแตกต่างระหว่างผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลทั่วไปกับสื่อมวลชน

²⁶ *Ibid*, p. 1147.

²⁷ e.g., *Galella v. Onasis*, 487 F.2d 986, 995 (2d Cir. 1973); *Dietemann v. Time, Inc.*, 449 F.2d 245, 249 (9th Cir. 1971).

²⁸ e.g., *Miller v. National Broad. Co.*, 232 Cal. Rptr. 668, 685 (Ct. App. 1986) (citing *Dietemann*, 449 F.2d at 249.

²⁹ *Dietemann v. Time, Inc.*, 449 F.2d at 249.

2) คดีที่ศาลได้วินิจฉัยว่าเป็นการกระทำเบียดบังทรัพย์สิน (appropriation)

มีคำวินิจฉัยของศาลที่พิจารณาว่าเป็นการกระทำที่เป็นการเบียดบังทรัพย์สิน (Misappropriation) ซึ่งเป็นการกระทำโดยการใช้ชื่อหรือภาพถ่ายของบุคคลอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าโดยปราศจากความยินยอม ซึ่งถือว่าเป็นการเบียดบังทรัพย์สินของผู้เสียหาย (Misappropriation) อันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่น

คดี *Rochester v. Roberson Folding Box Company* ซึ่งผลจากบทบัญญัติแห่ง มลรัฐนิวยอร์ก ศาลได้มีคำตัดสินให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ด้วยเหตุที่โจทก์นั้นถูกละเมิดด้วยการที่มีผู้นำภาพไปใช้เพื่อประโยชน์ในการโฆษณาสินค้าของจำเลยหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดในทางที่เป็นการส่งเสริมการขายของจำเลยโดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ผู้เป็นเจ้าของภาพ³⁰

คดี *Marion Manola v Steven & Myer* จำเลยลักลอบถ่ายภาพโจทก์ขณะถ่ายละครในบทที่ต้องสวมชุดแนบเนื้อโดยโจทก์มิได้ยินยอม ศาลสั่งห้ามจำเลยใช้ประโยชน์จากภาพถ่ายนั้น³¹

คดี *Pollard v Photographic Co.*, การที่ช่างภาพได้ขายภาพถ่ายของโจทก์เป็นการใช้ภาพถ่ายของโจทก์โดยไม่ได้รับความยินยอม แล้วได้ผลประโยชน์ตอบแทน เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลต่อโจทก์ ทั้งยังเป็นการผิดสัญญาโดยปริยายต่อโจทก์ด้วย³²

คดี *Rhodes v Sperry & Hutchinson Co.*, การใช้ชื่อหรือภาพของโจทก์เพื่อวัตถุประสงค์ในการโฆษณา หรือเพื่อการค้าโดยที่เขาไม่ได้ให้ความยินยอมเป็นหนังสือย่อมเป็นการละเมิด³³

และเนื่องจากภาพถ่ายเป็นสิทธิทำนองเดียวกับสิทธิในชื่อของบุคคล ดังนั้น บุคคลมีสิทธิในภาพที่จะไม่ให้ผู้ใดจำลองไปทำงานเขียนหรือแสดงละคร หรือถ่ายทำภาพยนตร์ อันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลได้

คดี *Tolley v. Fry* โรงงานผลิตช็อกโกแลตชื่อดังในนาม Fry ได้จัดทำโฆษณา โดยการใช้ภาพวาดล้อเลียน Cyril Tolley นักกอล์ฟสมัครเล่นชื่อดัง โดยไม่ได้รับอนุญาต ในภาพ Tolley

³⁰*Rochester v. Roberson Folding Box Company*. June 27, 1902. 64 N.E. 442 (N.Y. 1902).

³¹Harvey L. Zuckman, Martin J. Gaynes and T. Barton Carter, Mass Communication Law, 3rd Ed., (U.S.A.: West Publishing Company, 1988), p.291.

³²*Pollard v. Photographic Co.*, 40 Ch. D. 345 (1888).

³³*Sperry & Hutchinson Co v. Rhodes* 220 U.S. 502 (1911)]. [220 U.S. 502, 504.

กำลังตีกอล์ฟโดยมีห่อช็อกโกแลตยื่นออกมาจากกระเป๋าของเขา และแคดดี้สนามกอล์ฟที่เดินไป
กับเขาก็หิ้วกระเป๋าใส่ช็อกโกแลตเช่นเดียวกัน ซึ่งภาพล้อเลียนนั้นเป็นภาพที่เหมือนTolley
เป็นอย่างมาก และมีการเขียนโครงกลอนพุดถึงการตีลูกกอล์ฟที่เยี่ยมยอดของเขา การกระทำ
ดังกล่าวถูกนำขึ้นเป็นคดีหมิ่นประมาทโดยพื้นฐานที่ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการเสียดสีTolley
และให้เขาถูกผู้อื่นคิดว่าสถานะของเขาคือนักกอล์ฟสมัครเล่นไม่มีความสามารถการโฆษณา
โดยภาพล้อเลียนดังกล่าวเป็นการกระทำที่ทำให้เขามีมลทินไม่คู่ควรเป็นนักกอล์ฟมืออาชีพ และ
ถ้าหากไม่มีคำเสียดสีเหล่านั้นTolleyอาจได้เป็นนักกอล์ฟมืออาชีพ จากข้อเท็จจริงนี้ไม่สามารถ
นำไปใช้กับความรับผิดชอบหมิ่นประมาทแต่เป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวในการใช้ ชื่อนามหรือ
สิ่งอื่นใดที่คล้ายกันที่สามารถระบุตัวบุคคลได้ การที่โจทก์กล่าวอ้างในเรื่องหมิ่นประมาทจึงไม่
ประสบความสำเร็จในการฟ้อง³⁴

คดี *Time Inc. v Hill* เหตุแห่งคดีเกิดเมื่อนักโทษแหกคุก 3 คน จับตัวโจทก์ คือ เจมส์ ฮิลล์
ไว้เป็นประกันนานกว่า 20 ชั่วโมงในบ้านของโจทก์เองหลังจากเหตุการณ์ยุติลง ได้มีการรายงานข่าว
อย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง จากนั้นโจทก์ก็ได้ย้ายครอบครัวไปอยู่อีกรัฐหนึ่งเพื่อหลบหนีจากการ
ตกเป็นข่าว ต่อมาผู้สื่อข่าวเหตุการณ์นั้นไปสร้างบทละครโทรทัศน์ แสดงให้เห็นว่าครอบครัวของโจทก์
และตัวโจทก์ถูกขู่เชือดต่างๆ นานา แต่ความจริงโจทก์มิได้กระทำเช่นนั้น และหนังสือพิมพ์ไทม์
จำเลยได้ตีพิมพ์บทละครนี้และได้ลงภาพถ่ายบ้านเดิมของโจทก์ประกอบเรื่องที่พิมพ์นั้น โจทก์จึง
ฟ้องว่าจำเลยเอาชื่อตระกูลตนไปหาผลประโยชน์ทางการค้าโดยโจทก์ไม่ได้ให้ความยินยอมศาล
พิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ 3,000 เหรียญสหรัฐ³⁵

3) คดีที่ศาลวินิจฉัยว่าเป็นการเผยแพร่ข้อเท็จจริงส่วนตัว (Publication of private facts)

สิทธิส่วนบุคคลในการคุ้มครองบุคคลผู้ทำละเมิดโดยภาพถ่ายยังไม่ขยายไปถึงสุนัข
ดังนั้นผู้เป็นเจ้าของสุนัขจึงไม่มีสิทธิที่จะฟ้องผู้นำภาพถ่ายของสุนัขตนมาตีพิมพ์โดยไม่ได้รับ
อนุญาตตามกฎหมายนี้³⁶ และหากเป็นการใช้ภาพของมือเท้า ส่วนของร่างกายของบุคคลภาพ
ของบ้าน รถ หรือสุนัข ของเอกชนคนใด โดยไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเป็นของบุคคลใด ไม่เป็นการ

³⁴ *Tolley v Fry* (1931). [1931] AC 333 (HL).

³⁵ Steven Emanuel, "Torts", *Emanuel Law Outline*, p.386.

³⁶ *Lawrence v. Yalla*, 184 Misc 807, 55 NYS 2d 343 (1971).

ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในกรณีหนังสือพิมพ์นำภาพของบุคคลลงประกอบข่าว ไม่ถือเป็นการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคล เพราะการนำภาพบุคคลมาตีพิมพ์ เป็นการกระทำเพื่อประกอบรายละเอียดของข่าวเท่านั้น แต่ในกรณีที่ข่าวไม่ตรงกับความจริงผู้นำภาพข่าวมาลงเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องของการเปิดเผยเรื่องราวอันเป็นเท็จ(False light)³⁷โดยการใช้ข้อความหรือบทความประกอบบรรยายภาพถ่าย ซึ่งผู้กระทำความผิดนี้มักจะเป็นสื่อมวลชนและลักษณะการกระทำความผิดเป็นการเผยแพร่ภาพถ่ายที่มีคำบรรยายประกอบส่งผลให้ผู้เสียหายเกิดความเสื่อมเสียแก่สาธารณชน โดยความเสียหายที่เกิดขึ้นกับโจทก์นั้น ไม่จำต้องเท่ากับการกระทำ ความผิดฐานหมิ่นประมาทและเรื่องราวที่เผยแพร่ประกอบภาพถ่ายนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

4) คดีที่ศาลวินิจฉัยว่าเป็นการเปิดเผยเรื่องราวอันเป็นเท็จ (False light)

คดี *Peay v Curtis Pub.Co.*, จำเลยใช้ภาพถ่ายของโจทก์ซึ่งเป็นผู้บริหารและมิได้เกี่ยวข้องกับบทความที่จำเลยเขียนแสดงถึงคนขับรถแท็กซี่ ซึ่งชอบหลอกหลวงผู้อื่นเมื่อเรื่องดังกล่าวนี้ไม่เป็นความจริงย่อมเป็นการละเมิดต่อโจทก์

คดี *Marbry v Kettering* การใช้ชื่อ ภาพถ่าย หรือลายพิมพ์นิ้วมือของโจทก์รวมอยู่ในทะเบียนประวัติอาชญากร โดยที่โจทก์ไม่เคยต้องโทษทางอาญามาก่อน ย่อมเป็นการละเมิด แม้ตำรวจจะมีอำนาจในการบันทึกรายงานการสอบสวนเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลก็ตามและในหลายคดีด้วยกัน ญาติหรือผู้แทนของผู้ตายประสงค์จะได้รับการชดเชยความเสียหายอันเนื่องมาจากการล่วงละเมิดในชีวิตส่วนบุคคลอันเป็นผลมาจากการพิมพ์เผยแพร่ภาพของผู้ตายหลังเสียชีวิต ซึ่งศาลได้ปฏิเสธที่จะให้การชดเชยใดๆ เพราะสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลเป็นสิทธิเฉพาะตัว สิทธินำคดีมาฟ้องจึงย่อมระงับไปพร้อมกับความตายของผู้ล่วงละเมิด

5) การสละหรือสูญเสียสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง

(1) สิทธิในชีวิตส่วนบุคคลอาจสละได้โดยความยินยอมโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายหรือสูญเสียไปเนื่องมาจากการประพฤติปฏิบัติที่ทำให้ไม่อาจหยิบยกสิทธิดังกล่าวขึ้นอ้างได้ ดังนั้นเมื่อได้รับความยินยอมแล้ว การพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายของบุคคลใด ไม่ว่าจะนำไปเพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้าหรือไม่ก็ตาม จะไม่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล แต่ถ้ามีการ

³⁷ *Moser v. Press Publishing Co.*, 109 N.Y.S.963. (Sup.Ct.1908).

กระทำเกินไปกว่าขอบเขตที่ให้การยินยอมเช่น การที่โจทก์ได้ยินยอมให้ช่างภาพได้ใช้ภาพถ่ายของตนได้โดยไม่จำกัด โจทก์ยังคงมีสิทธิได้รับค่าชดเชยในการล่วงละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลของตนตามกฎหมายมลรัฐนิวยอร์กเพราะจากเดิมโจทก์เพียงแต่มีความประสงค์ที่จะถ่ายภาพเพื่อใช้โฆษณาร้านหนังสือ แต่ช่างภาพได้มีการดัดแปลงตกแต่งภาพถ่ายให้ภาพของโจทก์ปรากฏอยู่บนเตียงนอน เพื่อวัตถุประสงค์ในทางเพศ³⁸ ความยินยอมทั่วไปให้ใช้ภาพถ่ายในการโฆษณาได้รับการวินิจฉัยว่าการโฆษณานั้นๆ จะต้องกระทำขึ้นภายใต้มาตรฐานอันควรตามที่แพร่หลายอยู่ในอุตสาหกรรมการโฆษณานั้นๆ³⁹ และระยะเวลาในการให้ความยินยอมในการใช้ภาพถ่ายหรือชื่อของบุคคลหนึ่งๆ จะต้องเป็นการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าจะยังคงมีผลใช้อยู่ ปัญหาในเรื่องนี้มักจะเกิดกับนายจ้างและลูกจ้าง เมื่อลูกจ้างได้เคยให้ความยินยอมไว้และต่อมากการจ้างงานได้สิ้นสุดการจ้างแล้วเป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลของลูกจ้าง นายจ้างจะต้องรับผิดชอบ⁴⁰ และหากมีการถ่ายภาพไว้เป็นระยะเวลาานานมาแล้วและมีการนำออกมาใช้ในภายหลังกรณีดังกล่าวนี้จะถือว่าโจทก์ให้ความยินยอมไม่ได้⁴¹

³⁸*Russell v. Marboro Book*, 18 Misc 2d 166, 188 NYS 2d 8. (Sup 1959).

³⁹*Dahl v. Collumbia Pictures Corp.*, 12 Misc 2d 574, 166 NYS 2d 708, *affd without op* 7 App Div 2d 969, 183 NYS 2d 992., (9th Cir. 1983).

⁴⁰*Colgate-Palmolive Co. V. Tullos (Ca5 Ga)* 219 F 2d 617 (5th Cir. 1955); จำเลยในคดีนี้ได้ใช้ภาพถ่ายของลูกจ้างของตนในการโฆษณาสินค้าขายย้อมผมของตนเป็นเวลาหลายปีหลังจากนั้น โจทก์ได้ถูกจำเลยไล่ออกแล้ว จำเลยยังคงใช้ภาพถ่ายของโจทก์ในการโฆษณาต่อไป ถือว่าเป็นการย่ำยีต่อสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลของโจทก์ เพราะสิทธิในการใช้ภาพถ่ายของจำเลยได้สิ้นสุดนับแต่ สัญญาจ้างระหว่างโจทก์จำเลยได้สิ้นสุดลงแล้ว

⁴¹คดี *McAndrews v. Roy*, 131 So.2d 256 (La. Ct. App. 1961). ศาลได้วินิจฉัยว่า แม้ว่าโจทก์ได้ให้ความยินยอมในการถ่ายรูปของเขา ก่อนหรือหลังในการเข้าร่วมโปรแกรมของสถานที่เกี่ยวกับสุขภาพของจำเลยเพื่อแสดงถึงการพัฒนาทางร่างกายของโจทก์ก็ตาม แต่การที่จำเลยใช้ภาพถ่ายนั้นเมื่อระยะเวลาประมาณ 10 ปีมาแล้วนับแต่วันที่ถ่ายรูปนั้น โดยปราศจากการขอให้โจทก์ยืนยันหรือให้ความยินยอมใหม่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของโจทก์ เพราะการที่จำเลยไม่ได้ใช้ภาพถ่ายนั้นๆ ในช่วงแรกๆ หลังจากได้ถ่ายไว้ถือว่าจำเลยตัดสินใจไม่ใช้มันและไม่ควรจะเป็นภาระของโจทก์ที่จะต้องถอนการอนุญาตที่ให้ไว้เมื่อหลายปีก่อน

(2) การถ่ายภาพที่เป็นการแทรกแซงสิทธิส่วนบุคคลในสาธารณะ เอกชนไม่สามารถกล่าวอ้างถึงสิทธิที่จะอยู่โดยลำพังได้ เช่น คดี *Gill V. Hearst Pub. Co.*, (1953) การถูกถ่ายภาพในสถานที่สาธารณะจึงไม่ถือเป็นการละเมิดสิทธิต่อส่วนตัว โดยศาลเห็นว่าในสถานที่ที่เป็นสาธารณะเป็นที่ที่อาจมองเห็นได้ย่อมอาจถูกบันทึกและเผยแพร่เรื่องราวได้ โดยภาพหรือการบรรยาย เนื่องจากการเปิดเผยต่อสาธารณะชนในเรื่องที่เป็นสาธารณะอยู่แล้ว และเป็นสิ่งที่ทุกคนเห็นได้โดยอิสระ

(3) กรณีที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและตามกฎหมายของบางมลรัฐก็ไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่ว่าการนำไปใช้เป็นการนำไปใช้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น คดี *Corry Hoag V. Superior Court of Los Angeles County* คดีนี้ได้มีตำรวจเมืองหนึ่งได้อ้างกฎหมาย โดยยืนยันที่จะถ่ายภาพเปลือยของโจทก์ผู้เป็นสตรีในฐานะผู้เสียหายในคดีทำร้ายร่างกาย แม้ว่าโจทก์จะปฏิเสธการเปลือยผ้าและยืนยันกรานว่าผลถลอกของตนไม่อาจมองเห็นได้ในภาพถ่ายและการถ่ายภาพไม่ได้ทำโดยตำรวจหญิงที่ประจำอยู่สถานดังกล่าว หลังจากนั้นได้มีการจัดรูปดังกล่าวเผยแพร่ระหว่างตำรวจด้วยกัน ดังนี้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของโจทก์⁴²

(4) เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งระหว่างสิทธิในชีวิตส่วนบุคคล กับเสรีภาพในการแสดงออกของปัจเจกชนและสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสาธารณชน ศาลได้ยอมรับข้อยกเว้นของสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลว่ามีอยู่ในรูปแบบของเอกสิทธิความคุ้มกันต่อการตีพิมพ์บทความและเผยแพร่ภาพถ่ายที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณชน ในกรณีที่บทความที่ตีพิมพ์นั้นไม่ได้ทำขึ้นโดยรู้ว่าจะเท็จหรือไม่ตรงกับความจริง และทั้งไม่ถึงกับเป็นการฝ่าฝืนที่กระทบต่อความรู้สึกควรและไม่ควรของสาธารณชน การใช้ภาพถ่ายเพื่อประโยชน์ในทางสาธารณะได้ โดยมีกำหนดว่าการพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายของบุคคลในข่าวหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อันเกี่ยวข้องด้วยประโยชน์สาธารณชนที่ชอบแล้วย่อมไม่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลอันเป็นมูลเหตุให้นำมาฟ้องร้องได้

⁴² คดี *Corry Hong V. Superior Court of Los Angeles County*, 207 Cal App 2d 611, 24 Cal Rptr 659. (2004) คดีนี้ถือว่าการที่ตำรวจได้ถ่ายภาพใบหน้าของโจทก์และเก็บไว้เป็นความลับโดยจำเลยผู้เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมตำรวจ ความรับผิดชอบของจำเลยตามฟ้องในการล่วงละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลจะขึ้นอยู่กับการใช้ภาพดังกล่าว เท่านั้น.

(5) บุคคลสาธารณะ หรือบุคคลสำคัญ อันควรจะได้รับการนำมากล่าวถึง (Public figure) โดยบุคคลที่ได้ประกอบธุรกิจสิ่งพิมพ์ และมีเสรีภาพในการตีพิมพ์ภาพถ่าย และภาพข่าวอันเป็นเหตุการณ์ที่ควรจะได้รับการกล่าวถึงหรือภาพถ่ายนั้นมี คุณค่าของข่าว (Newsgatherer) แม้ว่าการกระทำดังกล่าวนั้น จะได้กระทบต่อความปรารถนาที่จะอยู่โดยลำพังของบุคคลผู้ถูกตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายนั้นก็ตาม โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(5.1) บุคคลที่เป็นบุคคลสาธารณะอยู่ก่อนแล้ว และได้กระทำการบางอย่างเพื่อประโยชน์แก่สาธารณชน กรณีเช่นนี้ ไม่ว่าเขาจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ถือได้ว่าเขายอมที่จะสละสิทธิในชีวิตส่วนตัวของเขา โดยภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่าภาพข่าวของเขาอาจได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์อื่นๆ

(5.2) บุคคลที่เป็นบุคคลทั่วไปทั่วไปอาจจะสมควรได้รับการกล่าวถึงภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน ด้วยเหตุที่บุคคลนั้นได้ประสบกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งและก่อให้เกิดความสนใจแก่สาธารณชนเช่น บุคคลนั้นได้สร้างประโยชน์แก่สาธารณชนหรือกรณีที่ได้ประสบกับความหายนะในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ และระยะเวลาหลังจากนั้นพอสมควร ภาพถ่าย หรือเรื่องราวใดๆ สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น

ดังนั้น เมื่อบุคคลใดได้มีสถานะเป็นบุคคลสาธารณะ (Public figure) แล้ว ย่อมถือได้ว่าบุคคลนั้นได้สละสิทธิในชีวิตส่วนตัวของบุคคลของตนโดยยอมให้มีการสอดส่องและสืบสวนตามสมควรในเรื่องที่เกี่ยวกับความประพฤติและชีวิตส่วนตัวของบุคคลเหล่านั้น ภายในขอบเขตของการให้รับรู้ถึงความเหมาะสมทางด้านคุณวุฒิหรือคุณสมบัติของเขาในสถานะของการเป็นบุคคลสาธารณะ (Public figure) โดยชีวิตของบุคคลเหล่านี้ย่อมต้องตกอยู่ในการพิจารณาและสอดส่องอย่างใกล้ชิด และเท่ากับเป็นการตรวจสอบว่าสิทธิของสาธารณชนนั้นยังคงปลอดภัยดีอยู่หรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น

ในคดี *Bell v. Courier-Journal & Louisville times co.* โดยเหตุผลที่ว่าบุคคลสาธารณะ (Public figure) ชีวิตส่วนตัวของเขาจะตกอยู่ภายใต้การพิจารณาสอดส่องอย่างใกล้ชิด เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยว่าสิทธิของสาธารณชนยังคงจะปลอดภัยดีอยู่หรือไม่ภายใต้การดูแลของเขาและประกอบทั้งเหตุผลที่ว่าเรื่องที่ลงในบทความที่มีลักษณะเป็นสาธารณะนั้นได้สิ้นสุดลักษณะที่เป็นเรื่องส่วนตัวไปแล้ว ดังนั้นจึงไม่มีการล่วงละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนตัวของโจทก์ที่อาจนำมาฟ้องร้อง เมื่อโจทก์เป็นบุคคลสาธารณะ จึงไม่อาจฟ้องร้องได้ว่าสิทธิ

ในชีวิตส่วนบุคคลของตนถูกล่วงละเมิด เพราะการตีพิมพ์ภาพถ่ายและลงบทความนั้นได้กระทำในเรื่องที่เป็นข่าวอันชอบธรรม⁴³

ในคดี *Klein V.Mc Graw-Hill, Inc.* คดีนี้ศาลถือว่าโจทก์ไม่มีสิทธิที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนอย่างใดๆ ตามฐานความผิดในการล่วงละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลของโจทก์ตามกฎหมายมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ การที่จำเลยในคดีนี้นำภาพถ่ายของโจทก์ไปตีพิมพ์ลงในหน้านิตยสารและบรรยายว่าเป็นผู้ริเริ่มในการสื่อสารด้วยวิทยุและเรื่องดังกล่าวเคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนหลายครั้งด้วยกัน ถือได้ว่าโจทก์ได้กลายเป็นบุคคลสาธารณะและเหตุการณ์ที่อ้างถึงในตำราดังกล่าวก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับสาธารณะประโยชน์ทั้งยังไม่เกิดขอบเขตอันสมควร และอันที่จริงแล้ว การลงภาพถ่ายและมีบทความประกอบภาพถ่ายดังกล่าว เป็นการที่ยกย่องโจทก์อันเป็นที่น่าภูมิใจเสียด้วยซ้ำ จึงไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของโจทก์⁴⁴

โดยการจำกัดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลสาธารณะ (Public figure) จะจำกัดอยู่เพียงในขอบเขตอันชอบธรรมตามสมควรและจำเป็นสำหรับเรื่องอันเป็นมูลเหตุแห่งการละเมิดสิทธิเท่านั้น กล่าวคือจำกัดไว้ภายใต้ความจำเป็นหรือความเหมาะสมอันชอบธรรมเพียงพอสำหรับข่าวสารสาธารณะ⁴⁵ โดยในกรณีที่เป็นบุคคลสาธารณะ การถ่ายภาพหรือเผยแพร่ภาพถ่ายจะไม่ขยายไปถึงกิจกรรมที่เป็นชีวิตส่วนตัวของบุคคลโดยแท้ ซึ่งไม่สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการสอดส่องหรือสืบสวน ในเรื่องความสามารถหรือความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลเหล่านั้นการละเมิดสิทธิของบุคคลสาธารณะ (Public figure) ไม่รวมไปถึงการใช้ชื่อหรือภาพถ่ายของบุคคลเหล่านั้นเพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้าหรือการโฆษณาหากำไรโดยไม่ได้รับความยินยอม

⁴³ *Bell v. Courier-Journal & Louisville Times Co., Ky., 402 S.W.2d 84 (Ky. 1966).*

⁴⁴ *Klein V.Mc Graw-Hill, Inc. (DC Dist Col) 263 F Supp, 919.*

⁴⁵ คดี *Battaglia v. Adams, 164 So.2d. 195. (Fla.1964).* การรุกรานสิทธิในชีวิตส่วนบุคคลของบุคคลสาธารณะ (Public figure) สามารถยอมรับได้แต่เพียงแต่ในขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ชอบ หรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณประโยชน์ และไม่ได้หมายความว่า ชื่อหรือภาพถ่ายของบุคคลดังกล่าวสามารถถูกใช้ไปโดยปราศจากความยินยอมของเขาเสมอไป

6) การขาดใช้ความเสียหายอันเกิดจากการลวงละเมิดโดยภาพถ่าย

กรณีที่เป็นการลวงละเมิดในสิทธิส่วนบุคคลโดยใช้ภาพถ่ายของบุคคลอื่น หรือในการเผยแพร่ภาพถ่ายโดยมิได้รับความยินยอมในประเทศสหรัฐอเมริกาจะไม่ใช้การให้ถ้อยคำหรือแก้ข่าวแบบคดีหมิ่นประมาท เพราะการฟ้องร้องคดีลวงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับความผิดพลาดในเรื่องการตีพิมพ์ แต่อยู่ที่ความต้องการที่จะไม่ให้พิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายของบุคคลนั้นๆ⁴⁶

และในประเทศสหรัฐอเมริกา The Reporters Committee for Freedom of the press ได้มีการตีพิมพ์ข้อควรระวังเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวสำหรับช่างภาพขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท เพื่อให้สอดคล้องกับขอบเขตของกฎหมายดังที่กล่าวไว้ข้างต้น คือ

1. การบุกรุกความเป็นสันโดษหรือความเป็นส่วนตัวของผู้อื่นทั้งในและนอกสถานที่
2. การเปิดเผยภาพส่วนตัวหรือภาพที่สร้างความอับอายของบุคคลสาธารณะ
3. การทำให้บางคนดูเหมือนมีความผิด หรือสร้างเรื่องที่ไม่เป็นจริง (False light)
4. การใช้ชื่อหรือภาพที่คล้ายคลึงเพื่อประโยชน์ทางการค้า โดยไม่ได้รับความยินยอม

ลักษณะของการละเมิดหรือรุกรานความเป็นส่วนตัวในสถานที่ อาจหมายถึงการจ้องมองสอดส่องเข้าไปในที่พักอาศัยหรือสถานที่ปิดที่บุคคลเชื่อว่าเขาจะปลอดภัยจากการสอดแนมหรือการสังเกตการณ์ของคนอื่น เช่น ช่างภาพที่เดินไปรอบๆ บ้านหรือสถานที่ที่ไม่ใช่ที่สาธารณะพร้อมเลนส์ 1,000 มม. อาจถูกร้องเรียนว่าบุกรุกก็ได้⁴⁷

Kenneth Kobre ได้กล่าวแนะนำสถานที่ถ่ายภาพบางแห่งไว้ในหนังสือชื่อ โฟโต้เจอนาลิสม์ : เดอะโพรเฟสชันแนล แอปโพรช(Photjournalism: The Professionals' Approach) โดยได้มีการกำหนดสถานที่ในการถ่ายภาพไว้ ดังนี้

⁴⁶ William L. Prosser, *Supra note 7*, p.64, (ในคดี *Kapellas V. Kofman* คดีนี้ ศาลได้วินิจฉัยว่าเมื่อมีการฟ้องร้องคดีเรื่องการรุกรานชีวิตส่วนบุคคลอันเนื่องมาจากการตีพิมพ์รายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวโดยมิชอบ โจทก์ก็ไม่ได้อาศัยเหตุที่ว่ามันผิดพลาดในเนื้อหาของบทความในหนังสือพิมพ์นั้น แต่เป็นการฟ้องที่มีลักษณะว่า แม้ว่ามัน จะเป็นการพิมพ์ที่ถูกต้อง ก็เป็นการแทรกแซงต่อ “สิทธิที่จะอยู่โดยลำพัง” ของโจทก์)

⁴⁷ ชูสิทธิ์ เกษโกวิท, *การถ่ายภาพวารสารศาสตร์*, (กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน 2546), น.112.

(1) สถานที่ที่ถ่ายภาพได้ตลอดเวลา คือ สถานที่สาธารณะ เช่น บนถนน ทางเท้า สนามบิน ชายหาด สวนสาธารณะ สวนสัตว์ สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง

(2) สถานที่ที่ถ่ายภาพได้ถ้าไม่มีข้อห้ามคือ หน้าโรงพยาบาล หรือหน้าโรงแรม บริษัท ห้างร้าน(business office) ล็อบบี้ของโรงแรม ภัตตาคาร และสถานที่ส่วนบุคคลคือ ที่บ้าน สนามหญ้า อพาร์ทเมนต์ ห้องพักในโรงแรม ในรถยนต์

(3) สถานที่ที่เป็นเขตหวงห้ามเช่น กองบัญชาการตำรวจทหาร สถานที่ทำงานของรัฐบาล เรือนจำ ห้องพิจารณาคดีในศาล ห้องทำงานของแพทย์(doctor's office) พิพิธภัณฑ

(4) สถานที่ที่ต้องได้รับอนุญาตก่อนถ่ายภาพเช่น ห้องเรียน สโมสร หรือชมรม โรงพยาบาล ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ ในรถพยาบาล(emergency van) ศูนย์สุขภาพจิต คลินิก ฯลฯ

โดยในสหรัฐอเมริกา นั้น มากกว่า 25 มลรัฐ ที่ได้มีบทกฎหมายและคำพิพากษาของศาล ให้ความสำคัญคุ้มครองแก่สิทธิส่วนบุคคล ภาพที่เข้าลักษณะตามตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นภาพที่ช่างภาพสามารถถ่ายและนำลงตีพิมพ์ในวารสารใดๆ ได้ตามชอบ คือ⁴⁸

(1) ภาพที่นำมาใช้เป็นภาพข่าวเหตุการณ์ตามปกติอย่างแท้จริง

(2) ภาพที่นำมาใช้ประกอบเรื่องราวทางการศึกษาที่ประชาชนสนใจ

(3) ภาพที่จะต้องได้รับความยินยอมและเงื่อนไขเป็นลายลักษณ์อักษรโดยละเอียด แจ่มแจ้งจากผู้ปรากฏตัวในภาพก่อน จึงจะนำลงพิมพ์เผยแพร่ได้โดยชอบได้แก่ภาพที่เข้าข่ายลักษณะดังนี้

(3.1) ภาพที่มีความหมายไม่ใคร่จะสัมพันธ์กับเรื่องราวที่นำภาพไปประกอบ

(3.2) ภาพที่นำลงพิมพ์ประกอบนวนิยายและภาพที่มุ่งส่งเสริมการขายวารสารนั้น โดยเฉพาะภาพหน้าปกนิตยสารถือว่าเป็นภาพโฆษณาเพื่อส่งเสริมการขายนิตยสารนั้น

จากการศึกษามีข้อสังเกตคือ ตามแนวคิดของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้ศึกษามานั้น ไม่มีสิทธิส่วนบุคคลใดจะใช้อ้างยันในที่สาธารณะได้ เนื่องจากการที่ผู้ใดแสดงตนในที่สาธารณะ ให้ผู้อื่นสามารถเห็นได้ ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลทั่วไป หรือบุคคลสาธารณะก็สามารถบันทึกภาพได้ โดยมีต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกถ่ายภาพก่อน กรณีนี้ ยังรวมถึงการนำภาพที่ได้

⁴⁸ สนั่น ปัทมะทิน, การถ่ายภาพวารสารศาสตร์(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2516), น.51.

ออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล⁴⁹ และสำหรับสถานที่ใดๆ ที่มีลักษณะเป็นสถานที่ที่กึ่งสาธารณสถานคือ สถานที่ที่มีเจ้าของเป็นบุคคลทั่วไปแต่เปิดสถานที่ไว้ให้สาธารณชนสามารถเข้าไปเพื่อใช้ประโยชน์ได้ เช่น ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร บาร์ หรือแม้แต่สำนักงานล้วนแต่เป็นสถานที่ที่ใคร ก็สามารถเดินเข้าไปได้โดยปริยาย การถ่ายภาพในสถานที่เหล่านั้นถือเป็นเรื่องที่สามารถกระทำได้เว้นแต่ เจ้าของสถานที่ดังกล่าวได้แสดงอาการห้ามมิให้มีการถ่ายภาพเช่นนี้ หากช่างภาพฝ่าฝืนคำห้ามดังกล่าวถือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของเจ้าของสถานที่ดังกล่าวได้⁵⁰

2 หลักกฎหมายในการคุ้มครองผู้เสียหายจากการใช้ภาพถ่ายในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

ด้วยเหตุที่การสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่า ในปี ค.ศ. 1997 ที่ทรงประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมีการสรุปสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุว่าเป็นการที่คนขับรถของเจ้าหญิงได้ขับรถในขณะเมาสุราและขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด แต่สาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือ การที่คนขับรถของเจ้าหญิงได้ขับรถเร็วขึ้นเพื่อทำการหนีการติดตามไล่ล่าของเหล่าช่างภาพที่เรียกว่า “ปาปาราซซี่” ที่ได้ติดตามไล่ล่ารถของเจ้าหญิงไดอาน่า เพื่อให้ได้ภาพมาเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน แม้การเกิดอุบัติเหตุดังกล่าวจะไม่ได้เป็นผลโดยตรงจากการกระทำของเหล่าปาปาราซซี่ แต่พฤติกรรมการถ่ายภาพของเหล่าปาปาราซซี่ได้มีส่วนทำให้เกิดอุบัติเหตุในครั้งนี้⁵¹ และเหตุการณ์ครั้งนี้ได้ส่งผลให้บุคคลผู้มีชื่อเสียงต่างเรียกร้องอย่างกว้างขวาง ในการที่จะมีการควบคุมการกระทำละเมิดของปาปาราซซี่ และเป็นที่มาของกฎหมาย “Anti-paparazzi” ในปัจจุบัน

⁴⁹Robert M. O’Neil, “Privacy and Press freedom : Paparazzi and other Inders” , University of Illinis law review, Vol.2(1999),p.712.

⁵⁰<http://www.winning-newsmedia.com/privacy.htm>. 29 January 2007.

⁵¹http://www.dwt.com/related_links/adv_bulletins/CMITWint1999ReadfPriv.htm.

2.1 มาตรการคุ้มครองผู้เสียหายในการถ่ายภาพและเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอม

มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้ประกาศใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันการกระทำของช่างภาพที่กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยกฎหมายฉบับนี้ได้ถูกตราขึ้นเป็นรัฐแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเรียกว่า “Anti-paparazzi law” หรือ “กฎหมายต่อต้านปาปาราซซี” พระราชบัญญัตินี้ได้อยู่ใน California Civil Code section 1708.8 ให้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 1999 ซึ่งวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้เพื่อให้มีความเท่าทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และเป็นการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลโดยอ้อมด้วยการออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับโดยตรง อันเป็นทางเลือกสามประการเพื่อการยับยั้งพฤติกรรมที่ก้าวร้าวของช่างภาพหรือปาปาราซซี ซึ่งได้แก่การจำกัดพฤติกรรมทางตลาด (behavioral constraints-markets) ในด้านบรรทัดฐานทางสังคม (social norms) และในด้านอุปสรรคทางกายภาพ (physical barriers)⁵² โดยได้บัญญัติมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับความเสียหายทั้งทางแพ่งและทางอาญาต่อผู้ที่ละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการละเมิดโดยการรุกรานทางกายภาพแบบทั่วไปหรือการละเมิดโดยการรุกรานแบบใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างไม่มีเหตุอันสมควร (The Unreasonable Intrusion Tort) เป็นรูปแบบทางกฎหมายสำหรับการต่อต้านปาปาราซซีในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งเป็นเรื่องที่บุคคลสามารถกล่าวอ้างถึงช่องว่างของกฎหมายสิทธิส่วนบุคคลที่มีอยู่เดิม เนื่องจากกฎหมายฉบับเดิมนั้นเป็นการป้องกันการบุกรุกทางกายภาพโดยป้องกันการที่บุคคลใดจะกระทำละเมิด โดยการเข้าไปยังสถานที่ที่เป็นส่วนบุคคลและการบุกรุกทางความรู้สึกเช่น การแอบฟัง การดักฟังสัญญาณ หรือการลักลอบถ่ายภาพ⁵³ และบุคคลยังจะต้องรับผิดชอบใช้คำสินไหมทดแทนต่อการกระทำละเมิดต่อบุคคลอื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร เมื่อบุคคลดังกล่าวนั้นมีเจตนาที่จะละเมิดและได้ทำการละเมิดในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น ถ้าการละเมิดในเรื่องส่วนบุคคลนั้นไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไปโดยพิจารณาบรรทัดฐานจากความรู้สึกของสามัญชนทั่วไป⁵⁴ และโจทก์มีหน้าที่นำสืบว่า

⁵²“Privacy, Technology and The California” Anti-paparazzi Statute”, Harvard law review, Vol. 112, No. 6, 1367-1384. (Apr., 1999), p. 1369.

⁵³ Restatement (Second) of Torts section 652B

⁵⁴ *Shulman v. Group W Prods., Inc.*, 955 P2d 469, 490 (Cal. 1998) *infra note* “Privacy, Technology and paparazzi”, Harvard law review, p. 1367.

มีเหตุอันสมควร(reasonable expectation of privacy)ว่าตนเองมีความเป็นส่วนตัวในด้านสถานที่ การสนทนาหรือกิจกรรมใดก็ตามที่จำเลยได้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำละเมิดสิทธิส่วนบุคคล⁵⁵

และในการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลบางมลรัฐมูลเหตุในการพิสูจน์ว่าโจทก์ต้อง มี วัตถุประสงค์ในการแยกตัวออกจากสังคม โดยไม่ได้มีการพิจารณาไปถึงสิทธิในทางทรัพย์สิน หากแต่พิจารณาไปในเรื่องของความยากง่ายในการที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากสถานที่ การสนทนา หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ในมุมมองของเขตอำนาจเหล่านี้ หากว่าสถานที่ดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้โดยสาธารณชน หรืออยู่บนสินทรัพย์ส่วนตัวที่สามารถ มองเห็นจากที่สาธารณะ โจทก์ย่อมไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้น ในบางสถานการณ์ โจทก์ขาดการดูแลเอาใจใส่ถือว่าโจทก์นั้นได้ละสิทธิความเป็นส่วนตัว โดยปัจจัยที่เป็นการละเมิด สิทธิส่วนบุคคลคือการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างไม่มีเหตุอันสมควรและเกิดความเสียหายแก่ผู้ที่ ถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยการพิจารณาว่าจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่นั้น จะพิจารณาจากระดับและสถานที่ที่ถูกละเมิด รวมถึงเจตนาและจุดประสงค์ของผู้กระทำละเมิด และหากบุคคลนั้นได้ถูกกล่าวหาว่าเป็นสมาชิกของสื่อมวลชนที่กำลังทำข่าว แรงจูงใจของบุคคล เหล่านั้น นับมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์ถึงระดับการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

โดยในสถานการณ์ดังกล่าวศาลจะได้มีการตีความในรัฐธรรมนูญฉบับที่ 1 (The First Amendment) ว่ามิได้ทำให้สื่อมวลชนหลุดพ้นความรับผิดชอบในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในการหา ข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน เช่น การบุกรุกสถานที่ส่วนบุคคล หรือการดักฟังโทรศัพท์ของใคร บางคนเป็นกรณีที่ไม่ถือว่าเป็นความจำเป็นของผู้สื่อข่าวที่ต้องได้เรื่องราวเหล่านั้น เนื่องจาก กิจกรรมเหล่านี้ได้สร้างความไม่พอใจอย่างยิ่งแก่ผู้ถูกเป็นข่าวแม้ว่าข่าวที่ได้รับมานั้นจะเป็น ประโยชน์ต่อสาธารณชน ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการยากที่จะแบ่งแยกระหว่างความเป็นส่วนตัวกับ ประโยชน์สาธารณชน โดยเฉพาะการใช้ภาพถ่ายและอุปกรณ์บันทึกเสียง ซึ่งกฎหมายละเมิด ใน Restatement (Second) of Torts ไม่ได้มีการแบ่งขอบเขตของสิทธิส่วนบุคคลและประโยชน์ของ สาธารณะให้มีความชัดเจน

นอกเหนือจากกฎหมายที่คุ้มครองการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่มีอยู่เดิมแล้วยังมีปัจจัย อย่างน้อย 3 รูปแบบที่กฎหมาย Anti - Paparazzi ของมลรัฐแคลิฟอร์เนียเห็นถึงความสำคัญของการ พฤติกรรมของผู้ที่จะกระทำความผิดและได้ใช้แต่ละรูปแบบในการพยายามที่จะทำให้เกิด

⁵⁵ Ibid.p.1367.

ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่ายมากยิ่งขึ้น ซึ่งแบ่งปัจจัยซึ่งเป็นเงื่อนไขทางกายภาพได้เป็น 3 ประเภท⁵⁶ คือ

1. บรรทัดฐานทางสังคม (Social norms)
 2. ข้อจำกัดของตลาด (Market constraints)
 3. อุปสรรคทางกายภาพ (Physical barriers)
- ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

1. บรรทัดฐานทางสังคม(Social norms)คือทัศนคติของสังคมที่ได้วางหลักในการกระทำของบุคคลว่าสิ่งใดบ้างที่ถูกต้องและควรนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติของบุคคลในสังคม และสิ่งใดบ้างที่ไม่ควรนำมาประพฤติและปฏิบัติ บรรทัดฐานของสังคมอยู่ภายใต้การบังคับใช้ของชุมชนเช่น การลงโทษบุคคลหนึ่งที่ทำให้ผิดต่อบรรทัดฐานของสังคมโดยกระทำให้เกิดความอับอายในที่สาธารณะ หรือการให้รางวัลบุคคลหนึ่งที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคมโดยการยกย่องสรรเสริญในที่สาธารณะเป็นผลให้เกิดรูปแบบของการจัดการอันเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการบรรลุดัตถประสงค์ของกฎหมาย

2. ข้อจำกัดของตลาด(Market constraints)ได้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลตลาดจะสามารถกำหนดพฤติกรรมได้ก่อนโดยวิธีการตั้งราคาขาย มากกว่าทำการกำหนดพฤติกรรมในภายหลังโดยการใช้วิธีการลงโทษตามกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น ราคาของนาฬิกา ยี่ห้อ Rolex สูงกว่านาฬิกา ยี่ห้อ Timex ส่งผลให้ผู้บริโภคหลายคนซื้อยี่ห้อ Timex มากกว่ายี่ห้อ Rolex เช่นเดียวกับความต้องการที่จะรู้รายละเอียดความสัมพันธ์ของเจ้าหญิงไดอาน่าหลังจากสิ้นพระชนม์ ทำให้มูลค่าของภาพถ่ายของเจ้าหญิงไดอาน่ามีจำนวนมากถึงหลักแสนดอลลาร์สหรัฐ ทำให้เหล่าปาปาราซซี่ต่างมีความต้องการที่จะได้ถ่ายภาพเพื่อนำไปจำหน่ายให้แก่นิตยสารต่างๆ จากตัวอย่างข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าตลาดมีผลกระทบต่อทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิต

3. อุปสรรคทางกายภาพ(Physical barriers)เช่นเดียวกับข้อจำกัดของตลาดอุปสรรคทางกายภาพจะมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของปาปาราซซี่ ยกตัวอย่างเช่น ความสามารถของบุคคลที่จะถ่ายภาพหนึ่งภาพได้นั้นไม่สามารถกระทำได้ หากบุคคลดังกล่าวนั้นได้มีกำแพงขวางกั้นอยู่หรือความสามารถของผู้เข้าเล่นการพนันจะถูกบั่นทอนได้โดยระยะทางที่จะไปบ่อนที่ผิดกฎหมายและสถานที่ตั้งที่ไกลที่สุด

⁵⁶“Privacy, Technology and The California” Anti-paparazzi Statute, *Supra note* 52, p.1369.

ท่านศาสตราจารย์ โลวเรนซ์ เลสซิก(Professor Lawrence Lessig)กล่าวว่า ความสามารถที่จะทำงานร่วมกันของหลักเกณฑ์ทั้งสามกรณีดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้ได้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงข้อจำกัดที่จะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและจุดเด่นของข้อจำกัดข้อหนึ่งข้อใด ยังจะส่งผลให้สามารถที่จะเสริมจุดอ่อนของข้อจำกัดข้ออื่นๆ ได้นอกเหนือจากนั้นการใช้ข้อจำกัดเพื่อที่จะควบคุมพฤติกรรมโดยตรงของเหล่าปาปาราซซีโดยลำพังยังไม่อาจใช้ได้ แต่จะต้องมีการควบคุมพฤติกรรมโดยใช้กฎหมายเป็นตัวควบคุมอันให้เกิดอุปสรรคโดยอ้อมขึ้นด้วยและจะส่งผลให้รัฐสามารถจัดระเบียบให้แก่สังคมโดยรวมได้

บทบัญญัติในกฎหมายAnti-paparazziหรือกฎหมายต่อต้านปาปาราซซี ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ตั้งอยู่บนความคิดที่ว่าสามารถใช้กฎหมายในการควบคุมบรรทัดฐานทางสังคมทางการตลาดและสร้างอุปสรรคทางกายภาพโดยตรงและที่สำคัญที่สุดบทบัญญัตินี้ต้องการที่จะปลูกจิตสำนึกให้มีการตระหนักในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลมากขึ้น โดยมีการระบุความหมายของพื้นที่ส่วนตัวว่าไม่สามารถวัดได้ด้วยไม้ฟุตหรือไม้หลา แต่เป็นเขตพื้นที่ที่ไม่สามารถเฝ้ามองได้ด้วยตาเปล่าโดยไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยและยังได้มีการบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องมีการชดเชยค่าเสียหายในเชิงลงโทษซึ่งถือว่ามีอัตราการชดเชยค่าสินไหมทดแทนค่อนข้างมหาศาล ดังนั้นบทบัญญัตินี้จึงได้ทำการเปลี่ยนกลไกการตลาดที่ต้องการข้อมูลจากการสอดแนมการแอบถ่ายภาพ เพื่อที่จะลดการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลและแม้ว่าบทบัญญัตินี้จะไม่ได้มีการเข้ามาจัดการกับบรรทัดฐานของสังคมอย่างเห็นได้ชัดแต่ก็ยังมีส่วนที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามที่จะใช้กฎหมายบังคับเพื่อปรับให้เข้ากับเทคโนโลยีของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอันเป็นการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยซึ่งเป็นเงื่อนไขทางกายภาพในการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวที่ดีที่สุดประการหนึ่งคือ อุปสรรคทางกายภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ได้มาจากกฎหมายละเมิด(torts of intrusion)และการบุกรุก(trespass) ซึ่งเป็นการคุ้มครองบุคคลผู้ซึ่งได้คาดหมายว่าตนได้มีสิทธิส่วนบุคคลอย่างมีเหตุอันสมควรภายใต้เงื่อนไขที่ว่าบุคคลดังกล่าวต้องทำการแยกตัวออกจากสังคม อย่างไรก็ตามพื้นที่ส่วนบุคคลสามารถคุ้มครองความเป็นส่วนตัวได้ แต่ข้อจำกัดพฤติกรรมก็ยังมีข้อบกพร่องได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ยกตัวอย่างเช่นแม้ว่าการเข้าไปในสถานที่ส่วนบุคคลนั้นได้ถูกคุ้มครองโดยกฎหมายกฎหมายละเมิด(torts of intrusion)และการบุกรุก(trespass)แต่ว่า

ช่างภาพหรือปาปาราซซี่ที่สามารถที่จะใช้เลนส์ที่มีประสิทธิภาพสูงทำการถ่ายรูปบุคคลในสถานที่ส่วนตัวได้โดยมิได้มีการละเมิดทางกายภาพของบุคคลที่ถูกถ่ายภาพแต่อย่างใด⁵⁷

ดังนั้นเพื่อให้การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลคุ้มครองไปถึงพื้นที่ส่วนตัวได้อย่างครอบคลุมและไม่มีช่องว่างเกิดขึ้นจึงได้มีเงื่อนไขบางประการเพื่อที่จะป้องกันมิให้ช่างภาพที่ใช้เลนส์ที่มีประสิทธิภาพสูงไปละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น อันปัจจัยซึ่งเป็นเงื่อนไขทางกายภาพยกตัวอย่างเช่นห้ามมิให้มีการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวนั้น(อุปสรรคทางกายภาพ Physical barriers) การควบคุมราคาของเทคโนโลยี(ข้อจำกัดของตลาด Market constraints)และการสร้างเสริมความคิดที่ว่าไม่ควรมีการใช้เทคโนโลยีในการสอดแนม(บรรทัดฐานทางสังคม(Social norms))หรือการออกกฎหมายห้ามใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในการแอบถ่ายภาพบุคคล(ข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย Legal constraint)และประการสุดท้ายคือ การตีความหมายของพื้นที่ส่วนบุคคลให้มีความหมายในรูปแบบของ“สิทธิในทางทรัพย์สิน”(property right)และสิทธิในการเข้าถึง(Access right) อันเป็นการป้องกันการละเมิดทางกายภาพ ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายต่อต้านปาปาราซซี่ (Anti paparazzi) ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้ยึดหลักในเรื่อง สิทธิในการเข้าถึง(Access right)มาเป็นส่วนหนึ่งในการนำกฎหมายฉบับนี้ออกใช้บังคับ

2.2.1 การคุ้มครองตามกฎหมายต่อต้านปาปาราซซี่(Anti-paparazzi)⁵⁸

กฎหมายต่อต้านปาปาราซซี่(Anti-paparazzi)ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้ทำให้การถ่ายภาพและการบันทึกเสียงโดยการใช้เทคโนโลยีนั้นเป็นการกระทำที่ละเมิดโดยบัญญัติถึงลักษณะของการกระทำความผิดของช่างภาพในกรณีที่ถ่ายภาพโดยไม่ได้รับความยินยอมนั้นเป็นการละเมิดต่อความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้ถูกถ่ายภาพเป็น 2 กรณี คือ

- 1) การเรียกร้องค่าเสียหายในการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลทางกายภาพ(physical invasion of privacy)

⁵⁷ *Aisenson v. American Broad.Co.*, 269 Cal Rptr.379,388 (Cal.Ct.App.1990) (คดีนี้ตัดสินว่าไม่มีการละเมิดทางกายภาพจากช่างภาพ เนื่องจากช่างภาพได้ถ่ายภาพโจทก์ในที่สาธารณะ ขณะที่โจทก์อยู่ในสถานที่ส่วนบุคคล แม้ว่าจะมีการใช้เลนส์ที่มีประสิทธิภาพสูงช่วยในการถ่ายภาพก็ตาม)อ้างใน “Privacy, Technology and The California” Anti-paparazzi Statute, *supra* note 52 ,p.1369.

⁵⁸รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ข.

2) การเรียกร้องค่าเสียหายในกรณีที่ถือว่าการรุกรานสิทธิส่วนบุคคล (constructive invasion of privacy)

กฎหมายทั้ง 2 แนวทางนี้สามารถคุ้มครองถึงพื้นที่ส่วนตัวและยังมีเจตนารมณ์ที่จะป้องกันไม่ให้ช่างภาพหรือปาปาราซซีใช้เทคโนโลยี อันเป็นการลดช่องว่างที่มีการละเมิดโดยไม่ใช้ทางกายภาพ ดังนั้นกฎหมายฉบับนี้จึงได้จัดให้มีคำนิยามในรูปแบบใหม่กว่า พื้นที่ส่วนตัวไม่สามารถเสื่อมประสิทธิภาพไปด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และกฎหมายฉบับนี้ยังมีบางส่วนที่เหมือนกันกับกฎหมายละเมิดที่มีอยู่แล้วในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย

กฎหมายฉบับนี้ได้ให้ผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมากกว่าการทำผิดกฎหมายเรื่องการบุกรุกโดยทั่วไป ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่าจำเลยจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวน 3 เท่า โดยการเพิ่มจำนวนค่าสินไหมทดแทนให้มากขึ้นนั้น ส่งผลให้ราคาของภาพถ่ายอันเป็นผลผลิตและเป็นข่าวสารที่ได้จากการสอดแนมมีมูลค่าสูงขึ้น เมื่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้นแล้ว ความต้องการของสินค้าในตลาดย่อมลดลง และย่อมมีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลน้อยลงตามลำดับ กฎหมายต่อต้านปาปาราซซี (Anti-Paparazzi) จึงได้มีส่วนเปลี่ยนแปลงตลาดข้อมูลข่าวสารอันเป็นตัวอย่างหนึ่งของการบังคับใช้กฎหมายโดยตรงเพื่อที่มิว่าตฤประสงศ์ในการควบคุมสังคม

ช่างภาพ หรือปาปาราซซีหรือสมาชิกที่ทำเกี่ยวกับด้านสื่อสารมวลชนก็จะต้องรับผิดชอบในการที่ตนสอดเข้าไปเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน หรือสิทธิส่วนบุคคลของเขาโดยไม่ได้รับอนุญาตสิทธิดังกล่าวนี้ไม่สามารถทำการอินต่อกันได้เพราะถือว่าเป็นสิทธิเฉพาะตัวและอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

1) การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทางกายภาพ(physical invasion of privacy)

บุคคลผู้กระทำความละเมิดจะต้องรับผิดชอบในการที่ไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทางกายภาพการละเมิดทางกายภาพ คือการละเมิดต่อเนื้อตัวร่างกาย หรือการเข้าไปสอดแทรกในที่ดินของบุคคลอื่นโดยปราศจากความยินยอม หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อเป็นการละเมิดทางกายภาพในสิทธิส่วนบุคคลของผู้เสียหายโดยเจตนา ซึ่งการกระทำดังกล่าวเกิดจากการใช้ภาพถ่ายโดยใช้ฟิล์มหรือการบันทึกภาพถ่ายโดยวิธีอื่นใดต่อตัวผู้เสียหายหรือครอบครัวของผู้เสียหายรวมถึงการล่วงละเมิดต่อสิทธิในบุคลิกภาพโดยมิชอบ

2) กรณีที่ถือว่าการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล(constructive invasion of privacy)

บุคคลผู้กระทำความละเมิดจะต้องรับผิดชอบในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ในกรณีที่แม้มิได้มีการละเมิดเข้าไปในสถานที่ส่วนตัวของผู้เสียหายก็ตาม ซึ่งการกระทำดังกล่าวเกิดจากการใช้กล้อง

ถ่ายภาพหรือวิธีการบันทึกภาพถ่ายอื่นใด โดยมีได้กระทำต่อตัวผู้เสียหายโดยตรงแต่เป็นการใช้เทคโนโลยีของกล้องถ่ายภาพที่มีประสิทธิภาพช่วยในการกระทำความผิดและกรณีดังกล่าวไม่อาจเป็นการละเมิดทางกายภาพได้เลยเช่น การที่ช่างภาพได้ทำการลักลอบถ่ายภาพผู้เสียหายอันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยใช้กล้องที่มีเลนส์ซูมระยะไกลเพื่อจับภาพผู้เสียหายขณะผู้เสียหายกำลังอยู่ในบ้านโดยช่างภาพมิได้ทำการบุกรุกเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ผู้เสียหาย กรณีดังกล่าวก็ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลตาม Section 1708.8 (b) การถ่ายภาพโดยไม่ได้รับความยินยอมและการเผยแพร่ภาพถ่ายโดยการพิมพ์อื่นใด ที่กระทบกับทางกายภาพของผู้เสียหาย ได้มีการแบ่งประเภทความรับผิดชอบลงไป ดังนี้

(1) ผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำโดยเจตนา โดยการมีคำบรรยายประกอบภาพถ่ายอันเป็นความผิดในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทางกายภาพ(physical invasion of privacy)และการถ่ายภาพที่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล(constructive invasion of privacy) ตามsection 1708.8 (a) (b) และ (c) จะความรับผิดชอบให้ความเสียหายเป็น 3 ประการคือ

(1.1) ความเสียหายตามความเสียหายที่สันนิษฐานทั่วไป(general damages) หรือเป็นความเสียหายทางศีลธรรม เนื่องจากความเสียหายในเรื่องสิทธิส่วนบุคคลดังกล่าวไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้ จึงไม่อาจพิสูจน์ความเสียหายให้เห็นว่าเสียหายไปแท้จริงเท่าใด แต่ต้องมีการประมาณกับกรณีอื่นๆ ในลักษณะเดียวกันว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายไปแท้จริงเท่าใด ความเสียหายนี้ยกตัวอย่างได้เช่น ความเสียหายในอนาคต ความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน ความเสียหายแก่ชื่อเสียง ความเสียหายนี้โจทก์อาจขอมาได้โดยไม่ต้องพิสูจน์ความเสียหาย และไม่ต้องระบุเจาะจงจำนวนผู้เสียหาย เพราะไม่อาจกำหนดเป็นตัวเลขที่แน่นอน

(1.2) ความเสียหายที่แท้จริง(actual damages หรือ special damages)คือ ความเสียหายที่ศาลกำหนดโดยมีจำนวนเท่ากับความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับจริง ซึ่งความเสียหายดังกล่าวเป็นเชิงวัตถุ โจทก์มีหน้าที่พิสูจน์ความเสียหายที่ตนได้รับแก่ศาล ความเสียหายนี้ผู้ทำละเมิดจะต้องชดใช้แก่ผู้เสียหาย เพื่อให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่ฐานะเดิมให้ใกล้เคียงกับก่อนถูกละเมิดมากที่สุด โดยอาจเป็นความเสียหายในรูปของตัวเงินค่าใช้จ่ายและรายได้ที่ขาดไป

(1.3) ความเสียหายในเชิงลงโทษตามsection 3294 (punitive damages) กล่าวคือ ถ้าโจทก์สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยได้กระทำการดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางการค้า หรือการแสวงหากำไรหรือจำเลยได้กระทำการเผยแพร่โดยการเปิดเผยเรื่องราวเกี่ยวกับตัวผู้เสียหายโดยหวังผลตอบแทน ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบละเมิดตามsection 1708.8

ด้วยเช่นกัน โดยค่าเสียหายเชิงลงโทษจัดว่าเป็นหลักการของคอมมอนลอว์โดยเฉพาะ ซึ่งมีแนวคิด มาจากการที่เดิมที่การฟ้องคดีอาญาและคดีละเมิดมิได้มีการแยกจากกันโดยชัดเจน รัฐจะเข้าแทรกแซงระหว่างคู่กรณี โดยได้กำหนดค่าเสียหายแทนการแก้แค้น ซึ่งรัฐมักกำหนดค่าเสียหายไปในทางลงโทษ โดยศาลอาจกำหนดค่าเสียหายที่เป็นการลงโทษแก่ผู้เสียหายเพื่อตอบแทนความรุนแรงแห่งพฤติการณ์ของการละเมิด โดยอาจเป็นการแก้แค้นหรือเป็นการแก้แค้นหรือเป็นการเตือนมิให้ผู้อื่นเอาแบบอย่างจึงมิได้เป็นการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากค่าเสียหายในการลงโทษเป็นความเสียหายที่เกิดเพิ่มเติมจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงศาลอาจกำหนดให้โดยไม่ต้องคำนึงว่าได้มีการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่

(2) บุคคลที่มีส่วนในการก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด ไม่ว่าจะด้วยการ ใช้ จ้าง วาน หรือ ยุยง ส่งเสริม ซึ่งการกระทำความผิดนี้ อาจเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง เพื่อกระทำการละเมิดตาม section 1708.8 (a),(b),(c)บุคคลดังกล่าวจะมีความรับผิดชอบโดยทั่วไป และความรับผิดชอบเพราะทำให้เขาเสียหายเป็นพิเศษ แต่ถ้าเป็นความเสียหายอันเกิดจากการบรรยายประกอบภาพถ่ายจะเป็นการหมิ่นประมาทและต้องรับโทษมากขึ้น ถ้าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำโดยตรงที่ได้ใช้ จ้างวาน ยุยง ส่งเสริม ชักชวนบุคคลอื่น หรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลผู้เสียหายนั้น โดยเฉพาะความผิดดังกล่าวได้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างแล้ว นายจ้างยังต้องร่วมกันรับผิดชอบกับลูกจ้างเพื่อผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้างด้วย ซึ่งการกระทำความผิดนี้ผู้เสียหายสามารถเรียกให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายใน เชิงลงโทษตาม Section 3294 (b)ได้ด้วย

(3) ถ้ามีการกระทำอื่นใดที่เป็นความผิดตามมาตรา นี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจใช้ดุลพินิจในการอนุญาตให้กระทำการถ่ายภาพและเผยแพร่ภาพได้ โดยถือว่าเป็นการผ่อนคลาย เพื่อไม่ให้กฎหมายมีความเคร่งครัดมากเกินไป และบทบัญญัตินี้ก็ไม่จำกัดในการที่ศาลจะใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในการยับยั้งหรือห้ามการกระทำการถ่ายภาพอันเป็นความผิดในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทางกายภาพ(physical invasion of privacy) และการถ่ายภาพที่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล(constructive invasion of privacy) ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตตามsection1708.8 (a),(b)ได้

และถ้าเป็นการกระทำอันเป็นความผิดในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยช่างภาพตามsection1708.8 (a),(b)และ(c)ซึ่งผู้กระทำความผิดได้กระทำเพื่อนำออกเผยแพร่ อันมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรผู้กระทำย่อมมีความผิดตามsection 1708.8(k)และเพื่อมิให้

เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายเป็นวงกว้างภาพที่มาจากกรกระทำคามผิดนั้นสามารถยึดไว้เพื่อมิให้มีการนำภาพถ่ายออกเผยแพร่ต่อไปตามsection1708.8(j)

3) เหตุยกเว้นความผิดของช่างภาพ ตาม California Civil code 1708.8

(1) การจำหน่าย การส่งผ่าน การเผยแพร่ การประกาศการพิมพ์โฆษณา หรือการบรรยายข้อความประกอบภาพถ่าย ถ้าเป็นการกระทำเพื่อประกอบถึงสิทธิอย่างอื่นที่มีอยู่ โดยเป็นการอธิบายข้อเท็จจริงของเอกชนในการเยียวยาความเสียหายให้แก่ตกในทางกฎหมาย ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิด

(2) การกระทำอันเกี่ยวกับการบังคับตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือของหน่วยงานราชการเช่น ได้กระทำเพื่อประโยชน์ของสาธารณชน ภาพที่เกิดจากการว่าจ้างจากหน่วยงานของรัฐและเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐ การกระทำไปเพื่อประโยชน์ในการค้นหาพยานหลักฐานทางกฎหมาย การกระทำเพื่อการสืบสวนตามกฎหมาย หรือการแสวงหาพยานหลักฐานจากผู้ต้องหา การกระทำเพื่อการควบคุมผู้ต้องหา การแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำประกันภัยอันเป็นเท็จหรือสิ่งอื่นใดอันเกี่ยวข้องกับการละเมิดทางกฎหมายการถ่ายภาพอันเกี่ยวข้องกับสุขภาพของสาธารณชน หรือการกระทำเพื่อความปลอดภัยของสาธารณชน

(3) กรณีที่มีการถ่ายภาพกันเพื่อกิจกรรมภายในครอบครัว โดยเหตุที่มีเหตุการณ์อันเป็นความสัมพันธ์กันในครอบครัวของผู้เสียหาย การกระทำด้วยการถ่ายภาพภายเพราะมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวหรือเพราะเหตุที่เป็นบุคคลใกล้ชิดกับผู้เสียหายหรือเป็นลักษณะอื่นใดอันเกี่ยวกับภาพถ่ายบุคคลเหล่านั้นย่อมไม่มีความผิดและถ้าบุคคลในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดกับผู้เสียหายจะได้กระทำการอันเป็นความผิดในการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลทางกายภาพ (physical invasion of privacy) และการถ่ายภาพที่ถือว่าเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคล(constructive invasion of privacy)โดยการถูกหลอกลวงให้กระทำเช่นนั้นและส่งผลให้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้เสียหายก็ตาม บุคคลในครอบครัวผู้เสียหายและบุคคลอื่นที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้เสียหายย่อมไม่มีความรับผิดทางอาญา(หากแม้การกระทำคามผิดตาม section 1708.8 (a),(b) จะเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามsection 1708.8 (a) หรือ (b)อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้หรือเป็นการกระทำผิดด้วยกันทั้งคู่ก็ได้ บุคคลในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดกับผู้เสียหายก็ย่อมไม่มีความผิดเช่นกัน)

(4) ถ้าการกระทำคามผิดตาม Civil code California section1708.8ได้เกิดจากความยินยอมของผู้เสียหาย บทบัญญัตินี้ย่อมไม่มีสภาพบังคับผู้กระทำคามผิดได้

การถ่ายภาพของช่างภาพ หากมีการกระทำความผิดโดยการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยมีขอบด้วยกฎหมายตามบัญญัติใน Anti-paparazzi law ผู้กระทำความผิดจะต้องรับผิดชอบค่าเสียหายมากกว่าการละเมิดสิทธิอื่นๆ โดยมีความรับผิดเป็น 3 เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง และจากจำนวนที่ผู้กระทำความผิดได้รับรายได้จากการที่ภาพถ่ายถูกตีพิมพ์เผยแพร่⁵⁹ และการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายตามบทบัญญัตินี้ เป็นการคุ้มครองในเรื่องการถ่ายภาพ โดยไม่ได้รับความยินยอมเท่านั้น หากเป็นเรื่องการเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอม จะต้องนำหลักกฎหมายอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วมาปรับใช้เพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของปาปาราซซี

2.2 คำวินิจฉัยของ SUPREME COURT OF CALIFORNIA

ในกรณีที่การแอบถ่ายภาพต่อเนื่องหรือวิดีโอ ที่มีกฎหมายบัญญัติความรับผิดทางอาญาและละเมิดอันเป็นบททั่วไปแล้ว จะไม่นำบทบัญญัติกฎหมาย Anti-paparazzi มาใช้บังคับกับผู้กระทำละเมิด

คดี *Rotar v. Kabai*⁶⁰ คดีนี้โจทก์ได้กล่าวหาว่า จำเลยได้กระทำการถ่ายภาพต่อเนื่อง ในขณะที่โจทก์กำลังอาบน้ำอยู่ในห้องน้ำสาธารณะ RCFE โดยกรณีดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอันเป็นสิทธิที่โจทก์สามารถอยู่ได้โดยลำพัง โจทก์ได้กล่าวหาว่าร้องทุกข์ต่อการกระทำของจำเลย อันเป็นความผิดทางอาญาและเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของโจทก์ โดยโจทก์ได้มีการฟ้องให้จำเลยต้องรับผิดตามมาตรา 1708.8 ศาลได้มีคำวินิจฉัยว่า ภายใต้บทบัญญัติตามมาตรา 1708.8 บุคคลจะต้องรับผิดเพื่อการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอื่นจะต้องเป็นกรณีที่มีการรุกรานกิจกรรมส่วนตัวบุคคลอื่น การกล่าวอ้างของโจทก์ไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลตามมาตรา 1708.8 เนื่องจากกรณีสืบเนื่องจากการแอบถ่ายวิดีโอโดยไม่ได้รับความยินยอมได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายความคุ้มครองแก่การลักลอบถ่ายวิดีโอไว้โดยเฉพาะแล้ว โดยให้ผู้กระทำนั้นมีความรับผิดทางอาญาและทางละเมิดอันเป็นบททั่วไปโจทก์จึงไม่อาจกล่าวอ้างบทบัญญัติดังกล่าวนี้มาคุ้มครองการได้รับความเสียหายจากการถูกแอบถ่ายภาพได้ เพราะมาตรา 1708.8 เป็นการบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับความเสียหายจากนักข่าวที่กระทำละเมิดสิทธิส่วนบุคคลต่อบุคคลสาธารณะ

⁵⁹http://findarticles.com/p/article/mi_qn4188/is_20060113/ai_n16010209, 7 August 2006.

⁶⁰*Rotar v. Kabai*, C045833, 2005 Cal.App.Unpub. Lexis 1748.

คดี *Pamela webb v. San Luis Obispo Community*⁶¹ คดีนี้ Pamela webb ได้ยื่นฟ้องต่อศาลห้ามมิให้จำเลยเผยแพร่ภาพต่อเนืองทางเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต(videotaped Webb)และมีการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ดูแลเว็บไซต์(Webb's workers)และบริษัทประกันภัย (School Insurance Program for Employees (SIPE))ว่าจำเลยได้กระทำการเผยแพร่ภาพถ่ายวีดีโอในขณะที่โจทก์อยู่ในบ้านของโจทก์เอง อันเป็นกิจกรรมที่ได้อยู่ในครอบครัวอันเป็นการดำเนินชีวิตส่วนตัวมิได้รับความยินยอม โจทก์จึงได้ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลตามมาตรา 1708.8 จำเลยได้ให้การต่อสู้คดีว่า มาตรา 1708.8 ได้ถูกบัญญัติขึ้นในปีค.ศ. 1998ตามเจตนารมณ์ของสภาที่ 262โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการละเมิดของปาปาราซซี่ในการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายของนิตยสารและหนังสือพิมพ์ต่างๆ อันเป็นการประกาศใช้กฎหมายเนื่องจากการสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่าแห่งเวลล์ที่ได้ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์จากการติดตามไล่ล่าของเหล่าปาปาราซซี่และมีการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายของอุบัติเหตุอันเป็นการกระทำก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมากและมีวัตถุประสงค์ให้ปาปาราซซี่ต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลจากการสอดแนมโดยมิชอบอันเป็นการรุกรานทางกายภาพและการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการทำละเมิดได้ส่งผลให้เกิดผลกระทบทางด้านจิตใจของผู้ได้รับความเสียหาย โดยผู้ได้รับความเสียหายจักได้รับการเยียวยาความเสียหายเป็นสามเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง⁶² โดยคดีนี้ศาลได้วินิจฉัยว่าเจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าวไม่นำมาใช้กับหน่วยงานของรัฐและเป็นบทบัญญัติที่เป็นบทเฉพาะที่แยกออกจากบทบัญญัติเรื่องการละเมิดโดยทั่วไป ดังนั้นการกระทำดังกล่าวนี้ได้มีกฎหมายในเรื่องความรับผิดทางคอมพิวเตอร์บัญญัติให้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่นำมาตรา 1708.8 มาปรับใช้ในกรณีดังกล่าวอีก

และในคดีนี้ ศาลได้ทำการวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทางกายภาพคือ⁶³ จะต้องเป็นการละเมิดในสถานที่ส่วนบุคคล การสื่อสาร และสิ่งที่เกิดขึ้นจึงจะเป็น

⁶¹*Pamela webb v. San Luis Obispo Community*, B195886, 2007 Cal.App.Unpub.Lexis 9937.

⁶²Sen. Rules Com., office of Senate Floor Analyses, 3d reading analysis of Sen Bill., No., 262 (1997-1998), 18 August 1998.

⁶³California office reports headnotes, Classified to California Digest of Official Reports.

การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลได้นั้น จะวัดตามพฤติการณ์ของวิญญูชนโดยทั่วไปว่าเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัว โดยจากการพิจารณาในคดีต่างๆ ศาลได้วางแนวทางในการวินิจฉัยไว้คือ

- 1) มีการรุกล้ำเข้าไปในสถานที่ส่วนตัว การติดต่อสื่อสาร หรือกรณีอื่นๆ
- 2) ก่อให้เกิดความรบกวน รำคาญต่อบุคคลอื่นอย่างไม่มีเหตุอันสมควร
- 3) การกระทำละเมิดทางกายภาพนี้จะต้องเป็นการกระทำที่ปราศจากความยินยอมและกระทำไปในสถานที่ส่วนตัว
- 4) กรณีเกี่ยวกับการละเมิดผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนได้หากการกระทำนั้น กระทบกับความรู้สึกของผู้เสียหาย เช่น การลอบดักฟัง การดักฟัง ทางโทรศัพท์ และการแอบถ่ายภาพได้

3. การคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่ายในประเทศอังกฤษ

การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลไม่เป็นที่ยอมรับในประเทศอังกฤษเนื่องจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

1. ศาลเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะกำหนดให้แน่นอนชัดเจนว่าเรื่องใดเป็นเรื่องส่วนบุคคลหรือไม่ เช่น การที่หนังสือพิมพ์พิจารณาเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของนักแสดง ซึ่งนักแสดงเขาอาจมีความยินดีว่าการได้ลงในคอลัมน์ซุบซิบในที่สุดเขาก็ได้รับความสนใจจากสังคม แต่การวิจารณ์ในทำนองเดียวกัน ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับฐานะทางการเงินในธนาคาร เรื่องดังกล่าวก็คงไม่น่ายินดี ดังนั้นการรับรองให้มีสิทธิดังกล่าวจะเป็นการยุ่งยากเพราะไม่สามารถกำหนดได้แน่นอนชัดเจน

2. สิทธิดังกล่าวนี้มีความขัดแย้งโดยตรงกับสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเช่น ถ้าหากไม่อนุญาตให้มีการวิพากษ์วิจารณ์กิจกรรมบางอย่างของเพื่อนบ้านที่ผิดธรรมดา โดยเหตุผลที่ว่า เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลก็อาจเกิดผลเสียได้

นอกจากนี้การให้ความคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวปรากฏในรัฐธรรมนูญของรัฐอยู่แล้วอีกทั้งผู้พิพากษาในประเทศอังกฤษยังเชื่อมั่นในระบบการพิจารณาคดีที่เกิดจากคำพิพากษาของศาลและการอธิบายให้เหตุผลในการพิจารณาคดีของศาลเป็นสำคัญ ผู้ที่ได้รับความเสียหายสามารถได้รับความคุ้มครองและการเยียวยาความเสียหายโดยเป็นโจทก์ฟ้องได้ในกรณีใดๆ ตามกฎหมายลักษณะละเมิดในความรับผิดชอบต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของกฎหมายคอมมอนลอว์อยู่แล้ว นอกจากนี้ภายใต้หลักคอมมอนลอว์มีแนวความคิดในการคุ้มครองและประกันสิทธิในการตัดสินใจ สิทธิอันเกี่ยวกับความคิดเกี่ยวกับความรู้สึกในจิตใจและอารมณ์

ของบุคคลอยู่แล้วและความเป็นส่วนตัวอาจเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิทั่วไปในการปลอดจากการรบกวนของบุคคลอื่น ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิในบุคลิกภาพ (Right to Personality) ของบุคคลประการหนึ่ง⁶⁴ แต่อย่างไรก็ดี วงการศาลหรือนักวิชาการในปัจจุบันต่างให้การยอมรับหลักการเคารพสิทธิในบุคลิกภาพ (Right to Personality) ตามแนวทฤษฎีของประเทศเยอรมันมากขึ้น และการพิจารณาคดีแต่ละครั้งก็ได้พยายามนำหลักการดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาและแสดงเหตุผลโดยศาลในการให้ความคุ้มครองควบคู่ไปกับหลักคอมมอนลอว์ ซึ่งถือว่าเป็นวิวัฒนาการที่ทำให้การคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของประเทศอังกฤษกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

และเนื่องจากประเทศอังกฤษ ไม่มีกฎหมายสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้นเมื่อเกิดการกระทำใดอันเป็นการละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวของบุคคลใด ระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษจะนำเอาหลักกฎหมายเรื่องละเมิดมาใช้

3.1 หลักกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่าย

สำหรับประเทศอังกฤษแล้วเห็นว่าการที่ระบบกฎหมายของตนไม่มีบทบัญญัติเฉพาะสำหรับความผิดอันเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลนั้นไม่ได้เป็นปัญหาในการลงโทษผู้กระทำความผิดต่อสิทธิส่วนบุคคลเลย เนื่องจากองค์คณะผู้พิพากษาจะนำหลักความรับผิดชอบที่มีอยู่แล้วในระบบกฎหมายของอังกฤษมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับการกระทำผิดที่มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล อันประกอบด้วยหลักสำคัญ ดังนี้

3.1.1 ความรับผิดฐานละเมิดทางกายภาพ(trespass)

มีลักษณะสำคัญ คือต้องเป็นการละเมิดทางกายภาพ ได้แก่การบุกรุกเข้าไปในที่ดิน สิ่งปลูกสร้างและการเข้าไปรบกวนทางกายภาพต่อบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาตเช่น บุคคลภายนอกหรือเพื่อนบ้านบุกรุกเข้ามาในบ้าน การบุกรุกเข้ามาเพื่อทำการถ่ายรูปดารารหรือนักแสดงอันเป็นการรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัวก็ตาม การละเมิดดังกล่าวนี้เน้นว่าต้องเป็นการกระทำในทางกายภาพ

⁶⁴ เนื่องจากว่าในปัจจุบันประเทศอังกฤษได้ยอมรับหลักสิทธิในบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งเป็นหลักที่พัฒนามาจากทฤษฎีกฎหมายของประเทศเยอรมันและเป็นหลักที่ใช้กัน ในประเทศซีวิลลอว์มากขึ้น ดังนั้นการพิจารณาให้ความคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของศาลในปัจจุบันศาลได้นำสิทธิในบุคลิกภาพมาพิจารณาประกอบด้วย

ต่อบุคคลหรือทรัพย์สินโดยตรง ดังนั้นหากข้อเท็จจริงเปลี่ยนไปว่าปาปาราซซี่ได้ใช้กล้องที่มีเลนส์ซูมขนาดยาวสอดแนมและถ่ายภาพดูบริเวณบ้านเพื่อถ่ายภาพบุคคลที่อยู่ภายในบ้าน ลักษณะดังกล่าวนี้ไม่มีการกระทำทางกายภาพต่อบุคคลดังกล่าวย่อมไม่อาจทำให้มีความรับผิดฐานนี้ได้ แต่หากมีการลักลอบเข้าไปติดกล้องโทรทัศน์วงจรปิดหรือเครื่องมือเครื่องมือที่ช่วยในการสอดแนม แม้จะไม่เกิดการทำลายการขัดแย้งซ้ำของหรือทรัพย์สิน กรณีนี้ย่อมเกิดความรับผิดฐานละเมิดได้ เพราะมีการกระทำทางกายภาพแม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม

หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการละเมิดดังกล่าวเกิดขึ้นในห้องพักผู้ป่วยในโรงพยาบาลหรือห้องพักโรงแรม กรณีนี้ประสบปัญหาในการปรับใช้เช่นกัน ความรับผิดฐานนี้จะเกิดขึ้นได้ผู้ที่กล่าวอ้างละเมิดความเป็นส่วนตัวในฐานะความผิดนี้ต้องมีการแสดงออกถึงความเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ทรงสิทธิเป็นสำคัญ ดังนั้นบุคคลที่จะสามารถกล่าวตามกฎหมายนี้ได้ต้องเป็นเจ้าของโรงแรมหรือพยาบาลเท่านั้น ผู้ป่วยหรือแขกผู้มาพักจึงไม่สามารถฟ้องร้องหรือได้รับการเยียวยาความเสียหายจากการบุกรุกหรือการรบกวนดังกล่าวได้

ด้วยเหตุผลที่ว่า การละเมิดนี้ไม่ได้ถูกสร้างมาเพื่อคุ้มครองความเป็นอยู่ส่วนตัวโดยตรง ดังนั้น ความรับผิดในฐานะความผิดนี้จึงไม่ค่อยประสบความสำเร็จหากจะกล่าวอ้างเพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวในปัจจุบันเพราะความเจริญทางเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้การแอบถ่ายภาพหรือการเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้ได้รับความยินยอม ทำได้ง่ายและมีพัฒนาการไปมากขนาดที่ว่าเครื่องมือบางอย่างไม่ต้องอาศัยการยึดติดในทางกายภาพก็สามารถใช้ได้ ดังนั้นเมื่อไม่มีการกระทำก็ไม่ก่อให้เกิดความรับผิดฐานละเมิดทางกายภาพได้เลย

3.1.2 การก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ (Nuisance)

เป็นลักษณะการทำให้เกิดมลภาวะทางเสียง ทางกลิ่น หรือมลภาวะที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน หรือการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญโดยการสอดรู้สอดเห็นหรือการทำให้ขาดความเป็นส่วนตัวโดยเพื่อนบ้าน ในกรณีนี้ศาลได้เคยวางบรรทัดฐานไว้ว่าความรับผิดฐานก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญมีได้แม้ว่าผู้ที่เกิดความเดือดร้อนรำคาญอาจต่อสู้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังถึงที่สุด แต่ก็เหลือความสามารถที่จะระงับได้ก็ยังคงต้องรับผิดเสมอ กรณีที่เห็นบ่อยครั้งเช่น การที่บริษัท ห้างร้าน โทรศัพท์ชักชวนให้ซื้อสินค้าและบริการบ่อยครั้งจนเกิดความจำเป็นสร้างความอึดอัดใจ หรือรำคาญ หรือแม้กระทั่งการที่เพื่อนบ้านโทรศัพท์มาที่บ้านเพื่อพูดคุยในเวลากลางดึกโดยที่ไม่ได้มีเหตุอันควรหรือมีความจำเป็นใดๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแล้วยังเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลด้วย

3.1.3 ความรับผิดฐานหมิ่นประมาท (Defamation)

เป็นการแสดงข้อความหรือความหมายใดๆ ต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้เขาได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือถูกประณามคุณค่าให้ต่ำลงหรือถูกดูหมิ่นเกลียดชังในสายตาคนทั่วไป ในการกระทำหมิ่นประมาทเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยตรง เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการเผยแพร่ความเป็นส่วนตัวของบุคคลต่อสาธารณะเช่นการกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ การพูดจาเยาะเย้ย ถากถาง หรือการกระทำที่เป็นสาเหตุทำให้เขาต้องอับอายขายหน้าหรือต้องหลีกเลี่ยงจากผู้คนเช่น การกล่าวร้ายว่าเป็นคนไม่มีความรู้สึก เป็นคนไม่มีศักดิ์ศรี เป็นตัวสำรอง ซึ่งเป็นสาระสำคัญทำให้ชีวิตแต่งงานล้มเหลว เนื่องจากคำกล่าวนั้น ในกรณีนี้นอกจากจะเป็นการหมิ่นประมาทแล้วยังเป็นการละเมิดข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับและละเมิดชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวด้วย

3.1.4 ความรับผิดต่อความไว้วางใจต่อกัน (Breach of confidence)

โดยหลักการถ่ายรูปลักษณ์อังกฤษเห็นว่าเป็นการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่อีกบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้รับข้อมูล ผู้รับข้อมูลมีหน้าที่ต้องก่อให้เกิดความไว้วางใจในการรักษาข้อมูลโดยไม่เปิดเผยต่อบุคคลอื่น หากข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นข้อมูลที่เป็นความลับและบุคคลภายนอกเกิดรู้ข้อมูลข่าวสารนั้นภายในเวลาที่ผู้รับข้อมูลนั้นได้รับรู้เช่นกันโดยที่ผู้ทำการและโดยเจ้าของภาพถ่ายไม่ได้อนุญาตให้นำภาพดังกล่าวนั้นออกเผยแพร่ ถือว่าช่างภาพซึ่งเป็นผู้ที่รับข้อมูลข่าวสารได้ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจต่อภาระหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งภาระหน้าที่นี้จะเกิดขึ้นทันทีเมื่อมีการรับรู้เรื่องที่เป็นความลับนั้น ภาระหน้าที่นี้อาจเป็นภาระหน้าที่ที่เกิดจากศีลธรรมเป็นความผูกพันที่บุคคลพึงปฏิบัติต่อกันหรือเป็นหน้าที่ตามสัญญาคือมีการทำเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างไรก็ตามหน้าที่การรักษาความลับประกอบไปด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1) ข้อมูลนั้นโดยตัวมันเองต้องมีคุณสมบัติเป็นความลับ ผู้เป็นเจ้าของนั้นไม่มีเจตนาที่จะเปิดเผยแก่บุคคลทั่วไป
- 2) ข้อมูลที่ได้บอกกล่าวในสถานการณ์นั้นๆ มีการแสดงออกอย่างชัดแจ้งหรือโดยปริยายว่าต้องการให้เป็นความลับ
- 3) ต้องไม่เคยอนุญาตให้ผู้รับรู้ข้อมูลนั้นๆ นำข้อเท็จจริงดังกล่าวไปใช้

หน้าที่ในการรักษาความลับได้ถูกใช้มานานในระบอบกฎหมายอังกฤษ เพื่อเป็นสื่อกลางในการป้องกันบุคคลจากการถูกเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันมีลักษณะบังคับใช้ทางกฎหมายเดียวกันกับกฎหมายข้อมูลความลับทางการค้า โดยสิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญในการอ้างกฎหมายฉบับนี้

ขึ้นคุ้มครองคือ ข้อมูลที่ได้มีการสื่อสารนั้นมีการสื่อความหมายไปถึงกันส่งผลให้ผู้ที่ได้ทำการรับข้อมูลนั้นมีหน้าที่ของการเก็บรักษาความลับนั้น โดยจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์อันเป็นบุคคลลัทธิระหว่างผู้บอกความลับนั้นและผู้ที่มีความลับนั้น โดยตามแนวทางในการวินิจฉัยคดีของศาลสูงได้วางหลักในการวินิจฉัยว่าหน้าที่ในการเก็บรักษาความลับได้เกิดขึ้นโดยอิสระจากการดำเนินการหรือเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ได้รับข้อมูลอันเป็นความลับนั้นๆ⁶⁵

3.1.5 กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Act 1984)

ในประเทศอังกฤษ ศาลได้ตีความว่าภาพถ่ายเป็นข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคล (personal data) เมื่อมีการนำภาพออกเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ผู้กระทำจึงต้องมีความรับผิดชอบตาม Data Protection Act 1984 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชนในเรื่องข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคล (personal data)⁶⁶ อันเก็บสะสมไว้ในประเทศอังกฤษโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ กฎหมายนี้ไม่ใช้บังคับต่อผู้เก็บและใช้ข้อมูลข่าวสารหรือต่อบุคคลผู้ปฏิบัติการในสำนักงานคอมพิวเตอร์ที่เก็บและใช้ และการให้บริการด้านข่าวสารนั้นอยู่นอกประเทศอังกฤษ รวมทั้งไม่ใช้บังคับต่อข้อมูลข่าวสารซึ่งกระบวนการทางข้อมูลของข่าวสารนั้นๆ จัดทำขึ้นนอกราชอาณาจักรอังกฤษเว้นแต่ข้อมูลข่าวสารนั้นใช้หรือมุ่งหมายที่จะใช้ภายในราชอาณาจักรอังกฤษ⁶⁷ ซึ่งได้กำหนดหลักในการคุ้มครองต่อข้อมูลข่าวสารไว้ดังนี้

- 1) ข่าวสารที่จะได้รับการจัดเก็บไว้ในรูปของข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคลจะต้องได้มาโดยถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย และการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคล จะต้องเป็นไปโดยถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย
- 2) ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคลจะถือหรือเก็บสะสมไว้ได้เพียงเท่าที่ระบุไว้ในการจัดทะเบียนและด้วยวัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น
- 3) ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคลที่ถือหรือจัดเก็บไว้เพื่อวัตถุประสงค์ใด จะต้องใช้หรือเปิดเผยไม่เกินไปกว่าวัตถุประสงค์นั้น

⁶⁵ Mcdonald, "Privacy Princesses and Paparazzi", New York Law School Law Review, p 210.

⁶⁶ Data Protection Act 1984, section 38(1), 35(5).

⁶⁷ *Ibid.*, section 5(1).

4) ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคลที่จัดเก็บไว้ เพื่อวัตถุประสงค์ใด ต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องไม่เกินไปกว่าความสัมพันธ์ซึ่งเกี่ยวข้องที่มีอยู่ต่อวัตถุประสงค์นั้น

5) ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคล จะต้องได้รับการจัดทำให้ถูกต้องทันสมัยเท่าที่จำเป็น

6) ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคลที่จัดเก็บหรือถือไว้จะต้องไม่จัดเก็บหรือถือไว้นานไปกว่าที่จำเป็นต่อวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บ

7) บุคคลหนึ่งๆ จะได้รับสิทธิดังต่อไปนี้

7.1) สิทธิที่จะได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลผู้เก็บหรือถือข้อมูลข่าวสารว่าตนได้ถือหรือเก็บข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าวนั้นๆ หรือไม่

7.2) สิทธิที่จะเข้าสู่ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับตนเอง ที่บุคคลอื่นถือหรือจัดเก็บไว้ ซึ่งทั้งการบอกกล่าวและการเข้าถึงข่าวสารจะต้องเป็นไปในระยะเวลาอันสมควร โดยปราศจากความชักช้าหรือค่าใช้จ่ายเกินควร

7.3) สิทธิที่จะแก้ไขหรือลบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวตามสมควร

8) ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคลที่จัดเก็บไว้โดยบุคคลผู้ถือหรือเก็บข้อมูลข่าวสารหรือเกี่ยวข้องกับการบริการซึ่งจัดหาโดยผู้ดำเนินการในสำนักงานคอมพิวเตอร์ จะต้องได้รับการจัดให้มาตรการรักษาความปลอดภัยอันเหมาะสมต่อการเข้าถึง จัดการ เปิดเผย หรือทำลาย โดยปราศจากอำนาจและต่อการสูญหายหรือทำลายลงโดยอุบัติเหตุ

ซึ่งกรณีดังกล่าวได้มีข้อยกเว้นจากบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ เกี่ยวด้วยอาชญากรรมและภาษีอากร เกี่ยวด้วยงานด้านสุขภาพและสังคม เกี่ยวด้วยการออกกฎระเบียบด้านการบริการทางการเงิน สิทธิพิเศษทางด้านอาชีพด้านกฎหมายและคำพิพากษาของศาล กรณีที่เกี่ยวข้องด้วยบัญชีเงินเดือนและบัญชีรายรับรายจ่าย เกี่ยวด้วยข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับบุคคลซึ่งจัดเก็บไว้เพียงเพื่อใช้ภายในบ้านของตน หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ อันจำกัด เป็นต้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับเพียงแต่ข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นภาพถ่ายที่ได้จัดเก็บไว้โดยเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น ไม่บังคับไปถึงการที่ข้อมูลข่าวสารประเภทเดียวกันนี้ที่จัดเก็บไว้ในรูปแบบอื่น ซึ่งในกรณีนี้เกิดจากที่ประเทศอังกฤษได้รับแรงกดดันจากสมาชิกของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรปด้วยกัน จึงได้ทำการตรากฎหมายฉบับนี้ เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาที่ประเทศอังกฤษได้ร่วมลงนามและให้สัตยาบันไว้และเมื่ออนุสัญญาฉบับนี้ไม่ได้

กำหนดให้ต้องตามกฎหมายให้ครอบคลุมถึงรูปแบบอื่น ประเทศอังกฤษจึงตรากฎหมายฉบับนี้ ภายใต้ขอบเขตที่อนุสัญญากำหนดไว้⁶⁸

3.1.6 การคุ้มครองโดยคณะกรรมการคัลคัต (Culcutt Committee)

ในขณะเดียวกันการใช้กฎหมายกับสื่อในประเทศอังกฤษ ได้มีการตั้งคณะกรรมการคัลคัต (Culcutt Committee) เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน โดยคณะกรรมการกลุ่มนี้ได้มีถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อการตรวจสอบการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่เกิดจากการกระทำของสื่อกล่าวคือ เป็นการตรวจสอบการตีพิมพ์ภาพถ่ายและข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับชีวิตของเชื้อพระวงศ์อังกฤษและนักการเมือง⁶⁹ โดยคณะกรรมการคัลคัต (Culcutt Committee) ได้มีมติร่วมกันในการกำหนดค่านิยมของความเป็นส่วนตัวคือ สิทธิของแต่ละบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองจากการละเมิดในชีวิตส่วนตัวหรือเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องของคนในครอบครัวด้วยการแสดงถึงวิธีการต่อร่างกายโดยตรงหรือการตีพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและได้เรียกร้องให้มีการดำเนินคดีกับสื่อ อันมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. เข้าไปในสถานที่ส่วนตัวโดยปราศจากความยินยอมเพื่อให้ได้ข้อมูลส่วนตัว
2. ใช้อุปกรณ์สังเกตการณ์โดยมิได้รับความยินยอม
3. ถ่ายภาพหรือบันทึกเสียงบุคคลใดก็ตามโดยปราศจากความยินยอมเมื่อบุคคลนั้นอยู่ในบริเวณส่วนตัว

ข้อเสนอดังกล่าวรัฐบาลไม่ได้มีการบังคับใช้ข้อเสนอดังกล่าวดังนั้น คณะกรรมการคัลคัต (Culcutt Committee) จึงได้มีการเสนอแนวทางให้มีการก่อตั้งคณะกรรมการร้องเรียนสื่อ (The Press Complaints Commission (PCC))

คณะกรรมการร้องเรียนสื่อ (The Press Complaints Commission (PCC)) เป็นองค์กรอิสระที่มีภารกิจในการควบคุมพฤติกรรมของสื่อสิ่งพิมพ์ให้อยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยควบคุมมิให้สื่อกระทำการอย่างใด ๆ ที่เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

⁶⁸http://www.privacydataprotection.co.uk/journal/articles/catherine_zeta_jones_v_hello/, 23 November 2007.

⁶⁹Duke Journal of comparative & international law, Privacy and The press : The impact of incorporating The European Convention on Human Rights in The United Kingdom, p.7.

โดยมีหลักในการตีความว่าคณะกรรมการไม่ควรมีการตีความข้อบังคับแคบจนเกินไปอันเป็นการขัดขวางการคุ้มครองประโยชน์ความเป็นส่วนตัวของบุคคลเกินสมควรหรือการตีความกว้างจนทำให้เกิดการขัดขวางการตีพิมพ์เพื่อประโยชน์สาธารณะ

หลักการดังกล่าวนี้ได้มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงล่าสุดเกิดขึ้นหลังจากการสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่า ในปีค.ศ. 1997 อันมีหลักการคือการห้ามมิให้นักข่าวติดตามไล่ล่าเพื่อถ่ายภาพและทำข่าว การเรียกร้องให้นักข่าวแสดงตนก่อนที่จะเข้าสถานที่ที่มีใช้บริเวณสาธารณะในโรงพยาบาล การป้องกันมิให้นักข่าวหรือบรรณาธิการตีพิมพ์เนื้อหาจากแหล่งข่าวอื่นที่ไม่ทำตามหลักจรรยาบรรณในเรื่องของการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ตกเป็นข่าวโดยมีหลักการดังนี้

บุคคลควรได้รับการปกป้องความเป็นส่วนตัวรวมถึงครอบครัวของเขา บ้าน สุขภาพและการติดต่อสื่อสาร การที่สื่อตีพิมพ์เรื่องใดนั้น ควรได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นการอธิบายถึงการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอม การให้เลนส์ถ่ายภาพระยะไกลเพื่อถ่ายภาพบุคคลในสถานที่ส่วนตัวโดยปราศจากความยินยอม ถือว่าเป็นการกระทำอันมิชอบ และคณะกรรมการร้องเรียนสื่อ(The Press Complaints Commission (PCC))ยังได้มีการขยายคำจำกัดความในคำว่า “สถานที่ส่วนตัว” คือสถานที่ซึ่งได้รับการคาดหวังว่าเป็นส่วนตัว

กรณีดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่สอดคล้องกับหลักประกันความเป็นส่วนตัวในมาตรา 8 อันเป็นข้อตกลงตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป(The European Convention on Human Rights)⁷⁰ โดยหลักการของคณะกรรมการร้องเรียนสื่อ(The Press Complaints Commission (PCC))ดังกล่าวเป็นการจัดการกลไกที่เป็นประโยชน์ในการควบคุมการบุกรุกของสื่อได้ในบริเวณพื้นที่ส่วนบุคคลในบางสถานที่ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่ากรณีดังกล่าวเป็นการสร้างมาตรฐานการบังคับในเรื่องจรรยาบรรณของนักข่าว ซึ่งมีได้มีบทบาทโดยตรงในข้อกำหนดภายในประเทศสหราชอาณาจักร

⁷⁰ See, Article 8, ECHR.

3.2 แนวคำวินิจฉัยของศาลประเทศอังกฤษ

ด้วยเหตุที่ไม่มีกฎหมายเรื่องการคุ้มครองเรื่องการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องการถ่ายภาพและเผยแพร่โดยไม่ได้รับความยินยอมในประเทศอังกฤษ ศาลได้ทำการวินิจฉัยคดีโดยใช้กฎหมายอื่นเทียบเคียงในการวินิจฉัยคดีดังนี้

คดี *Kaye v. Robertson* โดยในปี ค.ศ. 1990 Mr.Kaye ดาราตลกในรายการ *Allo ,Allo,* ของประเทศอังกฤษได้เข้าพักฟื้นจากการผ่าตัดสมองในโรงพยาบาลขณะที่กำลังพักฟื้นอยู่นั้นก็มีช่างภาพจากนิตยสาร *Sunday Sport* บุกรุกเข้าไปในห้องพักของเขา นักข่าวได้ถามคำถามและได้ทำการถ่ายภาพโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลดังกล่าว(ซึ่งโดยหลักฐานทางการแพทย์พิสูจน์ได้ว่าโดยสภาพของ Mr.Kaye ในขณะนั้นเขาไม่สามารถที่จะมอบความยินยอมให้ได้)เช่นนี้เมื่อไม่มีบทบัญญัติถึงสิทธิส่วนบุคคลและบทบัญญัติอื่นไม่ว่าจะเป็นการหมิ่นประมาท การบุกรุกหรือการกระทำใดที่มีลักษณะที่ผิดหน้าที่ต่อการรักษาความลับนั้นไม่สามารถดำเนินการใดกับผู้กระทำ ความผิดได้ Mr.Kaye จึงไม่สามารถห้ามมิให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายของตัวเองได้ แต่เนื่องจากจำเลยได้พิมพ์เผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับโจทก์ทำให้โจทก์เสียหายศาลจึงตัดสินให้โจทก์ได้รับการชดเชยค่าเสียหายภายใต้กฎหมายละเมิดในเรื่องการเปิดเผยข้อความอันเป็นเท็จ

กรณีดังกล่าวนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลอย่างไม่เพียงพอในกฎหมายอังกฤษแต่อย่างไรก็ตามผู้พิพากษาที่ได้พิจารณาคดีได้มีการตีความในการคุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับความเสียหายว่าเป็นการละเมิดให้กว้างขวางขึ้น คือ

คดี *Hellewell v. Chief Constable of Derbyshire*⁷¹ โดยภาพถ่ายของผู้ต้องหาที่ถูกจำคุก ที่ถูกถ่ายในขณะที่ผู้ต้องหาอยู่ในควบคุมของพนักงานสอบสวนและต่อมาพนักงานสอบสวนให้ภาพดังกล่าวแก่ร้านค้าที่อยู่ใกล้เคียง การที่ผู้ถูกถ่ายภาพได้ถูกถ่ายภาพจากระยะไกลด้วยกล้องที่ใช้เลนส์ซูมโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ต้องหา การเปิดเผยภาพดังกล่าวยอมเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัว เสมือนกับผู้ที่ทำการถ่ายภาพได้พบหรือขโมยจดหมายหรือบันทึกส่วนตัวของบุคคลอื่นและมีการนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับความยินยอมเว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ของสาธารณะ

⁷¹ *Hellewell v. Chief Constable of Derbyshire*, (1995) 1W.L.R.804,811-12.

จะเห็นได้ว่ากรณีนี้ ศาลได้ทำการตีความกฎหมายอังกฤษอย่างกว้างขวางเพื่อคุ้มครองให้ครอบคลุมถึงสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้ถูกถ่ายภาพ อันเป็นการลดช่องว่างของกฎหมายของประเทศอังกฤษที่ไม่มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลไว้เป็นการเฉพาะดังเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา

ในกรณีของการเผยแพร่รูปภาพและเรื่องราวที่เป็นความลับที่เป็นการหมิ่นประมาทนี้ ในประเทศอังกฤษภายใต้คอมมอนลอว์ ซึ่งให้ความคุ้มครองภาพถ่ายและข้อเท็จจริงของบุคคลใน ความรับผิดชอบละเมิดอันเป็นการเปิดเผยข้อมูลอันเป็นความลับ(Breach of confidence) ศาลอังกฤษได้มีการวินิจฉัยไว้ดังนี้

คดี *Naomi Campbell v. MGN LTD.* ในคดีนี้หนังสือพิมพ์ The Mirror ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายขณะที่นาอิมิ (Naomi) กำลังเดินออกจากสถานบำบัดผู้ติดยาเสพติดนิรนาม โดยได้มีการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์คือ “นาอิมิ:ฉันคือคนช้ำ” นอกจากนี้ได้มีการนำเสนอภาพข่าวอีกหลายภาพ รวมถึงคำบรรยายใต้ภาพว่า “บำบัดเรื้อร:นาอิมิกำลังเดินออกจากที่บำบัดนั้น” และ “อรั้อหร่วม (HUGS):อาทิตย์นี้นาอิมิในชุดยีนสวมหมวกเบสบอลมาถึงกลุ่มผู้เข้าบำบัดในเวลาพักเที่ยง” และหัวข้อข่าวยังได้บรรยายถึงการเข้าร่วมกลุ่มบำบัดของเธอว่า “นี่คือหญิงสาวที่สวยงามที่สุดในโลก เธอกำลังเผชิญหน้ากับปัญหาการติ่มเหล้าและติดยาซึ่งดูเหมือนว่าอบายมุขเหล่านี้จะเอาชนะเธอซะอยู่หมัด” โดยการลงภาพถ่ายและบทความประกอบภาพถ่ายได้สร้างความไม่พอใจแก่นาอิมิเป็นอย่างมาก นาอิมิจึงได้นำคดีขึ้นฟ้องร้องฐานเปิดเผยลับและละเมิดความเป็นส่วนตัว โดยอ้างว่าการเผยแพร่เรื่องเหล่านี้ทำให้เธอเสื่อมเสียชื่อเสียง นาอิมิสามารถพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าการเผยแพร่ภาพถ่ายและเรื่องราวเป็นเหตุผลอันเพียงพอที่จะเป็นเรื่องเฉพาะตัวและผู้ที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารมาย่อมมีหน้าที่ต้องรักษาความลับและหากมีการเผยแพร่ภาพถ่ายและข้อเท็จจริงออกสู่สายตาสาธารณชน ย่อมทำให้เธอได้รับความเสียหาย โดยจากข้อเท็จจริงทั้งสามประการ Naomi สามารถพิสูจน์ได้ว่าเธอเองไม่เคยเปิดเผยและได้พยายามปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเข้ารับการบำบัดยาเสพติดและการติดยาเรื้อรัง โดยเมื่อพิจารณาจากภาพถ่าย นาอิมิ พยายามที่จะปิดบังตนเองโดยใส่หมวกปิดบังหน้าและแต่งตัวธรรมดาให้เป็นที่สังเกตเพื่อเป็นการปกปิดมิให้ผู้อื่นจำได้ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่ามีเจตนาที่จะปกปิดเรื่องส่วนตัว และเพื่อนผู้ที่เข้าร่วมบำบัดด้วยกัน เพื่อนร่วมงาน พนักงาน ผู้ติดสอยห้อยตาม หรือบริวาร ของเธอเองทุกคน ล้วนมีภาระหน้าที่ในการเก็บรักษาความลับนั้นทั้งสิ้น การที่นักข่าวและปาปาราซซี่ ได้มีการแอบถ่ายภาพ นักข่าวและปาปาราซซี่เหล่านี้ย่อมมีหน้าที่ในการรักษาความลับด้วยเช่นกัน และแน่นอนว่าเรื่องราวเหล่านี้ทำให้ Naomi ได้รับความเสียหายในชื่อเสียงและทางทำมาหาได้ ดังนั้น ในคดีนี้ศาลพิจารณาและ

ตัดสินใจว่า การเข้ารับการบำบัดของนาโอมิที่คลินิกนิรนามนั้น ถือเป็นเรื่องส่วนตัว ซึ่งเชื่อว่าข้อมูลการบำบัดของเธอจำเป็นต้องได้รับการป้องกันเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเชื่อได้ว่าการที่เธอเข้ารับการรักษาที่สถานบำบัดนั้น ถือเป็นเรื่องของความเสี่ยงที่เรื่องราวของเธอจะถูกเปิดเผย และควรที่จะต้องได้รับการปกปิดเป็นความลับการถ่ายภาพบุคคลใดในที่สาธารณะจำต้องพิจารณาถึงเหตุการณ์และความเป็นอิสระของชุมชน แต่เมื่อมีการตีพิมพ์ซึ่งเป็นการกล่าวทำให้บุคคลที่อยู่ในภาพถ่ายได้รับความเสียหาย ย่อมเป็นการละเมิดต่อบุคคลดังกล่าวไปแล้ว คดีนี้ศาลจึงได้ตัดสินให้นาโอมิได้รับชดเชยค่าสินไหมทดแทนในการที่ถูกละเมิดข้อมูลอันเป็นความลับ โดยหนังสือพิมพ์ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน £2500 และ £1000 อันเป็นการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะลูกขุนคดีเจ้าหญิงไดอาน่า ศาลสูงของประเทศอังกฤษ ได้เปิดการพิจารณาคดีการสิ้นพระชนม์เจ้าหญิงไดอาน่า และนายโดดี้ อัล ฟาเอ็ด เพื่อนชายจากเหตุการณ์รถยนต์ชนอุโมงค์ ในกรุงปารีส เมื่อ 10 ปีที่แล้วว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอุบัติเหตุหรือการฆาตกรรม โดยนายโมฮาเหม็ด อัล-ฟาเอ็ด มหาเศรษฐีเจ้าของห้างสรรพสินค้าแฮร์รีรอดส์ ที่สูญเสียบุตรชาย โดดี้ อัลฟาเอ็ดในเหตุการณ์ครั้งนั้นด้วย โดยได้ทำการยื่นฟ้องต่อศาลในข้อหาว่า เจ้าชายฟิลิปส์ พระสวามีในสมเด็จพระราชินีอลิซาเบธ ที่ 2 แห่งอังกฤษ อยู่เบื้องหลังการฆาตกรรมเจ้าหญิงไดอาน่าและบุตรชายของเขา ซึ่งก่อนจะได้มีการพิจารณาคดีนี้ได้มีคณะกรรมการสอบสวนการสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่า นำโดยลอร์ด สตีเฟนส์ จะระบุว่า นายองรี พอล ชาวฝรั่งเศส ซึ่งเป็นคนขับรถยนต์ของเจ้าหญิงไดอาน่าและนายโดดี้นั้นขับรถในขณะที่เมาและสูญเสียการควบคุมรถขณะแล่นผ่านอุโมงค์ปงต์ เดอ ลัลมา กรุงปารีส ส่งผลให้รถพุ่งชนกำแพงอุโมงค์ จนเป็นเหตุให้ทั้งคนขับรถเจ้าหญิง และนายโดดี้ เสียชีวิตทั้งหมดเมื่อวันที่ 31 ส.ค.2540 และจากผลตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างเลือดและดีเอ็นเอของนายองรี พอล หลังเกิดเหตุพบว่ามีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่าที่กฎหมายจราจรฝรั่งเศสกำหนดไว้ 3 เท่าและการที่มีช่างภาพปาปาราซซีที่ขี้นยานพาหนะติดตามมาถ่ายภาพเจ้าหญิงไดอาน่ายังมีส่วนทำให้นายองรีตัดสินใจเร่งความเร็วรถให้มากขึ้นอีกด้วย

โดยการพิจารณาคดีนี้ ผู้พิพากษาศาลก็อต เบเกอร์ ได้มีการเน้นย้ำให้คณะลูกขุนรับฟังข้อเท็จจริงอย่างเที่ยงตรงและมีให้น่ากระแสของสังคมและกระแสข่าวที่ได้มีเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ครั้งนั้นมาพิจารณาวินิจฉัยประกอบด้วย เพราะส่วนใหญ่สื่อมวลชนเขียนข่าวขึ้นโดยมิได้คำนึงถึงความถูกต้อง

นายอัล ฟาเอ็ด บิดาของนายโดดี้ อัลฟาเอ็ดได้กล่าวอ้างข้อเท็จจริงในฟ้องว่า นายพอลคนขับรถรับเงินจากหน่วยสืบราชการลับเอ็มไอ ซิกส์ของอังกฤษและหน่วยสืบราชการลับของ

ฝรั่งเศส ในคืนวันเกิดเหตุมีการอาบยารักษาพระศพของเจ้าหญิงไดอาน่าเพื่อปกปิดว่าพระองค์ทรงตั้งครุภุตรชายของนายโดดีและกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในบริเวณระหว่างโรงแรมริตซ์และอุโมงค์อัลไม่ทำงานในคืนนั้น นอกจากนี้ยังมีการเปิดเผยภาพถ่ายใหม่หลายภาพช่วงนาทีสุดท้ายขณะออกจากโรงแรมริตซ์ก่อนเกิดเหตุรถชนให้แก่คณะลูกขุนได้ดู ซึ่งเป็นภาพที่เจ้าหญิงไดอาน่าประทับอยู่ในรถยนต์และทรงหันไปทอดพระเนตรทางกระจกด้านหลังรวมทั้งแผนที่เส้นทางที่รถยนต์วิ่งผ่านและภาพเสาในอุโมงค์ที่ถูกรถยนต์พุ่งชน โดยในคดีนี้ศาลอังกฤษได้สรุปผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่าสาเหตุของการสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่า และความตายของนายโดดี อัลฟาเยตเกิดจากความประมาทที่ทำผิดกฎหมายของนายอองรี ปอล คนขับรถที่มีแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินระดับปกติและเกิดจากการไล่ล่าของปาปาราสซี ที่บีบให้รถที่ประทับต้องใช้ความเร็วสูงและผู้โดยสารในรถคันเกิดเหตุมิได้มีการคาดเข็มขัดนิรภัย แต่เนื่องด้วยปาปาราสซีที่ได้กระทำความผิดนั้น ไม่ได้เป็นบุคคลที่มีสัญชาติเป็นชาวอังกฤษ ดังนั้นศาลประเทศอังกฤษจึงไม่สามารถพิจารณาพิพากษาลงโทษไปถึงเหล่าปาปาราสซีผู้กระทำความผิดได้

ผลการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษา สตีเฟนส์นี่ถือว่า เป็นการวินิจฉัยไปในทางเดียวกับที่ศาลฝรั่งเศสเคยตัดสินเมื่อปีพุทธศักราช 2542 ว่าเจ้าหญิงไดอาน่าสิ้นพระชนม์เพราะอุบัติเหตุรถชนกำแพงอุโมงค์ และจากรายงานการสอบสวนของผู้พิพากษา สตีเฟนส์ยังได้มีการพิจารณาด้วยว่าเพียงไม่กี่ชั่วโมงก่อนหน้าเจ้าหญิงไดอาน่าจะสิ้นพระชนม์และพักอยู่ในโรงแรมริตซ์หน่วยข่าวกรองสหรัฐอเมริกาได้ลักลอบดักฟังโทรศัพท์ของพระองค์โดยไม่ได้ขอความเห็นชอบจากหน่วยข่าวกรองของประเทศอังกฤษ ซึ่งหน่วยข่าวกรองสหรัฐยอมรับว่าดักฟังจริง พร้อมกับนำเทปบันทึกเสียงบทสนทนาของเจ้าหญิงในวันนั้นมาให้ทางการอังกฤษตรวจสอบ แต่ไม่พบหลักฐานใดๆ ที่เชื่อมโยงถึงการสิ้นพระชนม์ของพระองค์

แม้จะมีคำวินิจฉัยในคดีดังกล่าว นายอัล ฟาเอ็ด ก็ได้ยืนยันถึงการสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่าว่าเป็นแผนการสังหารฝีมือหน่วยสืบราชการลับ MI-6 ของอังกฤษ ตามพระบัญชาของเจ้าชายฟิลิปพระสวามีในสมเด็จพระราชินีนาถอลิซาเบธที่ 2 เพื่อสกัดไม่ให้เจ้าหญิงอภิเษกสมรสกับนายโดดี นายอัล ฟาเอ็ด ยังเชื่อว่าเป็นการฆาตกรรม โดยในขณะนี้เขาได้ให้ข่าวต่อสื่อมวลชนว่าเขาต้องต่อสู้กับคดีดังกล่าวมากกว่า 10 ปีอันเป็นระยะเวลาอันยาวนานจึงทำให้เขาตัดสินใจที่จะต้องยอมรับคำตัดสินแบบมีข้อจำกัดว่าเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ชั้นสูงตรวจไม่ได้ตรวจสอบทุกช่องทาง เพื่อเป็นข้อมูลให้กับคณะลูกขุนอันส่งผลให้โอกาสในการต่อสู้คดีมีน้อยมาก ด้วยเหตุผล

ดังกล่าวจึงทำให้นายอัล ฟาเอ็ด จึงได้ตัดสินใจที่จะยุติการดำเนินการฟ้องร้องเพื่อหาตัวผู้กระทำ ความผิดต่อไปและมีได้มีการอุทธรณ์คดีดังกล่าวต่อไปยังศาลสูง⁷²

4. การคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่ายใน ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป

สิทธิมนุษยชน คือสิทธิที่มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในประเทศใดหรือภูมิภาคใดของโลกมี อยู่ในฐานะที่เป็นมนุษย์ เป็นสิทธิทั้งในความเป็นอยู่ส่วนบุคคลและสิทธิในการอยู่ร่วมกันในสังคม ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งสิทธิเหล่านี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนย่อมจะได้รับความคุ้มครองอย่าง เท่าเทียมเสมอภาคกัน โดยการให้ความคุ้มครองระดับสากลอย่างองค์การสหประชาชาติและ การคุ้มครองระดับภูมิภาค เช่นภูมิภาคยุโรปแล้ว พบว่าองค์การสหประชาชาติแม้จะมีบทบัญญัติว่า ด้วยปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกับประชาชนในสังคมโลก ก็มีข้อบกพร่อง เนื่องจากองค์การสหประชาชาติไม่สามารถที่จะสร้างกลไกหรือสถาบันที่กำหนดให้ บังคับเอกชนในฐานะผู้เสียหายที่มีประสิทธิภาพ โดยภูมิภาคยุโรปภายใต้คณะมนตรีแห่งยุโรปได้จัดทำ อนุสัญญายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 1950 (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms 1950) ซึ่งอนุสัญญานี้ได้สร้างกลไกระดับสถาบันในรูปแบบของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งภูมิภาคยุโรป ขึ้นมาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่ปัจเจกชนในภูมิภาคของตน โดยได้เปิดโอกาสให้ปัจเจกชน สามารถยื่นเรื่องร้องเรียนได้ด้วยตนเองทำให้สิทธิของปัจเจกชนได้รับการคุ้มครองอย่างแท้จริง⁷³

อนุสัญญายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 1950 ซึ่งเข้ามาใช้บังคับเมื่อวันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1953 มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิพลเมืองและ สิทธิทางการเมืองซึ่งได้สร้างสิทธิในการร้องทุกข์ให้กับปัจเจกชน โดยผ่านกระบวนการนำคดี มาเสนอต่อศาลสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ(ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1959)โดยอนุสัญญาดังกล่าวได้ เพิ่มเติมพิธีสาร(Protocol)เพื่อเข้ามาใช้บังคับกับอนุสัญญา ปัจจุบันมีพิธีสารทั้งสิ้น 14 ฉบับ

⁷²<http://www.innnews.co.th/around.php?nid=101579>. 22 June 2008.

⁷³เนตรนภา พุทธิสุวรรณ, "การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปตาม อนุสัญญายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 1950", (วิทยานิพนธ์ หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2550), น.3.

โดยที่ปัจจุบันนี้จะใช้บังคับกับอนุสัญญายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 1950 ที่ได้รับการปฏิรูปโดยพิธีสารฉบับที่ 11(Protocol No.11)ซึ่งเข้ามามีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 1998 ซึ่งกำหนดระบบศาลเดี่ยว(Single Court)เพื่อรับคดีที่ปัจเจกชนและรัฐยื่นคำร้องเข้ามายังศาล

อนุสัญญายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 1950 ซึ่งได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยพิธีสาร(Protocol)ฉบับที่ 11 มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 59 มาตราแบ่งออกเป็น 3 ส่วน(section)แต่มีสาระสำคัญอยู่ 2 ส่วนคือส่วนที่ 1 มีทั้งหมด 18 มาตรา กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพ ที่บัญญัติกำหนดไว้เพื่อรองรับว่าสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้จะไม่ถูกละเมิดและหากมีการละเมิดหรือฝ่าฝืนสิทธิที่บัญญัติรับรองคุ้มครองในอนุสัญญาดังกล่าวปัจเจกชนในฐานะผู้เสียหายก็จะได้รับการเยียวยาจากคำพิพากษาของศาล ส่วนที่ 2 (ตั้งแต่มาตรา 19-59) กล่าวถึงศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปซึ่งส่วนนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วยโครงสร้างด้านที่มาและองค์ประกอบของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษา⁷⁴

4.1 หลักกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่าย

การบังคับใช้อนุสัญญายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 1950 อันเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่าย แบ่งพิจารณาได้ดังนี้

4.1.1 European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms 1950. (Article 8 และ Article 10)

ด้วยเหตุที่การสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่าแห่ง เวลส์ในอุโมงค์ถนน กลางกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสเมื่อปี ค.ศ. 1997 ได้ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นในการอภิปรายในสภายุโรป(Parliamentary Assembly of the Council of Europe)อย่างกว้างขวาง และได้ส่งผลให้เกิดมติในเรื่องสิทธิส่วนบุคคลขึ้นและมติดังกล่าวนี้ได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลของของยุโรป(Governments of Europe)ประกาศและบังคับใช้ มาตรา 8 ของสนธิสัญญายุโรปว่าด้วยการปกป้องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานปี 2493 ซึ่งมีประเทศทั้งหมดรวมถึงประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน ไว้ในมาตรา 8 และมาตรา 10⁷⁵ ดังนี้

⁷⁴ เฟิงอั้ง , น.30-32.

⁷⁵ รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ค.

มาตรา 8 ได้วางหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ไว้ดังนี้

- 1.บุคคลต้องเคารพในสิทธิของเขาหรือเธอ ในสิทธิความเป็นส่วนตัว และสิทธิในชีวิตครอบครัว สิทธิที่จะใช้ชีวิตในบ้าน และสิทธิในการติดต่อสื่อสาร
- 2.การแทรกแซงโดยอำนาจรัฐจะกระทำมิได้ เว้นแต่ จะได้กระทำโดยกฎหมาย ซึ่งมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปกครองตามแนวทางระบอบประชาธิปไตยในการรักษาความปลอดภัยของชาติ ความปลอดภัยของสาธารณชน การปกป้องเศรษฐกิจของประเทศ หรือการป้องกันการก่ออาชญากรรม หรือเพื่อคุ้มครองบุคคลทางด้านสาธารณสุข หรือเกี่ยวกับศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อคุ้มครองเสรีภาพอย่างอื่น

และสนธิสัญญาฉบับนี้ยังรวมถึง มาตรา 10 ที่ได้มีการรับรองเสรีภาพในการแสดงออก และเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ โดยผู้ที่ตรากฎหมายมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ศาลที่วินิจฉัยคดีที่พิพาทดังกล่าวนี้หาดุลยภาพระหว่างสิทธิส่วนบุคคลกับเสรีภาพในการแสดงออกของสื่อมวลชนและช่างภาพ โดยศาลได้มีหลักการวินิจฉัยหาดุลยภาพของสิทธิทั้งสองประการดังกล่าวในคดีระหว่างเจ้าหญิงคาร์โรไลน์ กับประเทศเยอรมันนี้

4.2 แนวคำวินิจฉัยในศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป

การคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากการถ่ายภาพ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปได้วินิจฉัยว่าเป็นการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล โดยได้ให้การคุ้มครองสิทธิจากการกระทำที่เกิดจากการถ่ายภาพที่ผู้เสียหายไม่ได้ให้ความยินยอม และการกระทำที่เกิดจากการเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอม ซึ่งได้มีการวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ศึกษาไว้อย่างน่าสนใจ มีกรณีศึกษาดังต่อไปนี้

4.2.1 คดี Von Hannover vs. Germany.⁷⁶

ในวันที่ 24 มิถุนายน 2004 ศาลสิทธิมนุษยชนในยุโรป ได้มีวินิจฉัยกลับคำพิพากษาของศาลประเทศเยอรมัน ในคดี Von Hannover v. Germany โดยศาลเห็นว่าการปรับใช้กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของผู้เสียหายในประเทศเยอรมันไม่ได้ให้การคุ้มครองผู้เสียหายอย่างเพียงพอ ด้วยเหตุที่คำวินิจฉัยของศาลประเทศเยอรมัน ได้วินิจฉัยคดีระหว่างเจ้าหญิงคาร์โรไลน์แห่งประเทศโมนาโคกับช่างภาพที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายของเจ้าหญิงในประเทศ

⁷⁶The European Court of Human Rights, *Von Hannover v. Germany*, http://www.olswang.co.uk/pdfs/hanover_petition.pdf , 29 July 2007.

เยอรมันโดยเริ่มแรก เจ้าหญิงคาโรไลน์ได้ขอให้ศาลเยอรมันมีคำสั่งให้ระงับมิให้บริษัท Hubert Burda และ Heinrich Bauer ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายของพระองค์และพระสหายและภาพถ่ายของลูกๆ ของพระองค์ในนิตยสารทั้งหมด 3 ฉบับ ในประเทศเยอรมัน เจ้าหญิงคาโรไลน์ได้อาศัยบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ปี ค.ศ. 1907 และรัฐธรรมนูญแห่งประเทศเยอรมันอันเป็นกฎหมายพื้นฐานมาปรับใช้ในการวินิจฉัยคดี ซึ่งคำวินิจฉัยของศาลเยอรมันส่งผลให้เจ้าหญิงคาโรไลน์ไม่ได้รับการคุ้มครองจากการถ่ายภาพและการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่าย โดยไม่ได้รับความยินยอม

ในคำวินิจฉัยของศาลสิทธิมนุษยชนได้มีการยอมรับในเนื้อหาซึ่งเป็นรากฐานของสิทธิส่วนบุคคลภายใต้ European Convention on Human Rights ว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่ากฎหมายของประเทศเยอรมนีในการให้คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลจากสื่อ

โดยคำวินิจฉัยในคดีนี้ ได้วินิจฉัยโดยมติของที่ประชุมใหญ่ ภายใต้สนธิสัญญา (Convention) ของรัฐบาลเยอรมนีที่ต้องผูกพันปฏิบัติตาม ใน Article 43

เจ้าหญิงคาโรไลน์ วอน แฮนโนเวอร์ (Princess Caroline von Hannover) ซึ่งเป็นธิดาองค์แรกของกษัตริย์เรนเนียร์ที่สาม (Prince Rainier III) แห่งประเทศโมนาโก ได้มีข้อพิพาทกับช่างภาพบ่อยครั้ง โดยได้ทำการฟ้องช่างภาพที่ได้ถ่ายภาพและตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายโดยที่เจ้าหญิงไม่ได้ให้ความยินยอม การฟ้องคดีดังกล่าวเจ้าหญิงได้มีคำขอต่อศาลให้ช่างภาพยับยั้งการถ่ายภาพและเผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเจ้าหญิงอันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และหลายครั้งที่เจ้าหญิงไม่ประสบความสำเร็จในการฟ้องร้องต่อศาลเยอรมันเพื่อให้ช่างภาพหยุดการถ่ายภาพและตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่าย โดยเฉพาะการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายและเสนอเรื่องราวของเจ้าหญิงในนิตยสาร German magazines Bunte และ Frezeit Revue and Neue Post ที่เจ้าหญิงได้ทำการฟ้องร้องว่านิตยสารเหล่านั้นได้ทำการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของเจ้าหญิงและล่วงละเมิดต่อสิทธิในการใช้ภาพถ่ายของเจ้าหญิง

คำฟ้องของเจ้าหญิงคาโรไลน์ ได้ฟ้องคดีเกี่ยวกับช่างภาพบางคนเช่น ช่างภาพที่ได้ทำการละเมิดโดยการถ่ายภาพสมาชิกในครอบครัวของเจ้าหญิง จนบางครั้งบุคคลในครอบครัวของเจ้าหญิงจะต้องทำการแยกตัวออกจากสังคม และไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติจนทำให้เจ้าหญิงรู้สึกถึงการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลและการละเมิดดังกล่าวต้องตกอยู่ภายใต้กฎหมายเยอรมัน เจ้าหญิงคาโรไลน์จึงต้องการให้ศาลเยอรมันพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลจากช่างภาพดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ศาลเยอรมันได้ทำการพิจารณาและตัดสินไว้ว่า เจ้าหญิงคาโรไลน์จะได้รับความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลจากการถูกช่างภาพติดตามถ่ายภาพในสถานที่ส่วนตัวตาม Section 1(1) Grundgesetz (Basic Law) of Germany แต่เมื่อเจ้าหญิงอยู่ในสถานะเป็นบุคคลสาธารณะและเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จึงไม่สามารถปฏิเสธสถานะของการเป็นที่นิยมของสังคมได้ เพราะการเป็นบุคคลสาธารณะโดยปกติแล้ว ย่อมเป็นบุคคลที่ต้องประพฤติตัวดีและน่าสนใจแก่สาธารณชน “public figure par excellence” ดังนั้น การมีสถานะเป็นบุคคลสาธารณะ (public figure) จึงต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อการถ่ายภาพและการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายในชีวิตส่วนตัวของช่างภาพในที่สาธารณะและเมื่อใดก็ตามหากมีการเผยแพร่และนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวในชีวิตประจำวันของเจ้าหญิงและเป็นที่น่าสนใจต่อสาธารณชน การกระทำนั้นย่อมไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของเจ้าหญิงคาโรไลน์ เนื่องจากชีวิตส่วนตัวของเจ้าหญิงในที่สาธารณะนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่อันเกี่ยวกับราชการอยู่แล้ว อีกทั้งสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนบุคคลของเจ้าหญิงสิ้นสุดลงเมื่อเจ้าหญิงได้ออกจากบ้านอันเป็นสถานที่ส่วนตัวของเจ้าหญิง ดังนั้น ศาลประเทศเยอรมันจึงไม่ได้ให้ความคุ้มครองเจ้าหญิงคาโรไลน์ ในส่วนที่เป็นภาพถ่ายในสถานที่สาธารณะ ศาลยุติธรรมกลางเยอรมันได้ยกคำฟ้องของเจ้าหญิง โดยได้ให้เหตุผลว่าถึงแม้จะมีการไล่ล่าเจ้าหญิงเพื่อถ่ายภาพอย่างไม่หยุดยั้งอันเป็นการก่อความรบกวน ซึ่งนักข่าวและช่างภาพได้สร้างความลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวันของเจ้าหญิงก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวย่อมเป็นการกระทำที่ขอบด้วยกฎหมายเพราะด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นการกระทำเพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณชนอันเป็นการกระทำไปเพื่อประโยชน์สาธารณะและศาลได้วางหลักในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของเจ้าหญิงนั้นอยู่ภายใต้เงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. บุคคลนั้นจะต้องอยู่ในที่ส่วนตัวปลอดภัยจากสายตาของสาธารณชน อันเป็นที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าบุคคลเหล่านั้นต้องการที่จะอยู่ตามลำพัง

2. สถานที่ซึ่งบุคคลนั้นเชื่อได้ว่าจะต้องมีความเป็นส่วนตัว โดยที่บุคคลนั้นได้ประพฤติในลักษณะที่เขาจะไม่ประพฤติปฏิบัติในสถานที่สาธารณะ

3. การที่บุคคลนั้นได้ถูกแอบถ่ายภาพ หรือการถ่ายรูปโดยบุคคลนั้นไม่รู้ตัว

จากคำวินิจฉัยของศาลเยอรมันดังกล่าว เจ้าหญิงเห็นว่า การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในสถานที่สาธารณะไม่เพียงพอ เจ้าหญิงจึงได้อ้างเหตุผลในคำฟ้องต่อศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปว่าสิทธิส่วนบุคคลเจ้าหญิงนั้นได้รับการรับรองและคุ้มครองจาก Article 8 of the Convention ดังนี้

European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms 1950 (The convention) Article 8

1. บุคคลต้องเคารพในสิทธิของเขาหรือเธอ ในสิทธิความเป็นส่วนตัว และสิทธิในชีวิตครอบครัวสิทธิที่จะใช้ชีวิตในบ้าน และสิทธิในการติดต่อสื่อสาร

2. การแทรกแซงโดยอำนาจรัฐจะกระทำมิได้ เว้นแต่ จะได้กระทำโดยกฎหมายซึ่งมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปกครองตามแนวทางระบอบประชาธิปไตยในการรักษาความปลอดภัยของชาติ ความปลอดภัยของสาธารณชน การปกป้องเศรษฐกิจของประเทศ หรือการป้องกันการก่ออาชญากรรมหรือเพื่อคุ้มครองบุคคลทางด้านสาธารณสุขหรือเกี่ยวกับศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อคุ้มครองเสรีภาพอย่างอื่น

ดังนั้นคำวินิจฉัยของศาลเยอรมัน จึงเป็นการไม่เคารพสิทธิส่วนบุคคลโดยชอบของเจ้าหญิงนับตั้งแต่เวลาที่ศาลเยอรมันได้มีการตัดสินผิดพลาดในการที่ได้มีการจัดให้มีการถ่ายภาพและการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายอันเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของเจ้าหญิงไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และสาธารณชนมีสิทธิในการรับรู้ได้ด้วยเหตุผลเพียงว่าเจ้าหญิงเป็นบุคคลสาธารณะ

ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับเจ้าหญิงคาโรไลน์ที่ได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป มีดังต่อไปนี้

(1) การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายในนิตยสาร Bunteเมื่อปี ค.ศ.1993 ซึ่งเป็นภาพถ่ายขณะที่เจ้าหญิงทรงประทับอยู่บนหลังม้า

(2) การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายในนิตยสาร Bunteเมื่อปี ค.ศ.1993 ซึ่งเป็นภาพถ่ายการเดินทางของเจ้าหญิงกับแฟนหนุ่ม ภาพถ่ายในร้านอาหาร ภาพในขณะประทับอยู่บนจักรยานและภาพถ่ายของเจ้าหญิงกับ bodyguard ขณะที่อยู่อยู่ที่ตลาด

(3) การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายในนิตยสาร Bunteเมื่อปี ค.ศ.1997 ซึ่งเป็นภาพถ่ายในขณะที่เจ้าหญิงทรงเล่นสกีอยู่ที่ออสเตรเลีย

(4) การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายในนิตยสาร Bunteเมื่อปีค.ศ.1997 ซึ่งเป็นภาพถ่ายเจ้าหญิงคาโรไลน์ กับเจ้าชาย แอนซ์ ออกุส วอน แฮนโนเวอร์(Ernst August von Hannover)กำลังประทับอยู่ที่พักอาศัยในปารีส

(5) การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายในนิตยสาร Bunteเมื่อปีค.ศ.1997 ซึ่งเป็นภาพถ่ายที่เจ้าหญิงทรงกำลังเล่นเทนนิสกับเจ้าชายแอนซ์ ออกุส วอน แฮนโนเวอร์(Ernst August von Hannover)หรือขณะที่ทั้งสองพระองค์กำลังปั่นจักรยานลงเขา

(6) การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายในนิตยสาร Neue Post magazine ในปีค.ศ.1997ซึ่งเป็นภาพถ่ายที่เจ้าหญิงกำลังสมัคร การเดินทางข้ามสิ่งกีดขวางที่ Monte Carlo Beach Club

ซึ่งการเผยแพร่ภาพถ่ายส่วนตัวของเจ้าหญิงได้ถูกตั้งคำถามอย่างไม่ต้องสงสัยว่า ภาพดังกล่าวที่นำเสนอเผยแพร่แก่สาธารณชนนั้น เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการประกอบกิจวัตร ตามปกติและอยู่ในสถานที่สาธารณะ ช่างภาพมิได้ทำการเปิดเผยเรื่องราวของเจ้าหญิงที่อยู่ใน สถานที่ส่วนตัวหรือนำเสนอในเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในทางผู้สาวอันจะก่อให้เกิด ความเสื่อมเสียต่อเจ้าหญิงแต่ประการใด แต่จากคำวินิจฉัยศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปได้ ตีความว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดตามบทบัญญัติใน Article 8 of the Convention โดยเหตุผลที่ศาลได้มีการวินิจฉัยชี้ขาดคดีนั้น สามารถสรุปใจความสำคัญดังนี้

1) การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายในขณะที่เจ้าหญิงที่อยู่ในอิริยาบถที่หลากหลายและ ภาพถ่ายนั้นเจ้าหญิงได้ปฏิบัติภารกิจตามปกติแต่เพียงผู้เดียว หรือในบางกรณีก็มีบุคคลอื่นมี กิจกรรมร่วมกับเจ้าหญิงในขณะที่เจ้าหญิงมีชีวิตส่วนตัวได้รับการรับรองคุ้มครองตาม Article 8 of the Convention

2) จากกรณีดังกล่าวข้างต้น สิ่งสำคัญที่จะให้การคุ้มครองชีวิตส่วนตัวของเจ้าหญิง คาโรไลน์ จะต้องพิจารณาให้เกิดความสมดุลกันระหว่าง ชีวิตส่วนตัวของบุคคล ตาม Article 8 of the Convention กับ เสรีภาพในการแสดงออกของสื่อ ตาม Article 10 of the Convention

3) อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ของ Article 8 of the Convention มีความสำคัญที่สุดในการ ให้ความคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนให้พ้นจากการใช้อำนาจของสาธารณชนในการสอดแทรก ไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของปัจเจกชนตามอำเภอใจ ดังนั้นหากปล่อยให้สาธารณชนมีสิทธิ แทรกแซงสิทธิส่วนบุคคลมากเกินไป และในขณะเดียวกันหากมีการจำกัดขอบเขตของเสรีภาพใน การแสดงออกของสื่อมากเกินไปจะส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคมได้ ดังนั้นรัฐจึงควรมี มาตรการในการให้ความเชื่อมั่นและมีความเคารพต่อชีวิตส่วนบุคคลของปัจเจกชน และประโยชน์ ของสาธารณชน

แต่อย่างไรก็ตาม การแบ่งเส้นเขตแดนระหว่างกฎหมายของรัฐและความจำเป็นของ สาธารณชนภายใต้กฎหมายของเยอรมันไม่มีการแบ่งแยกอย่างชัดเจน ดังนั้นควรมีการกำหนด ขอบเขตของการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลกับประโยชน์ของสาธารณชนให้แบ่งแยกจากกันให้เด็ดขาด

4) การมีอิสระในการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายนี้ ย่อมต้องให้ความคุ้มครอง สิทธิส่วนบุคคลและชื่อเสียงประกอบด้วย กล่าวคือ หากภาพถ่ายดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การทำให้แพร่หลายซึ่งความคิดสร้างสรรค์(ideas)แต่ภาพถ่ายดังกล่าวได้กระทำโดยเกิดจากการ ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือเป็นการประกาศหรือเปิดเผยข้อมูลอันเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของ ปัจเจกชน การกระทำดังกล่าวก็เป็นการละเมิดต่อผู้เสียหาย

5) ในอนาคต ภาพถ่าย(photo)จะมีความจำเป็นต่อการใช้ประกอบการตีพิมพ์เผยแพร่ อย่างแพร่หลาย การนำภาพถ่ายมาตีพิมพ์จะกลายเป็นประเพณีนิยมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาจน กลายเป็นเรื่องปกติที่สาธารณชนมีสิทธิกระทำได้ อันจะส่งผลให้การถูกลักขโมยและถูกละเมิด ของช่างภาพและการเผยแพร่ภาพถ่ายได้มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้ถูกถ่ายภาพว่าถูกละเมิด สิทธิส่วนบุคคลและถูกลักขโมยทางด้านจิตใจ

6) ปัจจัยหลักในการอำนวยความสะดวกเพื่อทำการซื้อขายระหว่างการใช้ ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพในการแสดงออกในการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายและ การมีข้อความหรือบทความประกอบภาพถ่ายอันทำให้เป็นที่สนใจแก่สาธารณชนว่า

รากฐานในการแบ่งแยกระหว่างการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของผู้ถ่ายภาพกับ เสรีภาพในการแสดงออกของปัจเจกชนและการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนนั้น อาจมี ความขัดแย้งกันในบางกรณี ดังนั้นจึงสามารถแบ่งแยกได้จากการจะตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายและ การนำเสนอข้อความหรืออภิปรายประกอบภาพถ่ายเกี่ยวกับบุคคลนั้น จะคำนึงถึงสังคมใน ระบอบประชาธิปไตย ที่ยึดความเสมอภาคกันในทางสังคมเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่นการรายงาน ข่าวเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของปัจเจกชน ถ้าเป็นการกล่าวถึงกิจกรรมทางการเมืองของนักการเมือง หรือภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคคลเหล่านั้น ย่อมสามารถกระทำได้เพราะเป็นการ นำเสนอในเรื่องที่บุคคลนั้นได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ โดยการกระทำเช่นนี้ในอดีตจะเป็นการนำเสนอ ในฐานะ“watchdog”ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่คอยควบคุมสอดส่องและนำเสนอการปฏิบัติงานของ นักการเมืองอันเป็นการกระทำเพื่อความเสมอภาคทางสังคมและเป็นการสื่อให้สาธารณชนได้รับ ทราบข้อมูลข่าวสารและแนวคิดที่ตั้งอยู่บนเนื้อหาที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนแต่จะเห็นได้ว่า ในอดีตนี้ไม่ได้มีการนำเสนองานภาพถ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติกรณียกิจเพื่อรัฐโมนาโคอันเป็นสิ่งที่อยู่ใน หน้าที่ของเจ้าหญิง และมีได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ของสาธารณชนแต่ประการใด

8) จะเห็นได้ว่าภาพถ่ายของเจ้าหญิงคาโรไลน์ที่ได้มีการนำออกเผยแพร่ ได้เน้นหนักถึง การประกอบกิจวัตรตามปกติ ซึ่งเป็นกิจกรรมอันเป็นส่วนตัวโดยแท้(a purely private nature) เช่นการดำเนินกิจกรรมทางด้านกีฬา การเดินทาง หรือการอยู่ในร้านอาหารในวันหยุด

ดังนั้น ช่างภาพจึงไม่สามารถที่จะถ่ายภาพและตีพิมพ์เผยแพร่ภาพส่วนตัวของเจ้าหญิง คาโรไลน์ เพื่อนำเสนอเรื่องราวต่อสาธารณชนแม้สาธารณชนจะได้ให้ความสนใจก็ตามถ้าเจ้าหญิง

มิได้ปฏิบัติกิจวัตรทางด้านสังคม รวมถึงไม่สามารถที่จะบรรยายข้อความหรือบทความประกอบภาพถ่ายเกี่ยวกับรายละเอียดในชีวิตส่วนตัวของเจ้าหญิง⁷⁷

ศาลได้ตีความเกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงออกให้มีขอบเขตที่แคบกว่าการตีความของศาลเยอรมัน โดยได้พิจารณาว่า การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายและการมีข้อความหรือบทความประกอบภาพถ่าย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อสนองความต้องการในความอยากรู้อยากเห็นเล็กน้อยๆ อันเป็นสิ่งที่ผิดวิสัยของผู้อ่านโดยทั่วไป ที่มีความต้องการจะรู้ข้อความในเนื้อหาในชีวิตส่วนตัวของเจ้าหญิงคาโรไลน์ การเผยแพร่ภาพถ่ายดังกล่าวจึงไม่สามารถเชื่อได้ว่าภาพถ่ายนั้นเป็นเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความสนใจแก่สาธารณชน ซึ่งการกระทำนั้นจะกระทำไปโดยไม่คำนึงว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวเจ้าหญิงต้องการที่จะเปิดเผยแก่สาธารณชนโดยทั่วไปหรือไม่นั้นจะกระทำมิได้ การมีสถานะเป็นบุคคลสาธารณะ ก็ไม่ได้ทำให้ผู้อ่านมีสิทธิที่จะรู้ทุกอย่างโดยไม่มีขอบเขตที่จำกัดในเรื่องราวของบุคคลสาธารณะ

และในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายภาพ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป ได้วินิจฉัยว่าการถ่ายภาพโดยปราศจากความยินยอม เป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องวินิจฉัยโดยในขณะศาลเยอรมันได้วินิจฉัยว่า เจ้าหญิงเป็นบุคคลสาธารณะย่อมต้องอดทน อดกลั้นต่อการที่ช่างภาพได้ทำการก่อกวนเพื่อทำการถ่ายภาพในขณะที่เจ้าหญิงประกอบกิจวัตรตามปกติ แต่ศาลสิทธิมนุษยชนเห็นว่าเจ้าหญิงจัดเป็นบุคคลชั้นสูง ซึ่งเป็นการที่จะมีเหตุผลอันสมควรในการที่จะคุ้มครองเจ้าหญิงไม่ให้ช่างภาพถ่ายภาพส่วนตัวในขณะที่เจ้าหญิงประกอบกิจวัตรตามปกติ อีกทั้งช่างภาพไม่สามารถที่จะทำการก้าวล่วงชีวิตส่วนตัวของเจ้าหญิงคาโรไลน์ได้เลย

กล่าวคือ ศาลได้ให้เหตุผลในเบื้องต้นว่า การพิจารณาคดีดังกล่าว ได้มีปัจจัยในการชี้ขาดโดยการชั่งน้ำหนักในการคุ้มครอง การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลกับเสรีภาพในการแสดงออกในการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่าย การมีบทความประกอบภาพถ่ายในการจูงใจให้เกิดความสนใจแก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นการเปิดเผยในข้อเท็จจริงที่เจ้าหญิงได้ประกอบกิจวัตรตามปกติ การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายดังกล่าว เกิดจากการกระทำโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมและไม่ใช่เป็นการกระทำที่เกิดจากการเผยแพร่ภาพถ่ายที่มีการดำเนินชีวิตอันเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางด้านพระกรณียกิจของเจ้าหญิง ภาพถ่ายและบทความบรรยายประกอบภาพถ่ายจึงเป็นเพียงแต่กล่าวถึงรายละเอียดส่วนตัวของเจ้าหญิงคาโรไลน์เท่านั้น

⁷⁷The Court stated (paragraph 65).

นอกจากนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป ยังได้พิจารณาว่า สาธารณชนไม่สามารถให้ความสนใจและรับรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติโดยทั่วไป ในชีวิตส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ ในขณะที่เจ้าหน้าที่อยู่ในสถานที่ส่วนตัวและจะบรรยายข้อความหรือบทความประกอบภาพถ่าย โดยไม่คำนึงว่าเจ้าหน้าที่ต้องการที่จะเปิดเผยแก่สาธารณชนโดยทั่วไปหรือไม่นั้น จะกระทำมิได้

ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าการสนใจของสาธารณชนนั้น มีจุดประสงค์เพื่อหวังผลกำไรจาก ความสนใจในนิตยสารในการเผยแพร่ภาพถ่ายและบทความประกอบภาพถ่าย โดยเฉพาะในคดีนี้ ศาลได้พิจารณาว่า การถ่ายภาพและการนำภาพถ่ายดังกล่าวออกเผยแพร่ของนิตยสารดังกล่าว ได้มีจุดประสงค์เพื่อหวังผลกำไร ผลการพิจารณาที่ขาดตัดสินในคดีนี้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่คาโรไลน์ ได้รับความคุ้มครองชีวิตส่วนตัวแม้ภาพถ่ายจะได้ทำการถ่ายในสถานที่สาธารณะตาม Article 8 of the Convention

4.2.2 คดี *Peck v. United Kingdom*⁷⁸

คดีนี้ นาย Peck ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องประเทศอังกฤษต่อศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป เกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนำภาพจากโทรทัศน์วงจรปิด (Closed-Circuit Television – CCTV) ไปเผยแพร่

ข้อเท็จจริงตามคดีนี้ปรากฏว่า นาย Peck ได้ประสบปัญหาจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และเกิดความเครียดกับปัญหาครอบครัว นาย Peck ได้นำมีดทำครัวเดินออกไปกลางเมืองหลวง และเขาได้พยายามฆ่าตัวตายโดยใช้มีดตัดข้อมือของเขา ซึ่งเขาไม่ทราบมาก่อนเลยว่าเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเมือง Brentwood มีกล้อง CCTV บันทึกภาพการเคลื่อนไหวของเขา พนักงานควบคุมกล้องวงจรปิด จึงได้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและเข้าช่วยเหลือนาย Peck ได้ทันแล้วนำตัวนาย Peck ส่งเจ้าพนักงานตำรวจ ต่อมาเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของ Brentwood council ยังได้ส่งฟิล์มภาพไปยังสถานี BBC ซึ่งกระจายเสียงภายในประเทศอังกฤษโดยมีผู้ชมรายการนี้ถึง 9.3 ล้านคน ผลจากการเผยแพร่ภาพถ่ายดังกล่าวได้ส่งผลให้ประชาชนรู้จักนาย Peck

เกี่ยวกับการฟ้องเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น Brentwood council ได้นำภาพถ่ายดังกล่าวออกเผยแพร่นั้น นาย Peck ได้ฟ้องเรียกร้องต่อคณะกรรมการมาตรฐาน

⁷⁸*Peck v. The United Kingdom. Source: Human Rights Case Digest, Volume 12, Numbers 5-6, 2001, pp. 427-428(2).*

การกระจายเสียง (Broadcasting Standards Commission (BSC)) คณะกรรมการทีวีเสรี (Independent Television Commission (ITC)) ฟ้องทีวี Anglia และคณะกรรมการร้องเรียนสื่อ (Press complaints commission (PCC)) โดยได้ยื่นฟ้องว่า เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและสถานีโทรทัศน์ข้างต้นละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของเขาโดยการถ่ายภาพและเผยแพร่ภาพโดยไม่ได้รับความยินยอมจากนาย Peck ต่อมาคณะกรรมการร้องเรียนสื่อ (Press complaints commission (PCC)) ได้ยื่นคำให้การต่อศาลโดยให้เหตุผลว่า การถ่ายภาพดังกล่าวนั้นได้ถ่ายในถนนเมืองหลวงอันเป็นสถานที่สาธารณะ ซึ่งคดีนี้ศาลของประเทศอังกฤษได้มีการตัดสินยกฟ้องโดยให้เหตุผลว่า ไม่มีการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในประเทศอังกฤษ และขณะที่นาย Peck ฟ้องคดีนั้น ประเทศอังกฤษยังไม่ได้นำสิทธิส่วนบุคคลไปรับรองไว้ใน Human Rights Act (ประกาศใช้เดือนตุลาคม 2000) นาย Peck ผู้ฟ้องคดี จึงไม่สามารถนำบทบัญญัติใน Article 8 ของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 1950 มาต่อสู้คดีได้

นาย Peck จึงได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งได้ให้เหตุผลในคำฟ้องว่าตนไม่ได้รับการเยียวยาค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายภายใน เนื่องจากการเผยแพร่ภาพถ่ายดังกล่าวนั้น ได้กระทำไปโดยปราศจากความยินยอมของผู้ฟ้องคดี ถือได้ว่าเป็นการแทรกแซงต่อสิทธิในชีวิตส่วนตัวและครอบครัว การเผยแพร่ภาพถ่ายดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดต่อสังคมประชาธิปไตยอันส่งผลให้ผู้ฟ้องไม่ได้รับความเป็นธรรม ซึ่งรัฐบาลอังกฤษได้โต้แย้งว่า รัฐบาลอังกฤษไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงสิทธิต่อชีวิตส่วนตัว เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้เกิดในที่สาธารณะ สิทธิใดที่เกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวจึงถูกยกเว้นจากการกระทำของผู้ร้องเอง หากสิทธิส่วนบุคคลของผู้ฟ้องได้รับการคุ้มครอง รัฐบาลอังกฤษก็ไม่จำเป็นต้องเข้าไปช่วยชีวิตของผู้ฟ้องคดี ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2003 โดยศาลพิจารณาพิพากษาโดยคะแนนเสียงที่เป็นเอกฉันท์ว่า มีการกระทำละเมิดสิทธิส่วนบุคคลตาม Article 8 และ Article 13 ซึ่งศาลสิทธิมนุษยชนเห็นว่า มีการแทรกแซงอย่างร้ายแรงกับสิทธิส่วนบุคคลของผู้ฟ้องคดีเป็นการแทรกแซงที่ไม่ได้ดูคุณภาพและไม่เป็นธรรมกับผู้ฟ้อง ซึ่งศาลได้ให้เหตุผลว่า

1. ผู้ฟ้องไม่ได้ถูกกล่าวหาหรือถูกตัดสินว่ากระทำความผิดหรือเป็นนักโทษ
2. Brentwood council สามารถจะเผยแพร่ภาพของผู้ฟ้องได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากผู้ฟ้องเสียก่อน
3. อีกวิธีหนึ่งที่ Brentwood council จะแสดงความรับผิดชอบได้หากจะมีการเผยแพร่ภาพข่าวต้องดำเนินการใช้ภาพปิดบังใบหน้าหรือใส่หน้ากากในภาพถ่ายดังกล่าวนี้ให้กับผู้ฟ้อง

ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปสรุปว่า รัฐบาลอังกฤษไม่มีการแสดงเหตุผลอันสมควรในการเผยแพร่ภาพถ่ายของนาย Peck หรือการใส่สิ่งคลุมหน้าเพื่อป้องกันการบ่งชี้เฉพาะว่าเป็นตัวเขาเป็นการละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนบุคคล ซึ่งผู้ฟ้องไม่ได้รับมาตรการในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนอย่างมีประสิทธิภาพ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปจึงได้สั่งให้รัฐบาลอังกฤษจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องในความเสียหายที่ไม่เป็นตัวเงินจำนวน 11,800 ยูโร และจ่ายค่าฤชาธรรมเนียมทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิของศาลและการดำเนินการพิจารณาตามอนุสัญญา ส่วนการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนที่เป็นตัวเงินศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปคัดค้านไม่ได้พิจารณาให้ คำพิพากษาถึงที่สุดเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2003 และรัฐบาลอังกฤษได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนไปยังผู้ฟ้องคดีตามที่ศาลสิทธิมนุษยชนกำหนดคือภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

จากคดี *Peck v. United Kingdom* เป็นการใช้สิทธิของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นปัจเจกชน โดยรัฐบาลอังกฤษได้ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ฟ้องคดี ด้วยการนำภาพของผู้ฟ้องออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับความยินยอมจากนาย Peck ผู้ฟ้องคดี และไม่ได้ใช้สิ่งคลุมหน้าเป็นเหตุให้ศาลสิทธิมนุษยชนได้ตัดสินให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี พร้อมทั้งประกาศว่าอังกฤษละเมิด Article 8 และ Article 13 ของอนุสัญญาที่ประเทศอังกฤษเป็นภาคีอยู่ จะเห็นได้ว่าศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป เป็นองค์กรสถาบันที่ให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชนภายในภาคพื้นยุโรปได้อย่างแท้จริง

4.2.3 คดี *Michael Douglas and Catherine Zeta-Jones v. Hello!*⁷⁹

จากคำวินิจฉัยคดีของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปในคดี *Peck v. United Kingdom* ข้างต้น ส่งผลให้การพิจารณาคดีของศาลในประเทศอังกฤษได้มีการนำหลักกฎหมายของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปใน Article 8 และ Article 10 มาเป็นแนวทางในการวินิจฉัยคดี ดังนี้

Michael Douglas and Catherine Zeta-Jones ได้ทำสัญญาให้นิตยสาร OK! มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการเก็บภาพถ่ายของคู่แต่งงาน โดยจะมีภาพที่เป็นทางการเพียงภาพเดียวเท่านั้นที่จะ

⁷⁹ *Michael Douglas and Catherine Zeta-Jones v. Hello!*, "Privacy & Data Protection", *Catherine Zeta-Jones v Hello! - Highlights from the High Court*, http://www.privacydataprotection.co.uk/journal/articles/catherine_zeta_jones_v_hello/, 9 February 2008.

นำออกเผยแพร่ได้บนปกนิตยสาร OK! โดยในสัญญาได้ตกลงให้ นิตยสาร OK! เก็บภาพใดๆ ในงานและได้รับสิทธิเฉพาะในการเผยแพร่ภาพแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น โดยคู่บ่าวสาวมีหน้าที่ในการ จัดระบบรักษาความปลอดภัยอย่างแน่นหนาเพื่อมิให้ผู้ร่วมงาน หรือบุคคลภายนอก หรือ ปาปาราซซีที่ถ่ายภาพในงานแต่งงานได้ พวกเขายังมีการประสานงานกับแผนกดับเพลิงของ กรุงนิวยอร์ก เพื่อเป็นการบรรเทาความหวาดกลัวหากระบบควบคุมการตรวจจับเพลิงไหม้ใช้งาน ไม่ได้ตามปกติ อันเป็นเหตุให้ทุกคนที่มาร่วมงานแต่งงานต้องวิ่งออกไปที่ถนน และอาจถูก ปาปาราซซีที่ถ่ายภาพได้แต่สุดท้ายได้มีปาปาราซซีคนหนึ่งแต่งกายในชุดทักซิโดวงแขนแพนสาว และได้ติดกล้องถ่ายภาพไว้ที่สะพาน เสาเข้าไปในงานแต่งงานและแอบถ่ายภาพคู่บ่าวสาวได้ ซึ่งภาพ จำนวน 6 ภาพได้ปรากฏในนิตยสาร Hello! ในวันต่อมา ตามคำกล่าวอ้างของแคทเธอริน ซีต้า โจนส์ ซึ่งเป็นโจทก์ได้กล่าวอ้างถึงความเสียหายในคดีนี้ว่าภาพเหล่านั้นทำให้เธอเสื่อมเสียชื่อเสียงและ ให้ความสุขของเธอหายไปเนื่องจากเป็นภาพที่ถ่ายในขณะที่เธอต้องการความเป็นส่วนตัว อีกทั้ง มีผลกระทบต่อการทำมาหาได้ของเธอเองด้วยคู่สมรสได้ฟ้องคดีต่อศาลอังกฤษ เพื่อขอให้ศาล มีคำสั่งห้ามมิให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายงานแต่งงานในนิตยสารเพราะเป็นการละเมิด สิทธิส่วนบุคคลของคู่สมรสจากการวินิจฉัยของศาลประเทศอังกฤษศาลได้ทำการยกฟ้องในข้อหา การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เนื่องจากศาลอังกฤษได้นำคดี Kaye v. Roberson มาเป็นบรรทัดฐาน ในการตัดสินคดี โดยให้เหตุผลว่าไม่มีการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลอยู่ในระบบกฎหมายของประเทศ อังกฤษแต่ศาลได้ยอมรับว่าประเทศอังกฤษต้องนำปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป มาพิจารณาซึ่งน้ำหนัก โดยในมาตรา 10(2) ที่บัญญัติถึงเสรีภาพของสื่อมวลชนตามมาตรา 10(1) นั้น ถูกจำกัดได้ด้วยสิทธิส่วนบุคคลของปัจเจกชนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 ประกอบกับหลักต่างๆ ทางละเมิดที่ได้มีการพิจารณาว่าบุคคลสาธารณะนั้นยังคงมีสิทธิส่วนบุคคลในการปรากฏตัวในที่ สาธารณะและเนื่องจากไม่มีการยอมรับการมีอยู่ในหลักสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้น ศาลอังกฤษ โดยผู้พิพากษา Lindsay J. จึงได้มีการนำหลักในเรื่องผิดสัญญาในต่อหน้าที่ในการรักษาความลับ (Breach of Confidence) มาปรับเพื่อชดใช้ค่าเสียหายให้แก่คู่สัญญา โดยในคดีนี้ศาลอังกฤษ พิจารณาว่าบุคคลคู่แต่งงานได้มีเจตนาที่จะให้งานแต่งงานนั้นเป็นความลับโดยได้จัดระบบรักษา ความปลอดภัยอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันมิให้ช่างภาพหรือเหล่าปาปาราซซีแซกผู้ร่วมงานแต่งงาน และญาติของคู่บ่าวสาวทำการเก็บภาพในขณะที่มีพิธีแต่งงาน จึงเป็นกรณีที่คู่บ่าวสาวต้องการให้ งานแต่งงานดังกล่าวเป็นเรื่องของความลับ อันเป็นการก่อให้เกิดหน้าที่ระหว่างคู่บ่าวสาวและ บุคคลอื่นทั่วไปที่จะต้องเก็บรักษาเรื่องราวนั้นให้เป็นความลับ ดังนั้นเมื่อปาปาราซซีได้มีการ แอบถ่ายภาพพิธีแต่งงานของคู่บ่าวสาวและนำออกไปให้นิตยสาร Hello! ทำการตีพิมพ์เผยแพร่

โดยคู่บ่าวสาวไม่ได้ให้ความยินยอมย่อมเป็นละเมิดในเรื่องของการผิดสัญญาต่อการรักษาความลับ (Breach of confidence)

กฎหมายอีกฉบับที่ศาลประเทศอังกฤษนำมาพิจารณาคัดสินในคดีนี้คือหลักการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล(Data Protection Act 1984) ซึ่งศาลเห็นว่าภาพถ่ายนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารอย่างหนึ่ง โดยผู้พิพากษาได้วางหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่า

- 1) ข้อมูลที่จะได้รับความคุ้มครองต้องเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าและสำคัญต่อความเป็นส่วนตัว
- 2) ข้อมูลนั้นต้องเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการบังคับใช้ความเป็นส่วนตัว
- 3) ต้องมีการใช้ที่ไม่ได้รับอนุญาตจากข้อมูลนั้น อันมีวัตถุประสงค์เพื่อทำลายบุคคลที่สื่อสารกับข้อมูลดังกล่าว

เมื่อภาพถ่ายนั้นได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่บ่าวสาว และได้มีการนำออกเผยแพร่ทางคอมพิวเตอร์ โดยเจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้นไม่ได้ให้ความยินยอมและทำให้เกิดความเสียหาย คู่บ่าวสาวย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล(Data Protection Act 1984)ศาลจึงได้มีคำสั่งห้ามตีพิมพ์ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับอนุญาตและนิตยสาร Hello! ค่าสินไหมทดแทนให้แก่คู่บ่าวสาวเป็นจำนวน 188,000 US-\$

โดยในคดีนี้ ผู้พิพากษา Lindsay J. ได้มีการตัดสินตามหลักพื้นฐานของ European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms 1950. (Article 8 และ Article 10) ซึ่งประเทศอังกฤษได้ทำอนุสัญญาร่วมอยู่ด้วยแต่มิได้มีการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของคู่บ่าวสาวไว้โดยตรง ด้วยการให้เหตุผลว่ากฎหมายอังกฤษไม่มีหลักการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล

5. หลักกฎหมายในการคุ้มครองผู้เสียหายจากการใช้ภาพถ่ายในประเทศฝรั่งเศส

ในประเทศฝรั่งเศส เป็นประเทศที่ถือได้ว่า ประสบความสำเร็จในเรื่องการคุ้มครองสิทธิในความเป็นตัวตนของบุคคลประเทศหนึ่ง โดยชีวิตสาธารณะและชีวิตส่วนตัวค่อนข้างแยกออกจากกันเด็ดขาด เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิตส่วนตัวไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทของบุคคลที่ได้ทำงานในที่สาธารณะ ชีวิตสาธารณะกับชีวิตส่วนตัวของชาวฝรั่งเศสจึงไม่ปะปนกันจากผลสำรวจจาก Ipsos-Le Point ในเดือนกันยายน ปี 1998 ในเรื่องอื้อฉาวของประธานาธิบดีคลินตันซึ่งเป็น

ช่วงที่วิกฤติที่สุดในขณะนั้น แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกทั้งหมดของชาวฝรั่งเศสต่อเรื่องอื้อฉาวกับโมนิก้า เลอร์วินสกี ตามรายงานของสื่อผู้ที่ตอบแบบสอบถาม 88 % รู้สึกว่าสื่ออเมริกันนำเสนอเรื่องอื้อฉาวนี้เกินสมควรมีเพียงแค่ 8 % ที่แสดงความเห็นว่าคลินตันควรลาออกจากการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในขณะนั้น และอีก 85 % ที่ได้ตอบคำถามว่าไม่เห็นด้วยกับการที่นักการเมืองต้องถูกดำเนินคดีหากบุคคลเหล่านั้นได้กล่าวข้อความอันเป็นเท็จในเรื่องชีวิตส่วนตัว⁸⁰ โดยชีวิตส่วนตัวของบุคคลสาธารณะของชาวฝรั่งเศสมีการตีพิมพ์ตามหนังสือพิมพ์และนิตยสารเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่กรณีดังกล่าวมิได้หมายความว่าคนฝรั่งเศส ไม่นิยมอ่านเรื่องส่วนตัวของบุคคลสาธารณะ แต่เนื่องจากที่มีสื่อมวลชนบางประเภทได้มีการตีพิมพ์ภาพถ่ายและเปิดเผยเรื่องราวของบุคคลสาธารณะส่งผลให้ผู้ได้รับความเสียหายได้ฟ้องคดีเอาทั้งนิตยสารและทำให้นิตยสารต่างๆ ในประเทศฝรั่งเศสมักไม่นิยมตีพิมพ์เรื่องราวอันเกี่ยวกับ เรื่องส่วนตัวของบุคคลสาธารณะมากนัก และในส่วนของเรื่องราวที่ได้มีการตีพิมพ์ออกสู่สายตาสาธารณชนได้แก่เรื่องราวของParis Match Ici Paris และ Voici ราชนวงศ์ จากต่างประเทศ ดารา นักร้อง และนักการเมืองที่จะต้องตกเป็นข่าวซึ่งข่าวในเรื่องของการคอร์รัปชันของ โรแลนด์ ดูมัส(Roland Dumas) ที่มีใช้เรื่องความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับคริสติน เดอเวียร์ ซอนคู(Christine Deviers-Joncour)แต่เป็นการนำเสนอข่าวเรื่องการคอร์รัปชัน ดังนั้นการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในประเทศฝรั่งเศสจึงไม่นิยมนำเสนอเรื่องราวในชีวิตส่วนตัวของบุคคลสาธารณะดังเช่นในประเทศอเมริกา แต่เนื่องจากความอยากรู้เรื่องราวของบุคคลสาธารณะในฝรั่งเศสมีมากขึ้นกว่าในอดีต ส่งผลให้เหล่าปาปาราสซีต้องไล่ล่าเพื่อถ่ายภาพที่ดีที่สุดให้ได้และเพื่อขายในราคาสูงโดยเฉพาะภาพถ่ายของปาปาราสซีที่ได้มีการจับภาพขณะเกิดอุบัติเหตุของเจ้าหญิงไดอาน่า ที่มีการจ่ายเงินจำนวนมหาศาลให้แก่ช่างภาพที่สามารถเก็บภาพที่เกิดอุบัติเหตุได้

5.1 หลักกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายจากภาพถ่าย

การถ่ายภาพและเผยแพร่ภาพโดยมิได้รับความยินยอมในประเทศฝรั่งเศสเป็นเรื่องการละเมิดในความเป็นอยู่ส่วนตัว ซึ่งการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล อยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งว่าด้วยละเมิด(Code Civil)

⁸⁰Dufav F “La bonne mesure francaise” Le Point 19 Sept 1998 pp.72-73.
อ้างใน “Private Life and Public Image : Privacy Legislation in France, International and Comparative Law Quarterly”, p.199.

5.1.1 การคุ้มครองตามCode Civil Article 9

ในปัจจุบันนี้ การล่วงละเมิดซึ่งความเป็นอยู่ส่วนบุคคล หรือสิทธิในภาพถ่าย (droit à l'image) ในส่วนเนื้อหาที่เป็นการล่วงละเมิดโดยสื่อมวลชนนั้น กฎหมายฉบับลงวันที่ 17 กรกฎาคม 1970 นี้ ได้ปรับปรุงในประมวลกฎหมายแพ่ง ได้มีกรอบในการลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา และได้มีการขยายคำนิยามของการกระทำความผิดหรือขอบเขตการกำหนดโทษให้สิทธิในสถานที่ที่หนักขึ้น ตามมาตรา 9 ของประมวลกฎหมายแพ่งบัญญัติไว้ว่า “ทุกคนควรจะสามารถคาดได้ว่าความเป็นอยู่ส่วนตัวของเขาจะถูกเคารพ ผู้พิพากษาอาจจะบัญญัติมาตรการใดๆ ที่ไม่มีผลกระทบกับการเรียกค่าสินไหมทดแทน ไม่ว่าจะอะไรก็ตามเช่นการอายัดทรัพย์ การยึดทรัพย์สินค้า หรือมาตรการอื่นใดที่จะเป็นไปในรูปแบบการขัดขวางหรือการนำมาซึ่งการสิ้นสุดของการล่วงละเมิดเข้าไปในแก่นแท้ของธรรมชาติของชีวิตส่วนตัวของปัจเจกบุคคลมาตรการเหล่านี้อาจถูกดำเนินการโดยผู้พิพากษาในฐานะที่เป็นมาตรการที่เร่งด่วนในกรณีที่น่าจำเป็น”⁸¹

การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในประเทศฝรั่งเศสไม่มีการให้คำจำกัดความอย่างชัดเจน แต่ศาลได้วางหลักในการพิจารณาว่า สิทธิส่วนบุคคลหมายถึง สิทธิในชีวิตส่วนตัวของบุคคล ชีวิตรักของใจทุก⁸² ชีวิตครอบครัว⁸³ กิจกรรมยามว่าง ความคิดเห็นทางการเมือง กิจกรรมเกี่ยวกับการค้า หรือการเข้าร่วมทางศาสนา รวมถึงสุขภาพ การเปิดเผยที่อยู่อาศัยส่วนตัว⁸⁴ เบอร์โทรศัพท์ของบุคคลสาธารณะ⁸⁵ การเปิดเผยอัตราเงินเดือนของบุคคลอื่น⁸⁶ และได้วางหลักว่าทุกคนย่อมมี

⁸¹ Article 9 ,Code civil,loi du 17 juillet 1970

“Chacun a droit au respect de sa vie privée.

Les juges peuvent,sans prejudice de la reparation du dommage subi, prescrire Toutes mesures,telles que sequester, saisie et autres, propres á empêcher ou faire cesser une atteinte á l'intimité de la vie privée: ces mesures peuvent, s'il y a urgence, être ordonnées en référé.”

⁸² *Sté Presse Office v. Sachs (Cour de Cass.,6 June 1971)D.1971.J.263.*

⁸³ *Adjani v. Journal l' Aurore (CA Paris,27 Feb.1981)D.1981.J.451.*

⁸⁴ *Rainer III v. Sté France Edition.(TGI Paris,2 June 1976) D.1977.J.364.*

⁸⁵ *Sté FEP v. Epx Tenebaum(CA Paris,13 May 1970) D.1970.J.364.*

⁸⁶ *Pucciarelli v. Rignetti (TGI Marseille,29 Feb ,1982)D.P.1858.3.62.*

สิทธิส่วนบุคคลเสมอภาคเท่าเทียมกัน ทั้งในด้านถิ่นกำเนิด คุณสมบัติเฉพาะบุคคล ตำแหน่งหน้าที่ การงาน⁸⁷

ดังนั้น คำจำกัดความของคำว่าชีวิตส่วนตัวของศาลฝรั่งเศสจึงไม่ได้จำกัดในเรื่องของการเปิดเผยเรื่องราวที่กระทบต่อความรู้สึกอันอ่อนไหวโดยง่ายเท่านั้น แต่การคุ้มครองดังกล่าวยังรวมไปถึงข้อเท็จจริงที่โจทก์ไม่ต้องการเปิดเผยให้สาธารณชนได้ทราบด้วย โดยการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลตามมาตรา 9 เป็นการคุ้มครองผู้ที่ถูกกระทำละเมิดจากการเผยแพร่ภาพถ่ายของบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับความยินยอมและบทบัญญัติตามมาตรา 9 นี้ศาลได้มีการวินิจฉัยตีความเอาไว้ว่าบทบัญญัติในมาตรา 9 นี้สามารถใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ได้รับความเสียหายโดยไม่มีการแบ่งขอบเขตแห่งการคุ้มครอง กล่าวคือให้การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลทั้งสถานที่ที่เป็นที่สาธารณะและสถานที่ส่วนตัวอย่างเท่าเทียมกัน⁸⁸

5.1.2 การคุ้มครองตามCode Civil Article 1382

ในฝรั่งเศสได้เริ่มปกป้องชีวิตส่วนตัวของบุคคลจากการละเมิดโดยสื่อ ในวันที่ 29 กรกฎาคม ค.ศ.1881 ตามมาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งได้บัญญัติสำหรับเรื่องการชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่ให้แก่ผู้ที่ถูกทำละเมิดซึ่งความเป็นส่วนตัวของเขาในส่วนเกี่ยวกับการทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยได้บัญญัติไว้ว่า“การกระทำใดๆ ของมนุษย์อันเป็นเหตุทำความเสียหายแก่ผู้อื่นไซ้ร้ ย่อมบังคับบุคคลผู้กระทำทำความเสียหายโดยความผิดของเขานั้น ให้ทดแทนความเสียหาย”⁸⁹

ในการพิจารณาคดีของศาลประเทศฝรั่งเศสมักจะตีความขอบเขตของสิทธิในความเป็นตัวตนของบุคคลไว้อย่างกว้างขวางเช่น จากการพิจารณาคดีของศาล Tribunal de la Seine

⁸⁷Embassy of France,In the United States, French Legislation on Privacy, www.ambafrance-us.org/atoz/privacy.asp.24 September 2007.

⁸⁸Ruth Redmond – Cooper, The press and the law of privacy,International and Comparative Law Quarterly, p.770.

⁸⁹Article 1382 , Code civil. “Tout fait quelconque de l’homme qui cause à autrui un dommage, oblige celui par la faute duquel il est arrive,à le réparer”

Tout fait quelconque de l’homme, qui cause autrui un dommage, oblige celui par la faute duquel il est arrivé , à le réparer.

ในปี 1858 ซึ่งได้มีการห้ามการเผยแพร่รูปของนักแสดงหญิงชื่อดัง Rachel ซึ่งเป็นรูปในขณะที่เธอกำลังจะถึงแก่ความตาย ซึ่งคำพิพากษานี้ได้สร้างบรรทัดฐานและเป็นกรณีศึกษาที่สำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะควบคุมลักษณะความเป็นตัวตนของตนเองที่แสดงออก โดยการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ศาลห้ามมิให้มีการเผยแพร่ภาพถ่ายของบุคคลในอิริยาบถต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นภาพถ่ายที่แสดงถึงสภาวะทางอารมณ์หรือในขณะที่บุคคลมีความสัมพันธ์ทางเพศฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงการควบคุมการเผยแพร่เรื่องราวซุบซิบนินทาในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับบุคคลตามหน้าหนังสือหรือในข่าวสังคมต่างๆ โดยมีได้รับความยินยอม และยังคงขยายรวมถึงการเผยแพร่นวนิยาย ที่บุคลิกลักษณะของตัวละครถูกสร้างจากบุคคลผู้มีชีวิตจริงที่สาธารณชนสามารถพิสูจน์ได้ การเผยแพร่โดยมิได้รับอนุญาตอาจก่อให้เกิดความรับผิดชอบแก่บุคคลผู้เผยแพร่⁹⁰ เป็นต้น⁹⁰

5.2 แนวคำวินิจฉัยของศาลประเทศฝรั่งเศส

กฎหมายแพ่งประเทศฝรั่งเศส มาตรา 9 ได้กำหนดว่าภาพของบุคคลเป็นสมบัติส่วนตัวของเขาหรือเธอ เพราะเห็นว่าสิทธิเหนือภาพถ่ายของบุคคล(droit à l'image) ได้นำมาขยายสิทธิที่แต่ละบุคคลมีอยู่เหนือร่างกายของตน และภาพถ่ายถือได้ว่าเป็นการนำเสนอทางสายตาและเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง ดังนั้นการแทรกแซงสิทธิในภาพถ่ายของบุคคลอื่นจึงเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล⁹¹

5.2.1 คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการถ่ายภาพโดยไม่ได้รับความยินยอม

คดีของ *Brigatte Bardot* ซึ่งมีการฟ้องร้องดำเนินคดีว่าเธอถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยตามข้อเท็จจริงเธอถูกบันทึกภาพถ่ายในขณะที่อยู่ในสภาพกึ่งเปลือยในบ้านของเธอเองที่เมือง Bazoches ทั้งขณะที่กำลังนั่งอยู่บนเก้าอี้ยาว และในรถยนต์บนถนนขณะที่เธอกำลังออกจากบ้าน ถึงแม้ว่าจะกล่าวกันว่าเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับงานของนักแสดงที่จะต้องแสดงตนในที่สาธารณะ ศาลตัดสินให้การใช้กล้องบันทึกภาพที่มีเลนส์ซูมระยะไกลในการบันทึกภาพโดยที่ตัว Brigatte เองไม่รับรู้ในบ้านของเธอ และขณะที่เธอไม่ได้อยู่ในขณะทำงานถือได้ว่าเป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยมิชอบ และไม่ว่าบุคคลเหล่านั้นจะเป็นบุคคลสาธารณะหรือบุคคลทั่วไปก็ตาม

⁹⁰Mark Littman & Peter Carter Ruck,*Privacy and the Law*,(London: Stevens & Sons limited,1970)p.20.

⁹¹Private life and Public Image: Privacy legislation in France , *International and Comparative Law Quarterly*, Vol.49(January 2000),p.204.

บุคคลเหล่านั้นก็ย่อมต้องได้รับการคุ้มครอง(le droit de la personne sur son image ne saurait souffrir d'exception pour les vedettes de l'art ou les personnalités publiques)⁹²

คดี *Yves Montand* มีการนำภาพถ่ายในงานศพของนักแสดงที่ชื่อ อีฟ มงแตนด์ (Yves Montand) ซึ่งช่างภาพได้ถ่ายภาพในที่สาธารณะและภาพที่ได้นั้นเป็นภาพที่แสดงถึงความโศกเศร้าผู้ละเมียดคือนิตยสารรายสัปดาห์ France Dimanche ได้ถูกศาลพิพากษาให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่แคทเธอริน อัลลีแกรต (Catherine Allegrat) ซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของ อีฟ มงแตนด์ (Yves Montand)⁹³

แต่มีบางคดีที่ศาลวินิจฉัยไม่ให้คุ้มครองสิทธิผู้ถูกถ่ายภาพในที่สาธารณะ เช่น

คดี *Perdriel v. Vve Soekarno* ศาลอุทธรณ์ในกรุงปารีสได้พิจารณาคดีนี้ว่าการที่บุคคลได้ปรากฏตัวอยู่ในที่สาธารณะถือได้ว่าผู้ที่ถูกถ่ายภาพได้ยินยอมโดยปริยายว่ามีการอนุญาตให้ทำซ้ำภาพถ่ายของเขา สิทธิในภาพถ่ายของบุคคลย่อมถูกจำกัดโดยเสรีภาพในการเสนอข่าวของสื่อมวลชน⁹⁴

5.2.2 คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพถ่ายโดยไม่ได้รับความยินยอม

คดี *France Edition C/Phillipe* คดีนี้เป็นกรณีของหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งได้ตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายบุตรของ Gerand Phillipe ผู้เป็นนักแสดงซึ่งมีชื่อเสียงชาวฝรั่งเศส ภาพถ่ายดังกล่าวแสดงถึงการเจ็บป่วยอยู่ในเตียงของโรงพยาบาล การกระทำของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้เสียหาย⁹⁵

คดี *Laurent Gilles* คดีนี้เป็นกรณีที่สถานีโทรทัศน์ฝรั่งเศสช่อง TF1 ได้มีการนำเสนอรายการเรียลลิตี้ ชื่อ Les marches de la gloire ซึ่งเป็นภาพของ โลรอง กิลล์ (Laurent Gilles) ที่กำลังร้องไห้จากอาคารที่กำลังเกิดเพลิงไหม้และได้ลากเอาผู้หญิงคนหนึ่งตกลงมาด้วยโดยโจทก์ ได้ให้สิทธิในภาพถ่ายกับรายการโทรทัศน์ในประเทศเยอรมัน แต่ภาพถ่ายดังกล่าว

⁹² *Ibid*, p.205.

⁹³ Tribunal de grande instance, Nanterre, volume 1995 I (15 Feb. 1995), *Gazette du Palais*, p.282.

⁹⁴ *Perdriel v. Vve Soekarno (CA Paris 9 July 1980) D.1981.J.72*.

⁹⁵ Private life and Public Image: Privacy legislation in France, *supra note* 90, p.204.

ได้มีการถูกนำไปใช้โดยช่อง TF1 และมีการตัดต่อภาพและใส่เสียงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการกระทำของนักแสดงนำ ศาลได้พิพากษาว่าช่อง TF1 ได้ละเมิดสิทธิในภาพถ่ายตามหมวด 9 ประมวลกฎหมายแพ่ง อันเป็นการนำภาพถ่ายดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางพาณิชย์มากกว่าจะเป็นสารคดีหรือประโยชน์เพื่อการศึกษาแก่ผู้ชมรายการโทรทัศน์อันจะเป็นเหตุยกเว้นความรับผิด ศาลพิพากษาให้จำเลยจ่ายค่าชดเชยให้แก่โจทก์จำนวน 100,000 ฟรังก์⁹⁶

แต่มีบางคดีที่ศาลฝรั่งเศสได้นำเรื่องสิทธิในภาพถ่ายมาพิจารณาโดยตรง แต่ได้นำสิทธิส่วนบุคคลมาพิจารณา

คดี *Félix v. O' Connell* คดีนี้นักแสดงหญิงราเชล(Rachel)มีสิทธิในการเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนจากการตีพิมพ์ภาพวาดของนักแสดงหญิงที่ใกล้จะตายโดยไม่ได้รับความยินยอม การพิจารณาคดีของศาลมิได้มีการอ้างสิทธิของบุคคลที่มีอยู่เหนือภาพถ่ายของเธอแต่ศาลพิจารณาว่าจำเลยควรเคารพความเป็นส่วนตัวในครอบครัวของผู้ตาย ที่กำลังโศกเศร้าจากการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก⁹⁷

ทุกๆ คนมีสิทธิที่จะคาดหวังว่าสภาวะในการดำเนินชีวิตของเขาหรือเธอในความเป็นส่วนตัวจะต้องได้รับการเคารพและได้รับการคุ้มครองด้วยขอบเขตของความเป็นส่วนตัวของเขาหรือเธอมิให้เผยแพร่ต่อสาธารณชน และขณะเดียวกัน ทุกๆ คนมีสิทธิในภาพถ่ายของเขาหรือเธอซึ่งเป็นของบุคคลดังกล่าวนั้นและสามารถใช้ประโยชน์ ห้ามมิให้บุคคลใดๆ ทำซ้ำ เผยแพร่และตีพิมพ์ภาพถ่ายโดยปราศจากความยินยอมจากเจ้าของภาพถ่าย การคุ้มครองสิทธิดังกล่าวไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลสาธารณะ (fut-il célèbre) ก็ย่อมได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งมาตรานี้เช่นเดียวกัน⁹⁸

คดี *Etablissement X c/Docteur Y.*, การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะไม่แต่เพียงเด็กจะต้องให้ความยินยอม ยังต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองด้วย⁹⁹

ในส่วนการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในทางอาญาได้มีมาตรา 226-1 ของประมวลกฎหมายอาญาได้ให้ความคุ้มครองการบุกรุกในด้านสถานที่ส่วนตัว(lieu privé)ว่าเป็นการละเมิด

⁹⁶ *Ibid*,p.205.

⁹⁷ *Ibid*,p.206.

⁹⁸ *Ibid*.

⁹⁹ *Etablissement X c/Docteur Y.,Cour d'Aix,19 décembre*

1968,D.1969,J.p.205.

จึงทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างการคุ้มครองสถานที่สาธารณะและสถานที่ส่วนตัวและแสดงให้เห็นถึงการที่บุคคลได้ถูกถ่ายภาพในที่สาธารณะได้เปิดเผยตัวเองต่อการถูกสอดแนมในที่สาธารณะ บุคคลดังกล่าวนี้ไม่อาจคาดหวังการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลตามกฎหมายได้หรืออาจกล่าวได้ว่าในประเทศฝรั่งเศสได้คุ้มครองบุคคลในสถานที่ที่เป็นส่วนตัว แต่ในการตีความขณะพิจารณาคดีของศาลฝรั่งเศสได้มีการตีความกฎหมายให้คุ้มครองไปถึงการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล แม้จะมีการละเมิดในสถานที่สาธารณะด้วย¹⁰⁰ เช่น

คดี *Monsieur Gilles* ซึ่งคดีนี้ได้มีการกระทำความผิดในที่สาธารณะ แต่ศาลพิพากษาว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวกับโศกนาฏกรรมในชีวิตของนายกิลล์ (Monsieur Gilles) เพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความตาย ดังนั้น ความเป็นส่วนตัวของเขาย่อมถูกละเมิด¹⁰¹

ภาพถ่ายหรือบทความประกอบภาพถ่าย หากไม่สามารถบ่งได้อย่างชัดเจนว่าเป็นบุคคลใด บุคคลที่อยู่ในภาพถ่ายย่อมไม่ได้รับความคุ้มครอง เช่น

คดี *Trib.Corr v. Aix-en-Provence*. ภาพถ่ายและบทความประกอบภาพถ่ายหากไม่สามารถอธิบายได้เฉพาะเจาะจงว่าผู้ที่อยู่ในภาพถ่ายนั้นเป็นบุคคลผู้ใด ผู้ที่อยู่ในภาพถ่ายนั้นไม่ใช่บุคคลผู้ได้รับความเสียหาย¹⁰²

คดี *R. v. St Cogedipresses*. การตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายโดยมิได้รับความยินยอมศาลจะพิจารณาจากแรงจูงใจในการตีพิมพ์เผยแพร่ภาพถ่ายด้วยว่า หากจุดประสงค์ในการใช้ภาพถ่ายนั้นเป็นการใช้ข้อมูลในกิจกรรมที่โจทก์ได้เข้าร่วมด้วยในกิจกรรมนั้น เช่น ภาพถ่ายข่าวไรที่กำลังทำงาน โดยไม่มีการเน้นถ่ายโจทก์เป็นการเฉพาะแล้ว ก็ไม่มีมูลเหตุอันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง¹⁰³

การถ่ายภาพหรือการพิมพ์ลายนิ้วมือระหว่างที่เจ้าพนักงานสอบสวนกระทำการสอบสวนไม่ถือเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่น

คดี *Madam Tiberi* ได้มีการยึดสมุดบันทึกของมาตามทิเบรี (Madam Tiberi) ระหว่างการค้นอพาร์ทเมนท์ส่วนตัวของนายกเทศมนตรีกรุงปารีสในเดือนมิถุนายนปี 1996 แม้จะเป็น

¹⁰⁰ Private life and Public Image: Privacy legislation in France ,*supra note* 90,p.205.

¹⁰¹ *Ibid.*

¹⁰² *Trib.Corr v. Aix-en-Provence*, 16 Oct.1973;JCP.1974.II.17623.

¹⁰³ *R. v. Sté Cogedipresses*.(CA Paris,13 Oct.1981) D.1983.J.420.

การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล แต่กรณีดังกล่าวย่อมได้รับการยกเว้นความผิดเนื่องจากการกระทำไปเพื่อใช้ในการสอบสวนของเจ้าพนักงาน¹⁰⁴

การซึ่งนำหน้าระหว่างสิทธิส่วนบุคคลกับเสรีภาพในการแสดงออกของสื่อมวลชนในประเทศฝรั่งเศสได้ก่อให้เกิดประเด็นในการโต้เถียงเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะภาพถ่าย 3 ภาพ โดยภาพแรก คือภาพที่ฝูงชนกำลังแสดงความยินดีหลังจากที่ทีมฟุตบอลฝรั่งเศสได้เป็นแชมป์ฟุตบอลโลกปี 1997 ซึ่งเป็นภาพที่ผู้สนับสนุนหรือแฟนบอลชาวฝรั่งเศสแสดงออกถึงความรู้สึกที่ยินดีกับความสำเร็จเป็นอย่างมาก ภาพที่สอง เป็นภาพนักโทษที่แสดงสีหน้าหดหู่ใจที่ค่ายกักกันบูเชนวาลด์ (Buchenwald) และภาพที่สามคือภาพการลอบสังหารประธานาธิบดีเคนเนดี (President Kennedy) ในหัวข้อ "On veut tuer la photo-on tue ainsi la liberte d'informer" หรือ "การจำกัดการเผยแพร่ภาพถ่ายย่อมเป็นการทำลายเสรีภาพในการแสดงออก"

ภาพถ่ายสามภาพดังกล่าวนี้ส่งผลให้ช่างภาพต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนในอัตราที่สูงมากและมีโทษจำคุกตามกฎหมายด้วย เพราะเป็นการตีพิมพ์ภาพถ่ายโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของภาพ จากคำพิพากษาของศาลและทัศนคติของสาธารณชนประเทศฝรั่งเศสในปัจจุบัน จะให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของปัจเจกชนมากกว่าเสรีภาพในการแสดงออกของสื่อมวลชน¹⁰⁵

ตามประมวลกฎหมายแพ่ง ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ได้รับความเสียหายว่าจะไม่พิจารณาระดับของการกระทำทำความผิด แต่พิจารณาจากระดับของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การเยียวยาให้แก่ผู้เสียหายกระทำได้หลายวิธีเช่น การตีพิมพ์คำพิพากษาในภาพถ่ายที่ได้กระทำละเมิดนั้น การชดใช้ค่าเสียหายตามความเป็นจริง ซึ่งศาลจะนำการเผยแพร่ภาพถ่ายหรือเรื่องราวที่ถูกละเมิดว่ามี การนำเผยแพร่สู่สายตาสาธารณชนหรือไม่ หากมีการนำออกเผยแพร่มาบ้างแล้ว ระดับความเสียหายและจำนวนเงินในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนย่อมลดลง

¹⁰⁴ Tiberi D lex libertés publiaues 3e edition, (Mémentos Paris 1996), p.224, *supra note* 308, Private life and Public Image: Privacy legislation in France, *supra note* 109, p.206.

¹⁰⁵ Private life and Public Image: Privacy legislation in France, *supra note* 90, p.207.

ถึงแม้ว่าในประเทศฝรั่งเศสสิทธิส่วนบุคคล (right to privacy) และสิทธิในภาพถ่าย (droit à l'image) จะมีความทับซ้อนกันในบางกรณี เช่นการแอบถ่ายภาพของ นางสาว ก. แล้วนำเผยแพร่สู่สายตาสาธารณชนโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และนางสาว ก. ย่อมมีสิทธิในภาพดังกล่าวนั้น อันเป็นการที่มีสิทธิทั้งสองสิทธิคุ้มครองผู้ได้รับความเสียหายทับซ้อนกันก็ตาม แต่เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าหากมีการถ่ายภาพนางสาว ก. ในสถานที่สาธารณะศาลฝรั่งเศสสามารถมีคำสั่งให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่นางสาว ก. ได้ตามหลักกฎหมายในเรื่องสิทธิในภาพถ่าย(droit à l'image)ของบุคคลที่ถูกถ่ายภูมุนั้นเอง

